

Invaliidien työhönsijoitus siirtynee lähiaikoina yleisen työnvälityksen piiriin ja kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön alaisuuteen. Vaikeavammaisten työhönsijoituksen vaatimat erityiset toimenpiteet on kuitenkin syytä edelleenkin jättää invaliidihuollon piiriin. Tällöin tulee kysymykseen työkokeilu, työhön valmennus, suojatyö ja kotityö. Lain 20 § sisältää invaliidien työhönsijoitusta koskevat säännökset ja sen muuttamista edellä mainituilla syillä on pidettävä tarpeellisena.

Sosiaaliministeriössä laaditussa ehdotuksessa on kiinnitetty huomiota siihen, että nykyisten säännösten mukaan joudutaan työvälineiden ja koneiden ostamiseen annettu laina perimään takaisin sellaisissakin tapauksissa, kun se on ilmeisen kohtuutonta. Tästä syystä, sosiaaliministeriön käsitykseen yhtyen, ehdotetaan 21 §:ään otettavaksi säännös, jonka mukaan laina tai sen osa voidaan erityisistä syistä jättää perimättäkin.

Lain 22 § tekee mahdolliseksi antaa valtion varoista lainoja ja avustuksia sellaisille yrityksille, jotka pääasiassa perustuvat invaliidityövoinan käyttöön. Ehdottamatta muutosta mainittuun säännökseen on syytä todeta, että se on jäänyt vaille merkitystä, vaikka se ilmeisesti voisi melkoisesti auttaa toimenpiteitä invaliidien työhönsijoituksessa. Valtion tulo- ja menoarvioon pitäisikin vuosittain merkitä tätä tarkoitusta varten määräraha.

Invaliidihuoltolaista puuttuvat säännökset invaliidihuollon toimenpiteistä invaliidihuollon alalla toimiville laitoksille aiheutuvien menojen korvaamisesta. Lakiin olisi saatava mainitut säännökset. Sosiaaliministeriössä on laadittu silmälläpitäen tätä tarkoitusta ehdotus laiksi invaliidihuoltolain muuttamisesta, josta eräät invaliidijärjestöt ja valtiotalouden tarkastusvirasto ovat antaneet sosiaaliministeriön pyytämät lausunnot. Kun eduskunnalle ei ole jätetty hallituksen tätä tarkoittavaa ehdotusta, on invaliidihuoltolaitosten taloudenpitoa ja menojen korvaamista koskevat säännökset otettu tähän lakiesitykseen. Ne ovat pääasiassa sen mukaisia kuin äsken mainitussa sosiaaliministeriössä valmistetussa ehdotuksessakin, kuitenkin eräin poikkeuksin. Lakiin ehdotetaan 25 a, 25 b, 25 c, 25 d ja 25 e §:t, joissa valtion ja mainittujen laitosten taloudellista, val-

vonnallisista ja hallinnollisista menettelyistä säädettäisiin. 25 a §:n tarkoituksena on varoista korvattavat käytön varoista. Varsinaisesti uutta on se, että kirkon ja kirkon eläkkeet saatetaan korvattaviksi, mikä on täysin perusteen tähden, että eläkekokeiden on ollut omiaan vakavasti häiritsevän henkilökunnan saamista. Laitokset suorittavat valtiolle kuuluvia tehtäviä, ja on kohtuullisissa näissä laitoksissa työskentelevien nähtäen epäedullisemmassa asemassa kuin valtion ja kuntien vastaavia viranhaltijoita.

25 b §:ssä säädetään muussa kuin erityishuoltolaitoksessa muiden invaliidihuollon kustannusten korvaamisesta. Ehdotetaan soveltuvin osin otettavaksi 25 a §:n säännökset.

25 c §:ssä on säännökset invaliidihuoltolaitoksen perustamisesta, toimimisesta ja peruskorjauksista. Valtion avustuksen kolme neljäsosaa hyväksyttäväksi on pidettävä valtionkin tuullisena sen tähden, että oppilaitokset perustetaan koulun ja kuntien varoilla. Hyväksyttävistä kustannuksista on pykälässä määritetty tavalla kuin 24.4.1958 laissa ammattioppilaitoksista. 25 d §:ssä on myös säännös siltä osin, jolla lopetetaan toimintansa tai toimintansa. Säännöksellä turvataan edut tällaisessa tapauksessa.

25 d §:ssä säädetään invaliidihuoltolaitoksen valvonnasta. Toimihenkilöiden kelpoisuusvaatimukset on se, että yleinen sosiaaliministeriön ja erityisesti viranomaisen asiana, jona sissa on muu kuin sosiaaliministeriön kiksi ammattikoulutuksessa ja teollisuusministeriö.

25 e §:n mukaan se, mitä laissa on säädetty, on voimassa, kun se on hyväksyttyä laitoksen osasto.

Lain 26 §:n mukaan invaliidien työhönsijoituksesta sekä sen epämieluisuudesta päätetään sosiaaliministeriön mukaisesti (kuten voimassa).

Epäkohtana on nyt ehdotetuilla muutoksilla se pyritään saattamaan nykyoloihin vastaavaksi. Lain tarkoittamaa tukea pitäisi voida myöntää yksilöllisten tarpeiden ja edellytysten mukaan joustavalla tavalla, jolloin myös yleinen etu tulee parhaiten turvautua. Invaliidihuolto on siinä määrin laajentunut sekä invaliidihuollon mahdollisuudet ja kuntouttamisen menetelmät niin paljon parantuneet, että sodan jälkeisissä oloissa annettu invaliidihuoltolaki, vaikka se silloisissa oloissa olisi ollut erinomaisten käyttökelvoinen, vaatii nyt välttämättä korjauksia. Niinkään on korostettava, ettei asianmukaisesti järjestetty invaliidihuolto suinkaan ole rasitus yhteiskunnalle, sillä sen toimenpiteillä voidaan palauttaa työelämään hyvin runsaasti ihmisiä, jotka muussa tapauksessa jäisivät pysyvästi työkyvyttömyiksi ja joutuisivat huollon varaan ehkä loppuiäkseen. Varmuudella olisivat valtion ja eritoten kuntien menot tällöin huomattavasti suuremmat kuin invaliidihuollon kustannukset ja lisäksi jäisi runsaasti verotuloja saamatta. Kun invaliidihuollon toimenpiteiden kohteena olevissa on runsaasti perheellisiä henkilöitä, niin invaliidihuollon antamisen ja päinvastaisessa tapauksessa sen puuttumisen vaikutukset koskevat erittäin suurta väestöryhmää.

Edellä sanotun perusteella kunnioittaen ehdotamme,

että Eduskunta hyväksyisi näin kuuluvan lakiehdotuksen:

Invaliidihuoltolaki.

1 luku.

1 luku.

2 §.

1 §.

2 §.

Invaliidilla tarkoitetaan tässä laissa henkilöä, jonka työ- ja toimintakyky jonkin elimen puuttumisen tai toimintavajavuuden vuoksi on pysyvästi siinä määrin puutteellinen, että hänellä on siitä olennaista haittaa jokapäiväisessä elämässään tai toimeentulonsa hankkimisessa. Myöskin alaikäistä on pidettävä invaliidina, jos vajavuus invaliidihuollon puuttuessa todennäköisesti tuottaisi hänelle edellä tarkoitettua haittaa hänen tul-

tuaan varttuneeseen ikään (kuten voimassa olevassa laissa).

Sen estämättä, mitä edellä 1 momentissa on säädetty, voidaan kuitenkin, milloin se harkitaan kohtuulliseksi ja tarkoituksenmukaiseksi, tässä laissa säädettyä invalidihuoltoa myöntää myös sellaiselle jatkuvaa sairautta potevalle henkilölle, jonka sairaus ei vielä ole aiheuttanut 1 momentissa tarkoitettua haittaa, mutta invalidihuollon puuttuessa on vaarassa pahentua tai uusiutua ja aiheuttaa sanotun haitan.

3 §.

Invalidihuoltoa annetaan jatkuvan sairauden perusteella siinä laajuudessa kuin valtioneuvosto määrää.

Invalidihuoltoa ei myönnetä invalidille, jolle sitä henkisten tai ruumiillisten edellytysten puuttuessa todennäköisesti ei voida tuloksellisesti antaa.

4 §.

Invalidihuoltona annetaan lääkintähuoltoa, koulutusta ja työhuoltoa (kuten voimassa olevassa laissa).

2 luku.

Lääkintähuolto.

5 §.

Lääkintähuollon tarkoituksena on invalidin työ- ja toimintakyvyn palauttaminen tai jatkuvan huonontumisen ehkäiseminen (kuten voimassa olevassa laissa).

6 §.

Lääkintähuoltoon kuuluu:

- 1) sairaalahoito jälkihoitoineen ja muine invalidin työ- tai toimintakykyä edistävine tai säilyttävine kuntouttamishoitoineen;
- 2) tarpeellisten tekojäsenten, tukisidosten, invalidipyörien ja muiden sellaisten apuvälineiden antaminen invalidille omaksi tai käytettäväksi sekä niiden korjaaminen ja uusiminen;
- 3) invalidin työkyvyn säilyttämiseksi tarpeellisten lääkeaineiden antaminen; sekä
- 4) korvaus lääkintähuollon saamiseksi tarpeellisten matkojen kustannuksista (kohdat 2, 3 ja 4 kuten voimassa olevassa laissa).

7 §.

Lääkintähuoltoon kuuluvaa annetaan lääkintöhallituksen tukseen hyväksymässä keskuksessa, koisosastossa, valtion ja kuntien erikoissairaalassa tai muissa hoitolaitoksissa.

Jälkihoitoa annetaan 1 momentin 1 momentissa tarkoitetun laitoksen tai sen osaston lääkärin määräyksestä (kuten voimassa olevassa laissa).

Kuntouttamishoitoa voidaan 1 momentissa tarkoitetussa sairaalassa, keskuksessa, koisosastossa, valtion ja kuntien erikoissairaalassa tai muissa hoitolaitoksissa, jonka sosiaaliministeriö on omasta ammattiviranomaista lausunnosta koitukseen hyväksynyt.

Kuntouttamishoitoa annetaan 1 momentissa tarkoitetun laitoksen tai sen osaston johtavan lääkärin tai sosiaaliministeriön valitsemalla perhehoitajalla lääkärin määräyksestä.

8 §.

Kustannukset 29 §:ssä tarkoitettujen hoitojen kustannuksista ja tutkimuksista valtion varoista.

Täyden huoltoavun varoista lastensuojelulain nojalla asiasta kunnan huostaan otetulle lapselle muusta kuin 1 momentissa tarkoitetusta lääkintähuollosta aiheutuneita kustannuksia korvaamaan annetaan invalidin oleskelun ja hoitoapujen korvaamista, josta 1 momentissa säädetty; älköön niistä rittäkö korvausta sanotuissa laissa.

Muusta kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitetusta lääkintähuollosta aiheutuneita kustannuksia suoritetaan, mikäli ne ovat suoritusta muun lain nojalla varallisuudesta riippuen valtion varoista (kuten voimassa olevassa laissa).

3 luku.

Koulutus.

9 §.

Koulutuksena annetaan koulutusta ja muuta vastaavaa koulutusta työvalmennusta sekä yleiskoulutusta varten.

10 §.

Koulutusta annetaan kansakoulun ja oppikoulun oppilaitoksissa myös oppikoulun oppilaitoksissa.

11 §.

Sen lisäksi mitä kansakoululain 11 §:ssä on säädetty, velvollinen huolehtimaan sosiaaliministeriön määräämistä hankkimalla hänelle tarpeellista koulumatkoja varten koulutuksen mukaisesti, kun sosiaaliministeriö on esittänyt koulutuksen järjestämisestä muulla tavalla.

Koulutusta ja ylläpitää tarpeen mukaisesti koulutettuja invalidien koulutusta.

Koulutusta ja ylläpitää tarpeen mukaisesti koulutettuja invalidien koulutusta. Koulutusta ja ylläpitää tarpeen mukaisesti koulutettuja invalidien koulutusta. Koulutusta ja ylläpitää tarpeen mukaisesti koulutettuja invalidien koulutusta.

12 §.

Koulutusta ja ylläpitää tarpeen mukaisesti koulutettuja invalidien koulutusta. Koulutusta ja ylläpitää tarpeen mukaisesti koulutettuja invalidien koulutusta.

13 §.

Koulutusta ja ylläpitää tarpeen mukaisesti koulutettuja invalidien koulutusta. Koulutusta ja ylläpitää tarpeen mukaisesti koulutettuja invalidien koulutusta.

14 §.

Koulutusta ja ylläpitää tarpeen mukaisesti koulutettuja invalidien koulutusta. Koulutusta ja ylläpitää tarpeen mukaisesti koulutettuja invalidien koulutusta.

Varattomalle ja vähävaraiselle invalidille maksetaan sosiaaliministeriön määräämää viikkorahaa välttämättömiä henkilökohtaisia tarpeita varten, niin myös kustannukset hänen koulutuksensa saamiseksi tekemistään tarpeellisista matkoista.

Sellaisen invalidin 13 §:ssä mainitusta ammattikoulutuksesta aiheutuneet kustannukset, jolle muista kuin valtion varoista suoritetaan tapaturmakorvausta, maksetaan kuitenkin valtion varoista vain, mikäli niistä ei ole tuleva suoritusta työtapaturman korvaamisesta koskevan lainsäädännön mukaan suoritusvelvolliselta. (Tämä momentti kuten voimassa olevan lain 4 momentti.)

15 §.

Koulutusta saavan invalidin aviovaimolle, työkyvyttömälle aviomiehelle, kuusitoista vuotta nuoremmalle lapselle sekä erityisen syyn perusteella vanhemmille maksetaan koulutuksen aikana tarpeellisen toimeentulon turvaamiseksi huoltorahaa valtioneuvoston vahvistamien perusteiden mukaan. Huoltorahaan oikeutettuna pidetään myös kuusitoista vuotta ei kahtakymmentä vuotta täyttäneitä koulunkäyntiä tai opintojaan jatkavaa taikka työkyvyttömiä lasta.

16 §.

Ammattikoulutuksen ajasta on sosiaaliministeriön määräämä osa koeaikaa.

Jos ammattikoulutuksen kestäessä havaitaan, ettei invalidilla ole edellytyksiä kysymyksessä olevaan ammattiin tai että se muutoin on hänelle sopimaton, voidaan koulutuksen alaa muuttaa.

Jos todetaan, että invalidi on sopimaton koulutettavaksi, voidaan koulutus kokonaan lopettaa (kuten voimassa olevassa laissa).

17 §.

Ammattikoulutusta annetaan yleisessä ammattioppilaitoksessa, erityisessä invalidien oppilaitoksessa, koulutusta varten järjestetyillä kursseilla tai sopivassa yrityksessä, laitoksessa tai taloudessa.

18 §.

Varattomalle tai vähävaraiselle invalidille annetaan, milloin se katsotaan tarkoituksenmukaiseksi, apurahaa tai korotonta lainaa tahi molempia valtion varoista opis-

Valtioneuvoston asiana on antaa tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitetuista apurahoista ja lainoista sekä perusteista, joiden nojalla laina tai osa siitä voidaan erityisistä syistä jättää perimättä takaisin.

19 §.

Työhuolto.

20 §.

21 §.

Valtioneuvosto antaa tarkemmat määräykset 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetusta

22 §.

5 luku.

Invalididih uoltoelime

23 &

Invaliidihuoltoa koskevien luontoisten ja muiden tärkeitä käsitteitä varten on sovellettu apuna neuvottelukunta, josta kemmin asetuksella (kuten voimassa).

24 §.

25 §

25 a §.

Sellaisella laitoksella, jolla tarkoituksena on antaa laissa tarkoitettua invalidivaltioneuvosto on sen hyväksymä erityishuoltolaitokseksi, onko nalleen tarpeelliset käyttötavat vatuiksi valtion varoista pykälässä säädetään.

ntissa tarkoitettuina käyttö-
vorrataan myös laitoksen
vuokra-arvo sen mukaan
pöytä päätöksessä määrätään.

25 b §.

25 e §.

Hyväksyttäväksi perustamiskustannuksiksi luetaan koulun tontin raivauksesta ja tasotuksesta, koululle tarpeellisista opetus-, työpaja- ja talousrakennuksista täyteen kuntoon saatettuina, veden ja voiman hankintalaitteista, tarpeellisten teiden, aitausten ja muiden kiinteiden laitteiden tekemisestä, piirustusten laatimisesta ja arkkitehtien palkkioista.

Jos 1 momentin mukaan valtionapua saanut laitos siirtyy toiselle omistajalle, lopettaa toimintansa tai muutetun toiminnan johdosta tai muusta syystä ei enää täytä valtionavun saamisen edellytyksiä, valtiolla on oikeus lunastaa laitos irtaimistoiheen omakseen käyvästä hinnasta. Lunastushinnan lyhennykseksi on katsottava valtion osuus perustamiskustannuksiin. Tämän osan määräämiseksi tarvittava suhdeluku saadaan vertaamalla valtionapua sen myöntämisen aikaiseen laitoksen käypään arvoon. Lunastusvaatimus on tehtävä vuoden kuluessa siitä, kun laitos on ilmoittanut sosiaaliministeriölle tapahtuneesta muutoksesta tai sosiaaliministeriö on todennut valtionavun myöntämisen edellytysten puuttuvan. Jos lunastusoikeutta ei käytetä, valtiolle on palautettava se määrä, mikä edellä olevan mukaan olisi tullut lunastushinnan lyhennyksenä ottaa huomioon.

Laitoksen toiminnassa tarvittavaa kiinteätä tai irtainta omaisuutta ei saa sosiaaliministeriön suostumuksetta laitoksesta siirtää tai toiselle luovuttaa.

Siirretystä tai toiselle luovutetusta irtaimesta omaisuudesta tahi tällaisen omaisuuden poistoista on sosiaaliministeriölle toimitettava sen määräämä selvitys ja otetaan omaisuudesta saatu hinta, vähintään kuitenkin käyvän hinnan suuruisena, vähennyksenä huomioon määrättäessä laitokselle 25 a §:n 1 momentin mukaan tulevaa korvausta.

25 d §.

Invaliidien erityishuoltolaitos toimii sosiaaliministeriön yleisen valvonnan alaisena ja ministeriö voi vahvistaa anomuksesta sille ohjesäännön.

Opetuksellisesti ja sairaanhoidollisesti invalidien erityishuoltolaitos on asianomaisen ammattiviranomaisen valvonnan alainen siten, että nämä viranomaiset huolehtivat kuitenkin toimialallaan koulujen opetussuunnitelmien vahvistamisesta ja opetuksen tarkastamisesta sekä sairaanhoitolaitosten sairaanhoidollisesta tarkastamisesta.

Invaliidien erityishuoltolaitoksen toimihenkilöiden kelpoisuusvaatimuksista säädetään asetuksella. Uuden johtajan, ylilääkärin, rehtorin tai taloudenhoitajan vaali on alistettava asianomaisen ammattiviranomaisen vahvistettavaksi.

Sosiaaliministeriö myöntää ennakkomaksua 25 a ja 25 b §:n 1 momentin mukaisesti korvauksesta.

Jollei laitos täytä säädettyjä ehtoja, jos sen toiminnassa ilmenee epäilyksiä ei huomautuksesta huolimatta sosiaaliministeriö voi evätä mainitun lain 25 a §:n 1 momentin määrättyä maksettavaksi takaisin annettua ennakkomaksun. Tarkemmat ehdot ennakkomaksun ja korvauksen myöntämisestä ja suorittamisesta annetaan

25 e §.

Mitä tässä laissa invalidien huoltolaitoksesta säädetään, tällaiseksi laitokseksi asianmukaisesti siirrettyä laitoksen osastoa.

6 luku.

Menettely.

26 §.

Invaliidihuollon antamisesta ja keskeyttämisestä päätetään sosiaaliministeriö, mikäli asetuksessa on säädetty.

27 §.

Sosiaaliministeriö voi, jos se on kuultuaan, määräämillään ehdoilla sairaalan, sairaalan erikoissairaanhoidon laitoksen johtavaksi määrätä lääkintähuollon antajaksi joku voimassa olevassa laissa.

28 §.

Edellä 24 §:ssä tarkoitettua viranomaisen tulee tehdä selvitys asuvista invalidiudesta ilmoittavien viranomaisten toimien ohjeiden mukaisesti (kuten voimassa olevassa laissa).

29 §.

Sosiaaliministeriön määräämällä tavalla tarkoitettua kunnallisen viranomaisen toimittama invalidien huoltolaitos toimittaa invalidien huoltolaitoksen lääkärin tarkastettavaksi ja antama lausunto ministeriölle (kuten voimassa olevassa laissa).

Sosiaaliministeriö voi määrätä, että otetaan 7 §:ssä tarkoitettua huoltolaitokseen tutkittavaksi sosiaaliministeriö voi myös asia-

kuultuaan määrätä, että invalidien huoltolaitokseen.

30 §.

Invalidien huoltolaitokseen annetaan hakemuksesta valtiolta päättävän elimen aloitettavaksi voimassa olevassa laissa).

7 luku.

Yleiset säännökset.

31 §.

Invalidien huoltolaitoksen on pidettävä invalidien huoltolaitokseen annettua invalidihuollosta huolta. Sitä varten invalidihuoltolaitoksen viranomaisten, laitosten ja yhdistysten tulee toimittaa huoltolaitokseen määräämin tavoin ilmoitettavien merkittävistä se-

loista tulevat antaa sosiaaliministeriölle invalidihuollon paikallisille viranomaisille huollon soveltamisessa tarvittavat selvitykset (kuten voimassa olevassa laissa).

32 §.

Tämän lain mukaan omaksi tai yhteiseksi apuneuvoja, työvälineitä, raaka- ja tarveaineita sekä muita ulosmittattako alustettavaksi tai luovutettavaksi sellaista invalidin käynnä omaisuutta, jonka luovutuksen mukaan on kielletty sen takaisin ja, jollei toisin ole ilmi, että hän oli vilpittain korvattu vahingon (kuten voimassa olevassa laissa).

9 päivänä maaliskuuta 1962.

Mäkelä.
Väyrynen.
Vilponiemi.
Voutilainen.
Sandelin.
Aalto.

33 §.
Invalidi voidaan julistaa menettäneeksi kokonaan tai osaksi oikeutensa invalidihuoltoon, jos hän

1) ilman pätevää syytä jättää noudattamatta invalidihuollosta annettuja ohjeita ja määräyksiä;

2) väärinkäyttää invalidihuoltona saamia apuneuvoja, työvälineitä ja -koneita, raaka- ja tarveaineita tai muita etuisuuksia; tahi

3) vilpillisesti ilmoittaa väärin tai salaa seikan, jolla on merkitystä invalidihuoltoon määrättäessä.

Edellä 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua tapauksessa invalidi korvataan myös aiheuttamansa vahingon (kuten voimassa olevassa laissa).

33 a §.

Jos 18 ja 21 §:ssä tarkoitettua lainaa ei makseta takaisin lainaehdojen mukaisesti, tai jos sosiaaliministeriö on määrännyt lainan heti maksettavaksi takaisin, lääninhallitus voi ulosottoteitse periä maksettavaksi langenneet erät ilman ulosotonhaltijan tai oikeuden päätöstä.

34 §.

Hallituksella on valta vastavuoroisuuden perusteella määrätä, että tätä lakia sovelletaan myös vieraan valtion kansalaiseen (kuten voimassa olevassa laissa).

35 §.

Tarkemmat määräykset tämän lain täytäntöönpanosta ja soveltamisesta annetaan asetuksella (kuten voimassa olevassa laissa).

36 §.

Tämä laki kumoaa joulukuun 30 päivänä 1946 annetun invalidihuoltolain (907/46) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Olavi Kajala.
Anni Flinck.
Veikko Helle.
Ilmari Linna.
Voitto Hellsten.
Edit Terästä.

U. Mäkelä ym.: Ehdotus laiksi invalidihuoltolain muuttamisesta.

Eduskunnalle.

invalidihuoltolain tarjoamat lääkinällisen kuntoutuksen työ- ja toimintakyvyn rajoitetut. Lain mukaan myöntää sairaalahoidon tarpeelliseen. Jälkihoitona on hyväksytty edeltää lain sisältämässä tapauksissa lääkinällinen voisi tapahtua suoraan myönnettuna. Kun molempien pyrkimys on samansuuntainen mukainen, tulisi laissa olla selvimman ja tarkoituksenmukaisen käyttämiseen.

Aiheuttavat usein käyttäjälähtöisiä vammoja ym. sivusairauksia. Vamman seurauksina on muutoinkin kuin apuvälineitä sairauksia tai vikoja, joihin syy-yhteys vammaan. Vamman seurauksena on tällaista sairauksien tuottamia ylivoimaisia vaikeuuksia, joihin ei ole yleisiä vaan vammaan syy-yhteydessä olevat tällainen hoito rinnastaa vammaan hoitoon, joka nykyisin invalidihuoltolain puitteissa on hoitotoimenpiteinä olisi annettava apuvälineen käytöstä vammaan aiheutuvien sairauksien hoitokustannukset, lääkärin määräämät lääkkeet sekä lääkemenot ja sidostarvik-

kuuluvat mm. sisä- ja ulkopöydät. Sisäkäyttöisen invalidihankintaan on kustannukset myönnetty, vaikka asianomaisen avulla tullut työkontoi-

seksi, mutta ulkokäyttöisen invalidipyörän hankintaan ei ole myönnetty tukea sellaisille vaikeavammaisille invalidiille, jotka eivät huollon saatuaankaan kykene tekemään sellaista työtä, jolla olisi merkitystä toimeentulolle. Jos tällainen henkilö kuitenkin voi omin avuin liikkua pyörällä ulkona ja siten hoitaa jokapäiväiseen elämään kuuluvat asiansa itse, on tällaista saavutusta jo pidettävä melkoisena toimintakyvyn parantumisena eikä se ole vaille taloudellistakaan merkitystä. Ulkokäyttöisen invalidipyörän myöntämisessä olisi siten sovellettava samoja perusteita kuin sisäkäyttöisiä pyöriä myönnettäessä.

Työmatkoista selvitäkseen tarvitsevat monet invalidit kulkuvälineitä. Käsikäyttöinen pyörä voi monestakin syystä olla epätarkoituksenmukainen ja maastokin asettaa sen käytölle omat rajoituksensa. Tällöin on pakko siirtyä moottoroituun kulkuvälineeseen scooteriin, moottoripolkupyörään, erikoisrakenteiseen invalidipyörään tms. Kun pyörä tulee yksinomaan kulkuvälineeksi, katsotaan se apuvälineeksi. Apuvälineen hankkimiseen ei kuitenkaan lain mukaan voida myöntää korvontonta lainaa kuten esim. työhuoltoon. Käytäntö onkin osoittanut, että moottoroidun pyörän hankkimiseen on myönnetty tukea suunnilleen käsikäyttöisen pyörän ja apumoottorin hintaa vastaava summa, joka korkeimmillaan on ollut 70 000 markan vaiheilla, useimmiten kuitenkin huomattavasti alhaisempi. Lainoitusmahdollisuuden ulottaminen käsittämään myös pienempiä moottoroituja kulkuvälineitä olisi paikallaan.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että Eduskunta hyväksyisi seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

invalidihuoltolain muuttamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1946 annetun invalidihuoltolain (907/46) 6 §:n 1 ja 2 kohta näin kuuluviksi:

6 §.

Lääkintähuoltoon kuuluu:

1) sairaalahoidon jälkihoitoineen ja muu invalidin työ- tai toimintakykyä edistävä tai säilyttävä kuntouttamishoido.

Kuntouttamishoidoksi katsotaan myös vamman tahi vammasta tai apuvälineen käytöstä johtuvien sairauksien ja vikojen polikliininen hoito ja kotihoidossa käytettävien tarpeellisten lääke- ja puhdistusaineiden sekä sidos- tarpeiden kustannusten korvaaminen invalidille;

2) tarpeellisten tekojäsenten invalidipyörien ja muiden neuvojen antaminen invalidin hengen käyttäväkseen, niiden ja uusiminen sekä niiden käytön ja hoidon opetus, avustuksen lainan myöntäminen invalidin käyttöisen invalidipyörän tai van kulkuvälineen hankkimiseksi.

Helsingissä 9 päivänä maaliskuuta 1962.

Uljas Mäkelä.
Antero Väyrynen.
Väinö Vilponiemi.
Uno Voutilainen.
Valdemar Sandelin.
Lyyli Aalto.
Olavi Kajala.

Anni Flinck.
Veikko Helle.
Ilmari Linna.
Voitto Hellsten.
Tyyne Paasivuori.
Meeri Kalavainen.
Edit Terästä.

Paasio ym.: Ehdotukset laeiksi tulo- ja omaisuusverolain sekä kunnallishallituksesta kaupungissa ja maalaiskuntain kunnallishallinnosta annettujen asetusten muuttamisesta.

Eduskunnalle.

alkaen on sekä valtion- että kunnassa myönnetty pysyvän in-
validiteetin perusteella määräs-
suuruinen tu-
vähennyksen suuruudeksi on
tettu 100 000 mk 100 %:n in-
validin vammasta omaavalle on
prosenttimäärää vastaava
k. sta. Mainitun vuoden jäl-
keen suuruudessa ei ole tapah-
tu, vaikka niin ansiotasoa kuin
ainakin ovat samanaikaisesti
muuttuneet. Tilastollisen pää-
taman laskennan mukaan on
kajat käsittävän palkkaindek-
sikiarvoluku ollut 1410 kun
tetaan v:n 1948 100. Vas-
teksin v:n 1961 keskiarvo-
Mainittuna aikana, jolloin
sen suuruus on pysynyt
on palkkojen nousu ollut
minen. Kun samanaikaisesti
ovat huomattavasti paran-
pitää oikeana, että vaikeim-
rien yhteiskunnan jäsenten
sivat.

Verotuksessa myönnetään myös 65 vuotta täyttäneelle niin sanottu vanhuusvähennys, jonka suuruus on nykyisin 75 000 mk. Milloin invaliditeetin omaava verovelvollinen saa iän perusteella tehdä edellä mainitun vähennyksen, saa hän suorittaa invalidi- vähennyksen vain siltä osin kuin se ylittää 50 %:n haitta-asteen. Kun pysyvä invalidi- teetti määritetään, ei siinä oteta lainkaan huomioon normaalisti vanhuuden mukanaan tuomia muutoksia, vaan ainoastaan sellaiset puutokset ja toimintavajavuudet, joiden ei katsota olennaisesti kuuluvan iän mukanaan tuomaan elimistön kulumiseen. Näin van- hoilla invaliditeetillä on tosiasiallisesti kaksi haittaa invaliditeettiä ja seniliteettiä. Tämän huomioon ottaen ei ole oikeudenmukaista, että verotuksessa vanhusten osalta invalidi- teetti on suurimmaksi osaksi mitätöity.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että Eduskunta hyväksyisi seuraavat lakiehdotukset:

Laki

tulo- ja omaisuusverolain muuttamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 19 päivänä marraskuuta 1943 annetun tulo- ja omaisuusverolain 29 §:n 12 kohta ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat 27 päivänä tammikuuta 1958 annetussa laissa (27/58), näin kuuluviksi:

29 §.

Henkilö, joka verovuonna on ollut eläkkeellä, niinkuin 7 §:n 2, 3, 4 momentissa sanotaan, saakoon sen li-
n 28 §:ssä on säädetty,

12) milloin verovelvollisen työ- ja toi-
mintakyky on jonkin elimen puuttumisen
tai toimintavajavuuden vuoksi pysyvästi
alentunut, jos hänen työkyvyttömyys- tai
haitta-asteensa on esitetyn selvityksen mu-
kaan katsottava olevan sata prosenttia, kak-
sisataakolmekymmentätuhatta markkaa, tai

jos sanottu prosenttimäärä on pienempi, prosenttimäärää vastaava osa kahdestasadastakolmestakymmenestä tuhannesta markasta, ja milloin verovelvollinen on sotapalveluksessa tai sotatoimessa tai niihin liittyvissä erityisissä olosuhteissa saanut ruumiinvamman tai sairauden, niinikään edellä tässä kohdassa mainitut vähennykset vastaavasti valtion tapaturmatoimiston käyttämien arvioimisperusteiden mukaan.

Laki

kunnallishallituksesta kaupungissa annetun asetuksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan kunnallishallituksesta kaupungissa joulukuuta 1873 annetun asetuksen 55 §:n 2 c kohta, sellaisena kuin se on, joulukuuta 1960 annetussa laissa (521/60), näin kuuluvaksi:

2 c) Verovelvollisen tulosta on vähennettävä hänen suorittamansa, edellä 1 a kohdassa tarkoitettu avustus. Samoin on verovelvollisen henkilön tulosta vähennettävä kansaneläkevakuutusmaksu, joka on verovuonna toimitetun kunnallisverotuksen yhteydessä pantu hänen maksettavakseen, työttömyyskassoihin suoritettut maksut; maksut, jotka hän on suorittanut omasta taikka puolisonsa tai lastensa henki- tai muusta henkilövakuutuksesta, paitsi edellä tässä kohdassa tai 2 d kohdassa tarkoitettua, kuitenkin enintään yhdeksäntuhatta markkaa kutakin perheenjäsentä kohti; milloin hän on ennen verovuoden päättymistä täyttänyt kuusikymmentäviisi vuotta, seitsemänkymmentäviisi vuotta markkaa; sekä milloin hänen työ- ja toimintakykynsä on jonkin elimen puuttumisen tai toimintavajavuuden vuoksi pysyvästi alentunut eikä jäljempänä tässä kohdassa toisin säädetä, jos hänen työ-

Jos verovelvollinen on verovuonna suorittanut omasta taikka puolisonsa henki- tai muusta henkilövakuutuksesta, paitsi edellä tässä kohdassa tarkoitettua, kuitenkin enintään yhdeksäntuhatta markkaa kutakin perheenjäsentä kohti; milloin hän on ennen verovuoden päättymistä täyttänyt kuusikymmentäviisi vuotta, seitsemänkymmentäviisi vuotta markkaa; sekä milloin hänen työ- ja toimintakykynsä on jonkin elimen puuttumisen tai toimintavajavuuden vuoksi pysyvästi alentunut eikä jäljempänä tässä kohdassa toisin säädetä, jos hänen työ-

kyvyttömyys- tai haitta-asteen selvityksen mukaan katsottu prosenttia, kaksisataakolmekymmentä markkaa, tai jos sanottu prosenttimäärä on pienempi, prosenttimäärää vastaava osa kahdestasadastakolmestakymmenestä tuhannesta markasta, ja milloin verovelvollinen on sotapalveluksessa tai sotatoimessa tai niihin liittyvissä erityisissä olosuhteissa saanut ruumiinvamman tai sairauden, niinikään edellä tässä kohdassa mainitut vähennykset vastaavasti valtion tapaturmatoimiston käyttämien arvioimisperusteiden mukaan.

Laki

maalaiskuntain kunnallishallinnosta annetun asetuksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan maalaiskuntain kunnallishallinnosta joulukuuta 1898 annetun asetuksen 82 §:n 8 c kohta, sellaisena kuin se on, joulukuuta 1960 annetussa laissa (522/60), näin kuuluvaksi:

82 §.

Verotettavaa tuloa taksoitettaessa on noudatettava seuraavia säännöksiä:

8 c) Verovelvollisen tulosta on vähennettävä hänen suorittamansa,

avustus. Samoin on verovelvollisen henkilön tulosta vähennettävä vakuutusmaksu, joka on verovuonna toimitetun kunnallisverotuksen yhteydessä pantu hänen maksettavakseen; työttömyyskassoihin suoritettut maksut; maksut, jotka hän on suorittanut omasta taikka puolisonsa henki- tai muusta henkilövakuutuksesta, paitsi edellä tässä kohdassa tarkoitettua, kuitenkin enintään yhdeksäntuhatta markkaa kutakin perheenjäsentä kohti; milloin hän on ennen verovuoden päättymistä täyttänyt kuusikymmentäviisi vuotta, seitsemänkymmentäviisi vuotta markkaa; sekä milloin hänen työ- ja toimintakykynsä on jonkin elimen puuttumisen tai toimintavajavuuden vuoksi pysyvästi alentunut eikä jäljempänä tässä kohdassa toisin säädetä, jos hänen työ- tai haitta-asteensa on esitän mukaan katsottava olevan

8 päivänä maaliskuuta 1962.

Rafael Paasio.
Eino Raunio.
Uno Voutilainen.
Veikko Helle.

Voitto Hellsten.
Kustaa Alanko.
Väinö Vilponiemi.
Antero Väyrynen.

sata prosenttia, kaksisataakolmekymmentä tuhatta markkaa, tai jos sanottu prosenttimäärä on pienempi, prosenttimäärää vastaava osa kahdestasadastakolmestakymmenestä tuhannesta markasta, ja milloin verovelvollinen on sotapalveluksessa tai sotatoimessa tai niihin liittyvissä erityisissä olosuhteissa saanut ruumiinvamman tai sairauden, niin ikään edellä säädetty työttömyys- tai haitta-asteen perusteella myönnettävä vähennys vastaavasti valtion tapaturmatoimiston käyttämien arvioimisperusteiden mukaan. Jos verovelvollinen on verovuonna saanut kansaneläkelain mukaista työttömyyseläkettä, katsotaan hänen tässä kohdassa tarkoitettua työttömyys- tai haitta-asteensa olevan kahdeksankymmentä prosenttia, jollei verovelvollinen esitä selvitystä siitä, että työttömyys- tai haitta-aste on suurempi.

Paasio ym.: Ehdotus laiksi työsuojelun valvonnasta.

Eduskunnalle.

työsuojelulaki, joka maaliskuun 4 päivänä 1927 ja sen perustuvat enimmäkseen osittain aikaisempaan, vuonna 1917 annettuun lakiin, on monessa suhteessa vanhentunut. Lain säätämisen jälkeen on työsuojelusta aiheuttanut miltei katoa perusteellisia muutoksia työolosuhteissa, joissa työtä tehdään, ja sen valvontaan. Tämä entistä enemmän huomiota, jotta välttää koneellistuneiden työolosuhteiden tuomat terveydelliset vaarat. Työsuojelulait ovatkin nykyään lukuun ottamatta vanhentuneita, mutta niiden valvontaa ammattientarkastuslaki on edelleenkin, vaikka sen puutteellisuus on huomattu.

Eduskunta on todennut ammattientarkastuslain välttämättömyyden johtavaksi toivomuksen, että ammattientarkastuslain tarkistuttaisi ammattientarkastuslain koskevan lainsäädännön ja ammattientarkastuslain perusteelliset esityksetkin komitean valmistelemaan lainsäädännön uudistamista lokakuun 12 päivänä 1947. Komitea jätti mietintönsä valtiolle vuonna 1950, mutta lainsäädäntötoimenpiteisiin. Eduskunta on 12 päivänä 1958 asettanut valtiosääntökomitean, jonka tehtäväksi on määrätty ammattientarkastuslain lainsäädännön uudistamiseksi ja toimenpiteitä ammattientarkastuslain perusteelliseksi. Komitea jätti mietintönsä 12 päivänä huhtikuuta 1959, mutta se ei ole kuitenkaan tähän mennessä eduskunnalle esitystä ammattientarkastuslain uudistamisesta.

Allekirjoittaneiden käsityksen mukaan ei tämä kauan vireillä ollut ammattientarkastuksen saattaminen nykyajan vaatimuksia vastaavaksi enää siedä viivytystä. Voimassa olevassa ammattientarkastusorganisaatiossa on heikkouksia, jotka estävät valvonnan tehostamisen nykyisen lain puitteissa. Erityisesti aloilla, joilla työn luonne ja siinä vallitsevat olosuhteet vaativat tarkastajalta alan tuntemusta ja ammattitietoutta, on tarkastus kärsinyt siitä, ettei ole voitu järjestää erikoistarkastusta kuin vain vähäisessä määrin. Tällaisia aloja ovat mm. metsä- ja uittotyöt sekä kuljetusala. Kullekin erikoisalalle olisi sosiaaliministeriöön perustettava toimisto, josta käsin tarkastusta johdettaisiin.

Lukuunottamatta suurimpia kaupunkijamme on kunnallinen ammattientarkastus aina ollut verrattain heikkoa ja puutteellista. Usein sivutoimisiin, alhaisesti palkattuihin kuntien ammattientarkastajien virkoihin on vaikea saada päteviä viranhaltijoita. Kunnan terveydenhoitolautakunnalle asetettu velvollisuus valvoa ammattientarkastusta on peräisin aina vuodelta 1879, jolloin kuntien terveydenhoitolautakunnat, maalaiskunnissa kunnallislautakunnat, asetuksella velvoitettiin valvomaan tehtaiden terveydellisiä oloja. Selvää on, ettei kunnallisella lautakunnalla voi olla sitä asiantuntemusta, mitä teollistuneen yhteiskunnan työsuojelun valvonnalta täytyy edellyttää.

Kunnallisten ammattientarkastajien virat tulisi säätää päätoimisiksi ja poistaa viran määräaikaisuus. Pienistä, lähekkäin sijaitsevista kunnista olisi muodostettava tarkastusalueita, joiden tarkastajat alueen kunnat yhteisesti kustantaisivat. Täten ei pätevän tarkastajan palkkaus koituisi kohtuuttomaksi rasitukseksi vähävaraisillekaan kunnille. Kun vielä terveydenhoitolautakunnat vapautetaan

tarkastuksen valvonnasta ja tarkastajat siirretään valtion ammattientarkastajan välittömän johdon alaisiksi, voidaan kunnalliseen ammattientarkastukseen saada ratkaiseva parannus aikaan.

Valtion ammattientarkastajain toimintaa on suuresti haitannut se seikka, että vuodesta 1939 lähtien on ammattientarkastukselle kuulunut myös paineastiain teknillinen tarkastus.

Onkin edellytettävä tämän, varsinaisen työsuojelun piiriin vaikeasti sopivan tarkastuksen siirtämistä muille viranomaisille. Ammattientarkastuksen tehokkuuden lisäämiseksi olisi myös säännökset tarkastajien toimivallasta laadittava entistä täsmällisemmiksi, jotta erilaiset tulkinnanmahdollisuudet tässä suhteessa häviäisivät.

Työntekijäin oikeudesta valita keskuudestaan luottamusmies edustajakseen tarkastustilaisuuksiin ja muita lain määräämiä tapauksia varten, säädetään voimassaolevan lain 9 §:ssä. Siinä ei kuitenkaan ole muita luottamusmiehen asemaa turvaavia säännök-

siä kuin kielto erottaa luottamuslittua työstä tämän toimensa luottamusmiehen tarpeellisuuden edistämiseksi ei enää voimassa olevia epäilyksiä, olisi luottamusmiehen sekä hänen oikeuksistaan ja valtaansa otettava lakiin tarkempi kuin on nykyisessä laissa. Kun toimii kahdella perusteella valtuutettuna edellyttämiä ja työehtosopimuksen luottamusmiehiä, on tämä asomiaan synnyttämään sekaannusta tietoisuutta mm. tehtävien ja kummankin toimivallan rajan aikaansamiseksi olisi laadittava valittavan luottamusmiehen nimittäminen työsuojeluvaltuutetuksi, mat ammattientarkastuskomitean ehdottaneet.

Kaikkein edellä lausumaamme dotamme kunnioittaen,

että Eduskunta hyväksyy
van lakiehdotuksen:

Laki työsuojelun valvonnasta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku.

Yleisiä säännöksiä.

1 §.

Työsuojelua koskevien säännösten noudattamista valvovat, milloin tällainen valvonta on säädetty ammattientarkastuksen tai työsuojeluviranomaisten tehtäväksi, sosiaaliministeriö sekä sen johdon ja valvonnan alaiset valtion ja kunnan ammattientarkastajat.

Ammattientarkastajien sekä työnantajien ja työntekijäin tulee tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaan olla yhteistoiminnassa työsuojelun edistämiseksi ja työntekijäin terveydellisten olojen kehittämiseksi.

2 §.

Työsuojelun valvonnan johtoa varten on sosiaaliministeriössä ammattien ylitarkastajan ja tarpeellinen määrä apulaisyli-tarkastajan sekä muita peruspalkkaisia virkoja ja toi-

3 §.

Jokaisen kunnan, jonka työntekijäin suojelua koskeva asia yrityksiä, on aluetta-

4 §.

suojeluseuran, samaan ammattientarkastuksen kuuluvien kuntien anomuksella sosiaaliministeriö muodostaa nämä alueen tarkastusalueen, johon aluetarkastajan ylimääräinen aluetarkastaja suorittaa ammattientarkastajille kuuluvat tehtävät työsuojelun piiritarkastajan johdon ja valvonnan alaisena. Kunnat ovat tällöin vapautettujen aluetarkastajan asettamisvelvollista on niiden korvattava valittajan palkkauksesta, virka-asuohuoneesta ja toimistovälineistä aiheutuvat kustannukset jakamisesta alueen kuntien ja asianomaisten kuntien kesken sosiaaliministeriön.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu tarkastusalueen aluetarkastaja asetetaan sosiaaliministeriön aloitteesta, milloin tarkastustoiminnan ylläpitä-

5 §.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu tarkastusalueen aluetarkastaja asetetaan sosiaaliministeriön aloitteesta, milloin tarkastustoiminnan ylläpitä-

6 §.

Valtion ja kunnan viranomaiset ovat velvolliset toimialaansa kuuluvissa asioissa antamaan työsuojeluviranomaisille virka-apua. Lääkäriin tulee antaa työsuojeluviranomaisille tietoja ammattitautien esiintymisestä siten kuin asetuksella säädetään.

Työnantaja on velvollinen viipymättä ilmoittamaan työsuojelun piiritarkastajalle sellaisesta kuoleman tai vaikealaatuisen vamman aiheuttaneesta työtapaturmasta, jonka johdosta tapaturmavakuutuslain mukaan tapaturmapaikalla on suoritettava tutkinta.

Kunnan ammattientarkastajan tai, milloin ilmoitus on tehty piiritarkastajalle, hänen määräämänsä tarkastajan tulee olla, mikäli mahdollista, asiantuntijana läsnä tarkastustilaisuudessa.

7 §.

Joka ryhtyy tai aikoo ryhtyä teettämään työtä teollisessa tai kaupallisessa yrityksessä taikka muussa yrityksessä palkattuja työntekijöitä käyttäen, on velvollinen ennen työn alkamista tai, milloin se ei ole mahdollista, viimeistään viikon kuluessa työn alkamisesta tekemään asianomaiselle työsuojeluviranomaiselle sosiaaliministeriön vahvistaman kaavan mukaisen ilmoituksen työn laadusta, alkamisajasta, työntekijäin lukumäärästä luvusta sekä siitä, aiotaanko työssä käyttää lapsia, nuoria henkilöitä tai naisia. Jos työsuojeluviranomainen sitä pitää välttämättömänä, on ilmoitusta täydennettävä työhuonetilojen piirustuksilla sekä tiedoilla käytettävistä koneista, laitteista ja aineista, jotka mahdollisesti aiheuttavat tapaturman tai ammattitautien vaaraa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu ilmoitusvelvollisuus ei kuitenkaan koske:

1) työtä, jonka suorittaja elää vakinaisesti työnantajan taloudessa ja on hänelle tai hänen aviopuolisolleen sukua suoraan takenevassa tai etenevässä polvessa tai on hänen ottolapsensa tai ottovanhempansa tai jonkun tässä tarkoitettun puoliso, ellei työnantaja aio käyttää tähän työhön säännöllisesti muitakin työntekijöitä;

2) työtä, jota työntekijä tekee kotonaan tai muutoin sellaisissa olosuhteissa, ettei voida katsoa työnantajan asiaksi valvoa sen järjestelyä;

3) toimistotyötä; eikä

4) lyhytaikaista työtä, joka sen laadun vuoksi on asetuksella vapautettu ilmoittamisvelvollisuudesta.

2 luku.

Työsuojeluviranomaisten tehtävät.

88

Työsuojeluviranomaisten tulee:

1) toimittaa tarkastuksia ja tutkimuksia työsuojelua tarkoittavien säännösten noudattamisen valvomiseksi;

2) antaa työnantajille ja työntekijöille työsuojelusta ohjeita, tietoja ja lausuntoja sekä muutoinkin toimia harrastuksen herättämiseksi työsuojeluun ja terveydellisten olojen kehittämiseen;

3) olla yhteistyössä työsuojelun ja siihen liittyvillä aloilla toimivien viranomaisten, laitosten ja yhdistysten kanssa; sekä

4) tehdä, milloin syytä on, tarkastuksessa havaitusta tai muutoin esiin tulleesta toimialaansa kuuluvasta sellaisesta asiasta, joka saattaa antaa muulle viranomaiselle aiheen toimenpiteisiin, tälle ilmoitus.

98

9 §.
Kunnan ammattientarkastajan toimintaa ohjaa ja valvoo asianomainen piiritarkastaja. Asioissa, jotka koskevat kunnan ammattientarkastajan asemaa kunnan viranhaltijana, on hän ohjesäännössä määrätyn kunnallisen elimen alainen.

10 §.

Sosiaaliministeriöllä, työsuojelun piiritarkastajalla, aluetarkastajalla ja kunnan ammattientarkastajalla on oikeus käyttää erityisiä asiantuntijoita työsuojelua koskevien tutkimusten suorittamiseen tarkastuksen alaisissa työpaikoissa.

11 §.

Edellä 8 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja tarkastuksia on tarpeen mukaan toimitettava valvonnan alaisissa työpaikoissa. Tällainen tarkastus on toimitettava ainakin kerran vuodessa sellaisessa työpaikassa, jossa työturvallisluteen on syytä kiinnittää erityistä huomiota. Työntekijän kotonaan suorittamaa työtä koskevien säännösten valvomiseksi alkoon kuitenkin toimitettako tarkastusta kodissa ilman erityistä syytä.

Tarkastuksesta alkoon tarkastaja etukäteen ilmoittako työn tämän edustajalle. Edellä 10 §:n tutkimuksen toimittamiseen päättäneen viranomaisen kuitteksi ilmoitettava työnantajalle.

Tarkastuksen toimittajan on saapuessaan ilmoitettava läsnäolijalle tai tämän edustajalle jeluvaluutetulle, paitsi milloin että sellainen ilmoitus voi häiritä tehokkuutta. Samalla hänen on todistusta toimivaltuudestaan.

3 luku

Työsuojeluviranomaisten rooli

12 §

Työsuojelun valvontaa kos-
tusta ja tutkimusta varten on
viranomaisella ja erityistehtävään
rättyllä asiantuntijalla oikeus:

1) päästä sellaiseen tarkastustyöpaikkaan ja huoneistoon, josta on perusteltua syytä ottaa valvonnan alaista työtä, sekä työntekijäin käyttöön luovuttaa huonetiloihin;

2) puhutella tarkastuksen paikassa työskentelevää henkilöä läsnäollessa tai kahdenkymmentä tarkastustehtäväänsä lisää tietä;

3) saada nähtäväkseen as
työsuojelua koskevien säännö
rysten mukaan on työpaikalla
säilytettävä, sekä ottaa niistä
otteita;

4) ottaa, ilmoitettuaan sinulle tämän edustajalle, tarpeellista tutkimusta varten valmistetusta tuotteesta sekä västää raaka- tai tarveaineista valmistuksesta;

5) saada nähtäväkseen va
työhuonetta tai sen raken
rakennus- tai muutossuunn
sineen sekä selostus sovellet
töön otettavaksi suunnittel
mistusmenetelmästä siinä l
valvontatehtävän suorittami
lista; sekä

tilasto- ja muita valvontaan liit-
työnantajalta myös kirjallisesti.

13 §.

suojeluviranomainen tarkastusta
on havainnut, että työpaikan
rakenteissa, kuljetus- ym.
oloissa on puutteellisuuksia tai
vaurioiden korjaaminen tai poistami-
nkaan on työnantajan velvolli-
nen, kuultuaan asiasta työnanta-
jan edustajaa, annettava asian-
mukaiset puutteellisuuksien korjaami-
sopäätökset poistamiseksi. Ellei
noudateta annettuja ohjeita, on
valtuutetulla tai ylemmällä tarkastus-
valtuutetulla oikeus päätöksellään velvoittaa
työnantajan määrääjän kuluessa suo-
jeelliseksi katsomansa toimen-

työsuhteessa on työturvallisuutta vaikuttava toimenpide, on se tällöin ylemmällä tarkastusasteella valta asianomaista kuuluvalla momentilla mainitun päättämättä jättämisen seurauksena työntantajalle tai tämän työntekijöille, niin myös valta työntantaja, joka on laiminlyönyt työntekijöiden suorittamaan sen työntekijöille jätetty teetettään hänen osassa keskeytetään tahi että työntekijöiden käyttäminen es-

ssa mainittu tarkastusviran-
työntekijä 1 ja 2 momentissa tar-
kistettava myös sitä kohtaan, joka
työnantaja on työsuojelua
velvoitettu noudattamaan
säännöksiä.

14 §

ssa tarkoitettua puutteelliskohdasta aiheutuu työntekijälle vamman tai vakavan, tulee työsuojeluviranomaisen tai työmenetelmän käytön jatkaminen, kunnes korjattu tai epäkohta pois.

alipiiritarkastaja, apulaistarkastaja, terveydenhoitolautaan työsuojelun valvoja an-

taa 1 momentissa tarkoitetun kiellon, on asia viipymättä alistettava piiritarkastajan tutkittavaksi. Tällaista asiaa koskevassa päätöksessään voi piiritarkastaja välitoimenpiteenään määrätä, että päätös on mahdollisesta 15 §:ssä tarkoitetusta valituksesta huolimatta kokonaisuudessaan tai tietyiltä osiltaan edelleen jäävä voimaan.

15 §.

15 §.
Tarkastusviranomaisen 13 tai 14 §:n mukaan antamaan määräykseen voi se, johon määräys kohdistuu, kolmenkymmenen päivän kuluessa siitä, kun hän tai hänen edustajansa on määräyksen saanut, valittamalla hakea muutosta sosiaaliministeriöltä. Valituskirja on jätettävä määräyksen antaneelle tarkastusviranomaiselle, jonka tulee toimittaa sosiaaliministeriölle asiassa kertyneet asiakirjat, päätöksensä varustettuna selvityksellä siitä, milloin se on annettu tiedoksi asianomaiselle sekä oma lausuntonsa. Sosiaaliministeriön tulee käsitellä tällainen asia kiireellisenä. Ministeriön päätökseen älköön muutosta haettako.

16 §.

Jollei se, jolle 13 §:n 2 momentin nojalla on annettu määräys, tarkastusviranomaisen tai sosiaaliministeriön päätökseen sisältyvän määräajan kuluessa täytä hänelle siinä asetettua velvollisuutta, toimittakoon tarkastusviranomaisen päätöksen täytäntöönpanoa varten ulosoton haltijalle.

Poliisiviranomainen on velvollinen antamaan tarkastusviranomaiselle virka-apua 14 §:ssä tarkoitetun kiellon toteuttamiseksi. Täytäntöönpanosta ja virka-avusta ehkä johtuvat kustannukset maksetaan etukäteen valtion varoista, mutta on se, johon toimenpide kohdistuu, velvollinen korvaamaan, ja voidaan korvaus häneltä ulosottaa ilman päätöstä tai tuomiota siinä järjestyksessä, kuin yleisten maksujen perimisestä on säädetty.

17 §.

17 §.
Milloin 13 §:n 1 momentissa mainittu tarkastusviranomainen toteaa, että joku on syyllistynyt työsuojelulain mukaan rangaistavaan tekoon tai laiminlyöntiin, joka on virallisen syytteen alainen, tulee hänen tehdä siitä syytteesen panoa varten ilmoitus viralliselle syyttäjälle. Milloin rikkomus on vähäinen, voi hän kuitenkin syyteilmoi-

tuksen tekemisen sijasta antaa rikkomukseen syyllistyneelle ojennuksen tai varoituksen.

Tarkastusviranomaiselle on varattava tilaisuus tulla joko henkilökohtaisesti tai määräämässä tarkastajan edustamana alioikeudessa kuulluksi asiassa, josta hän on tehnyt syyteilmoituksen.

18 §.

Työsuojelun tarkastaja tai kunnan ammattientarkastaja älköön omistako tai johtako tarkastuksen alaista yritystä tai liikettä älköönkä muutoinkaan olko siinä siten osallisena, että hän, sen mukaan mitä tuomarin jäävistä on säädetty, voi tulla esteelliseksi toimittamaan virkaansa. Älköön hän myöskään omistako patenttioikeutta sellaisessa yrityksessä käytettävään koneeseen, laitteeseen tai valmistusmenetelmään.

19 §.

Työsuojeluviranomainen älköön ilmaisko tietoonsa saamaansa liike- tai ammattisalaisuutta, ellei se ole välttämätöntä syytteen nostamiseksi tai ajamiseksi työsuojelulaissa rangaistavaksi säädetyn teon tai laiminlyönnin johdosta. Älköön hän myöskään koetako saada tietoonsa yrityksen, liikkeen tai laitoksen talouteen tai liikesuhteisiin kuuluvaa asiaa, älköönkä sitä ilmaisko, jos sellainen on tullut hänen tietoonsa.

Kun työsuojeluviranomaiselle on tehty ilmoitus työsuojelua koskevan säännöksen rikkomisesta tai työpaikalla vallitsevasta puutteellisuudesta tahi epäkohdasta, on ilmoittajan nimi pidettävä salassa, jollei sen ilmaiseminen ole 1 momentissa mainitusta syystä välttämätöntä. Milloin tällaisen ilmoituksen johdosta toimitetaan tarkastuskäynti, älköön tarkastuksen toimittaja ilmoittako työnantajalle tai hänen edustajalleen, että käynti suoritettiin tehdyn ilmoituksen johdosta.

Työsuojeluviranomaisella on 1 ja 2 momentissa tarkoitettu vaitiolovelvollisuus senkin jälkeen, kun hän on eronnut virastaan tai toimestaan.

Milloin työsuojeluviranomainen 10 §:n nojalla on määrännyt jonkun muun kuin työsuojelun tarkastajan tai valvojan toimittamaan työsuojelun valvontaan kuuluvan tehtävän, on häneen sovellettava, mitä edellä on työsuojeluviranomaisen vaitiolovelvollisuudesta säädetty.

20 §.

Työsuojelun piiritarkastaja valtuutettuna työnantajan hankkimaan sosiaalivahvistaman kaavan mukaisen työsuojeluviranomaisen määräämää työpaikkaa koskevien työsuojeluvirastöiden päätösten ja tarkastuspöytäkirjojen täytäntöönpanon varten.

Työpaikkakirja on säilytettävä se työaikana voidaan pyydettyä työsuojelun tarkastajalle.

4 luku.

Työnantajan ja työntekijöiden väliset suhteet.

21 §.

Työnantajan ja hänen työsuojeluviranomaisen tulee työpaikalla, jolla työntekijä on, järjestää yhteistoimintalaitos, erityisesti työturvallisuuden, terveydellisten olojen ja muiden työsuojelun kysymysten osaksi sen mukaan kuin tässä laissa on säädetty.

22 §.

Työnantaja on velvollinen nimen ja osoitteen, joka edustaa häntä 21 §:ssä tarkoitettussa yhteistoiminnassa, jollei hän muuta huolehdi, ja ilmoittamaan sen työntekijöille.

23 §.

Työntekijöillä on oikeus valita yksi tai tarpeen mukaan useampi työsuojeluvaltuutettuja edustajia 21 §:ssä tarkoitettussa yhteistoimintasuhteissa työsuojeluviranomaisen kanssa. Työntekijöillä on oikeus valita yksi tai useampi edustaja 21 §:ssä tarkoitettuihin mielenkiintoisissa oleviin työsuojelun kysymyksiin, joissa he työtään suorittaessaan saavat osaa, oikeus valita yksi tai useampi edustaja 21 §:ssä tarkoitettuihin mielenkiintoisissa oleviin työsuojelun kysymyksiin, joissa he työtään suorittaessaan saavat osaa, oikeus valita yksi tai useampi edustaja 21 §:ssä tarkoitettuihin mielenkiintoisissa oleviin työsuojelun kysymyksiin, joissa he työtään suorittaessaan saavat osaa.

Alusten lastaus- ja purkauksessa työntekijöillä on oikeus valita yksi tai useampi edustaja 21 §:ssä tarkoitettuihin mielenkiintoisissa oleviin työsuojelun kysymyksiin, joissa he työtään suorittaessaan saavat osaa, oikeus valita yksi tai useampi edustaja 21 §:ssä tarkoitettuihin mielenkiintoisissa oleviin työsuojelun kysymyksiin, joissa he työtään suorittaessaan saavat osaa.

24 §.

Työsuojeluvaltuutettu ja tarpeellinen määrä valtuutettuja valitaan vuodeksi kerrallaan työsuojeluvaltuutetun työsuhteiden toimiaikanaan tai hän muutoin valtuutetun tehtävästään, tulee valtuutetun työsuojeluvaltuutetuksi.

Työsuojeluvaltuutetun vaali, jonka tulos on valtuutettuna, on järjestettävä kaikilla työpaikan työntekijöillä, joihin ottaa siihen osaa.

Työsuojeluvaltuutetun vaali, jonka tulos on valtuutettuna, on järjestettävä kaikilla työpaikan työntekijöillä, joihin ottaa siihen osaa.

25 §.

Työsuojeluvaltuutetun ja 22 §:ssä tarkoitettujen edustajien on työsuojeluvirastosta oltava mukana tarpeellisen määrän mukana.

26 §.

Työsuojeluvaltuutetulla on oikeus saada kirjat ja luettelo niin myös laitteiden tarkastustodistukset, joihin on tai työpaikan haltijan on annettu työsuojelua koskevien säännösten täytäntöönpanon varten.

Työsuojeluvaltuutetulla on oikeus saada kirjat ja luettelo niin myös laitteiden tarkastustodistukset, joihin on tai työpaikan haltijan on annettu työsuojelua koskevien säännösten täytäntöönpanon varten.

27 §.

Työsuojeluvaltuutettu älköön tämän tehtävän täytäntöönpanon varten johtaa työsuhdetta. Työnantaja älköön myöskään syytä kieltäytyä työsuojeluvaltuutettua tämän tehtävän täytäntöönpanon varten johtaa työsuhdetta sellaiseksi kohtuulliseksi työsuojeluvaltuutetun tehtävien varten tarvitsee, ja on velvollinen korvaamaan työsuojeluvaltuutetun johtuneen ansion määrän.

Työsuojeluvaltuutetun ei saa irtisanoa työntekijää huonommin palkattuun työhön.

työhön siitä syystä, että hänet on tähän toimeen valittu tai että hän täyttää tämän lain mukaan hänelle kuuluvat tehtävät.

Työnantaja, joka rikkoo 2 momentin säännöstä, on velvollinen korvaamaan työsuojeluvaltuutetulle siitä aiheutuneen vahingon. Oikeus tässä tarkoitettuun vahingonkorvaukseen on rauennut, jollei kannetta ole nostettu vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin sellainen oikeus syntyi.

5 luku.

Erinäisiä säännöksiä.

28 §.

Milloin valtion, kunnan ja muun julkisen yhdyskunnan virastossa tai laitoksessa on jonkin työsuojelua koskevan lain alaisia viran- tai toimenhaltijoita, on virastosta ja laitoksesta sekä mainituista viran- ja toimenhaltijoista vastaavasti voimassa, mitä työnantajasta ja työntekijöistä tässä laissa säädetään.

29 §.

Työpaikalla on työnantajan toimesta pidettävä nähtävänä tämä laki ja sen nojalla annetut säännökset sekä ilmoitus sen työsuojeluviranomaisen nimestä, toimipaikasta ja puhelinnumerosta, jonka välittömän valvonnan alainen työpaikka on.

30 §.

Tarkemmat määräykset tämän lain täytäntöönpanosta ja soveltamisesta annetaan asetuksella.

31 §.

Ammattientarkastuksen viran ja pysyväisten toimien haltijat siirretään tämän lain voimaan tullessa säädettyä järjestystä noudattaen tämän lain mukaisten vastaavien virkojen ja tointen haltijoiksi. Viran tai toimen haltija, jota ei siirretä sanotunlaiseen virkaan tai toimeen, asetetaan lakkautuspalkalle.

Tämä laki tulee voimaan 32 §.
kuuta 196, ja sillä kumotaan 4 päivänä
maaliskuuta 1927 annettu ammattientarkas-

Helsingissä 28 päivänä helmikuuta 1962.

Rafael Paasio.
Tyyne Paasivuori.
Valto Käkeli.
Kalle Matilainen.
Valdemar Sandelin.
Eino Raunio.
Veikko Helle.

Antero Väyrynen.
Edit Terästä.
Väinö Vilponiemi.
Arvo Ahonen.
Sylvi Siltanen.
Voitto Hellsten.
Kustaa Alanko.

tuslaki (72/27). Jos jossakin la-
tattu kumottuun ammattientar-
on tätä lakia vastaavasti sovel-

Paasio ym.: Ehdotus laiksi työntekijäin vuosilomalain muut-
tamisesta.

Eduskunnalle.

levan työntekijäin vuosiloma-
en työntekijälle, jonka työsuhde
keskeytymättä vähintään 10
at työssä kaikkina loman mää-
en kuukausina, annettava lo-
n yksi kuukausi. Tämä sään-
kuin se on lakiin otettu, on
ajaa tyytymättömyyttä sen
kuukauden lomat ovat eri pitui-
24—27 työpäivään riippuen
nakohtana loma annetaan. Ei
kohtuullisena sitä seikkaa, että
an työsuhhteessa olleet ja sa-
tekevät henkilöt saavat erilai-
mainittu säännös antaa myös
mahdollisuuden keinotekoisesti
sillä työneuvosto on lausun-
nut lakia siten, että kuukau-
alkaa sellaisenakin päivänä,
lueta lomapäiväksi. Näin on
alkamaan esim. juhannusaat-
ma lyhenee vähimpään lain
ään, eikä kuukauden säädök-
merkitystä. Epäkohdan pois-
lakia siten muutettava, että
en lomaan oikeutetuilla olisi
loma huolimatta sen ajankoh-

viimeksi uudistettaessa teh-
men periaatteellinen muutos,
lasketaan nyt lomanmääräy-
sion perusteella, eikä loma-
sion mukaan, niinkuin en-
utoksen johdosta vaikuttavat
uteen myös ylityöstä saatu
alka sekä pyhä- ja sunnun-
Tästä säännöstä tekevät
ko- ja kuukausipalkkaiset

työntekijät, jotka saavat lomapalkkana vain
sovitun palkkansa. Useat varsin huomattavat
työntekijä- ja toimihenkilöryhmät, mm. ap-
teekkien ja meijereiden henkilökunnat, linja-
autonkuljettajat, joutuvat tekemään melko
säännöllisesti sunnuntaityötä saamatta siitä
korvausta loma-ajan palkkassaan ja ovat siten
olennaisesti huonommassa asemassa kuin tun-
ti- ja urakkapalkkaiset työntekijät. Mielestämme lakia olisi korjattava niin, että kaik-
kien työntekijäryhmien, lukuunottamatta ly-
hytaikaisessa työsuhhteessa olevia, lomapalkat
laskettaisiin saman perusteen mukaan.

Vuonna 1946 annetussa vuosilomalaissa oli
nuoria työntekijöitä koskeva erityissäännös,
jolla heille annettiin pitempi loma kuin mitä
he lomaa koskevan yleissäännöksen mukaan
olisivat saaneet. Voimassa olevasta vuosiloma-
laista on tämä säännös jätetty pois. Kuiten-
kin nuorten koulunkäyntiaika on entisestään
pidentynyt ja vaatimukset ammattiin val-
mistautumiseen ovat lisääntyneet. Alle 20-
vuotiaana nuori ihminen on jatkuvan fyy-
sillisen kehityksen alainen. Sentähden hei-
dän levon ja virkistymisen tarpeensa on suu-
rempikin kuin varttuneiden ihmisten. Olisi
siis hyvin kohtuullista, että nuorille, alle
20-vuotiaalle työntekijöille annettaisiin loma
ainakin samanpituisena kuin 10 vuotta kes-
täneen työsuhteen jälkeen muille työnteki-
jöille, eli 2 työpäivää työssäolokuukausta
kohden.

Edellä sanotun perusteella ehdotamme kun-
nioittaen,

että Eduskunta hyväksyisi seuraava-
van lakiehdotuksen:

Laki

työntekijäin vuosilomalain muuttamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 30 päivänä huhtikuuta 1960 työntekijäin vuosilomalain (199/60) 4 §:n 2 momentti ja 8 §, sellaisenaan kuin ne ovat, 30 päivänä kesäkuuta 1960 annetussa laissa (305/60), näin kuuluvaksi:

4 §.

Työntekijälle, jonka työsuhde maaliskuun loppuun mennessä on keskeytymättä jatkunut vähintään kymmenen vuotta tai joka maaliskuun päättyessä on 20 vuotta nuorempi, on annettava vuosilomaa kaksi työpäivää jokaiselta 3 §:ssä tarkoitetulta kuukaudesta. Milloin tällainen työntekijä on ollut työssä kahdentoista 3 §:ssä tarkoitetun kuukauden aikana, on vuosilomaa annettava yksi kuukausi, kuitenkin vähintään 26 työpäivää.

8 §.

Työntekijälle on suoritettava vuosilomapalkkana jokaiselta lomapäivältä lomanmääräytymisvuoden ansion perusteella laskettu

keskimääräinen päiväpalkka, josta on vähennetty lomanmääräytymisvuoden ajalta työntekijälle maksettu tai vaksi erääntynyt palkka hätätyöstä tai sopimuksen mukaisesta ylimääräisestä palkan lisäksi maksettavaa korvauksia ottamatta, jaetaan niiden päivien määrällä, joina työntekijä lomautettiin vuonna on ollut työssä.

Mikäli työntekijän, jonka vuosilomavirtu viikolta tai sitä pitemmältä ajalta on annettu vuosilomaa, 8 §:n 2 momentissa säädettyin tavoin laskettavan vuosilomapalkka olisi pienempi kuin vuosilomavirtu kaessa voimassa oleva sovittu palkka, on hänellä kuitenkin oikeus saada vuosilomavirtu tässä sovittu palkkansa mukaan laskettuna ajalta.

Helsingissä 28 päivänä helmikuuta 1962.

Rafael Paasio.
Väinö Leskinen.
G. Henriksson.

Veikko Helle.
Arvo Ahonen.
Sylvi Siltanen.

Voitto Hellsten.
Kustaa Alanko.
Väinö Vilponiemi.

Paasio ym.: Ehdotus laiksi työntekijäin eläkelain muuttamisesta.

Eduskunnalle.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 8 päivänä huhtikuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain (395/61) 5 §:n 1 momentti näin kuuluvaksi:

5 §.
Eläkkeen määrä on jokaiselta täydeltä kuukaudesta palvelusajan kuluessa 40 prosenttia eläkkeen perusteena olevan palkan määrästä, enintään kuitenkin 40 prosenttia siitä.

Edellä sanottuun viitaten ehdotamme, että Eduskunta hyväksyisi seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

työntekijäin eläkelain muuttamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 8 päivänä huhtikuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain (395/61) 5 §:n 1 momentti näin kuuluvaksi:

5 §.
Eläkkeen määrä on jokaiselta täydeltä kuukaudesta palvelusajan kuluessa 40 prosenttia eläkkeen perusteena

olevan palkan määrästä, enintään kuitenkin 40 prosenttia siitä.

Helsingissä 8 päivänä maaliskuuta 1962.

Rafael Paasio.
Eino Raunio.
Uno Voutilainen.
Veikko Helle.
Antero Väyrynen.

Väinö Vilponiemi.

Edit Terästä.
Arvo Ahonen.
Sylvi Siltanen.
Voitto Hellsten.
Kustaa Alanko.

V. E. Partanen ym.: Ehdotus laiksi yksityisoppikoulujen
valtionavusta annetun lain muuttamisesta.

Eduskunnalle.

Oppikoulujen opettajat ovat
koulutuksien ja pätevyysvaati-
musten ja vanhuuseläkkeen
periaatteet valtion oppikoulujen
periaate omaksuttiin v. 1950
(493/50) ja sen nojalla
asetuksessa. Tämän periaat-
teen mukaisuus onkin vastaansano-

teessa yksityisoppikoulujen
kin ovat valtion oppikoulu-
verrattuina huomattavassa ase-
malla säädetty perhe-eläkettä.
Tämän omaksutusta periaatteen
noja opettajat sekä velvolli-
suus- ja taloudellisten etujen suhteen
asemaan, ei ainoastaan mer-
kityksellistä ja epäoikeuden-
mukaisuutta aiheuttaa käytännössä.
Yksityisoppikoulujen palve-
rheelliset opettajat pyrki-
vät hakeutumaan valtion oppi-
kouluun niin paljon lisää virka-
tehtäviä sivuuttamaan nuo-
rasta virkaa ehkä hakeneet ao.
lehtorit ja ylimääräiset
opettajat, joka tapahtuu
liiketoiminnan, joka tapahtuu
koulutuksessa, on haitaksi opetu-
kseen ja siihen liittyy sitä pait-
tamaan ongelmia, kuten asunto-
vaihdaminen, virkapaikkaa vaih-
tamien lasten koulunkäynnin

Eläke ei voidakaan ymmär-
tettävästi huomattomuutena, jo-
sitten tietyissä olosuhteissa. Kun
(11/50) lausui kyllä perus-
sivisoppikoulujen opetta-
jien ja työmäärään näh-
tävässä valtion oppikoulu-
taattava samanlaiset palk-

kaedut kuin viimeksi mainituillekin", niin
lain valmistelu oli ollut niin hataraa, ettei
omaksuttua ja useaan kertaan toistettua peri-
aatetta ulotettu koskemaan eläkekysymystä
ollenkaan. Vasta sivistysvaliokunnassa lisät-
tiin lain nykyinen 6 §, johon määräykset
eläkevaltionavusta sisältyvät. Kysymys per-
he-eläkkeiden asettamisesta valtionavun pe-
rusteeksi ei luonnollisesti tällöin voinut tulla
kysymykseen, kun valtion virkamiestenkin
perhe-eläkejärjestelmä tuli vasta myöhemmin.
Sen jälkeen on kuitenkin valtion oppikoulu-
jen opettajien osalta tapahtunut muutos, kun
heidän perhe-eläkkeensä v:n 1957 alusta lu-
kien tulivat maksuttomiksi. Tässä vaiheessa
olisi ollut luonnollista, että oppikoulunopet-
tajain yhdenvertaisuusperiaatetta noudattaen
myös yksityisoppikoulujen opettajien perhe-
eläkekysymys olisi järjestetty. Näin ei kui-
tenkaan tapahtunut, vaan päinvastoin. Sa-
maan aikaan kuin valtion virkamiesten ja
siis myös valtion oppikoulujen opettajien per-
he-eläke säädettiin maksuttomaksi, tapahtui
keväällä 1956 yleinen palkankorotus. Sitä ei
kuitenkaan annettu valtion virkamiehille eikä
siis myöskään valtion oppikoulujen opetta-
jille, koska katsottiin, että he olivat saaneet
vastaavan edun, kun perhe-eläke oli tullut
maksuttomaksi. Kun yksityisten oppikoulu-
jen opettajien palkkaus seuraa valtion oppi-
koulujen opettajien palkkausta, jäivät myös
yksityisoppikoulujen opettajat ilman mainit-
tua yleistä palkankorotusta. Tämä tuntuva
vääryys on sitten saanut jatkua jo seitse-
män vuotta ilman, että asiaa olisi mitenkään
korjattu. Valtiontaloudellisesti asia ei ole
kovinkaan huomattava, sillä vanhuuseläkkei-
siin maksettavan valtionavun määrä on vain
65 milj. mk ja vanhuuseläkkeisiin verrattuna
perhe-eläkkeet tulevat olemaan vain vähäinen
osa.

Käytännössä yksityisoppikoulujen opettajien perhe-eläke olisi soveliainta järjestää siten, että yksityisoppikoulujen valtionapula 6 § ulotettaisiin koskemaan vanhuuseläkkeiden lisäksi myös perhe-eläkkeitä, jolloin koulut saisivat näihin menoihin valtionapua 75 %, kuten nykyisin muihin eläkemenoihinsa. Kohtuullista myös olisi, että perhe-eläkeoikeus ulotettaisiin vakinaisiin toimihenkilöihin ja palveluskuntaan. Lähemmät mää-

räykset sisällytettäisiin yksityisoppikoulutukseen (23/51) ja käytännössä kysymyksen yksityiskoulujen eläkehoitaa vanhuuseläkkeetkin.

Edellä sanotun perusteella ehdotamme,

että Eduskunta hyväksy van lakiehdotuksen:

Laki

yksityisoppikoulujen valtionavusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään yksityisoppikoulujen valtionavusta 16 päivänä lokakuuta 1950 annetun lain 6 §:ään, sellaisena kuin se on 16 päivänä lokakuuta 1955 annetussa laissa (513/55), uusi näin kuuluva 2 momentti:

6 §.

Mitä edellä on säädetty eläkkeestä ja sitä varten annettavasta valtionavusta, koskee myös koulun 1 momentissa tarkoitetun rehtorin ja opettajan kuoltua maksamaa perhe-eläkettä, hautausapua ja hautauskustannusten korvausta ja niihin annettavaa valtion-

apua siltä osin, kuin koulu on valtion virkamiesten perhe-eläke- ja tautusavusta voimassa olevassa laissa ja perusteita ja määriä noudatta.

Tämä laki tulee voimaan 16 päivästä lokakuuta 1962.

Helsingissä 9 päivänä maaliskuuta 1962.

Ensio Partanen.
Arvo Ahonen.

Meeri Kalavainen.

Sulo Hostila.
Veikko Kokkola.

V. E. Partanen ym.: Ehdotus laiksi kansalais- ja työväenopistojen valtionavusta.

Eduskunnalle.

työväenopistojen aseman nykyinen perustuu työväenopistojen 28 päivänä huhtikuuta 1938 annetun lain (167/38). Tämän lain antajan kansalais- ja työväenopistojen lukumäärä on kasvanut 49:stä 116:een ja niiden viisinkertaiseksi ollen nyt 500. Samoin on opistojen tehtävä laatu myös huomattavasti parantunut. Kansalais- ja työväenopistoja on miltei kaikissa kaupungeissa ja lisäksi noin 30 maalaismaaseutuopistojen perustamisesta kansalais- ja työväenopistojen määrää on jätetty vapaan opiskelun tarvetta. Työväenopistojen lainsäädäntä on kuitenkin tapahtuneen muutosten myötä uudistuksia. Jo v. 1950 työväenopistokomitea lain perusteella on opistojen tehtävän laatu ja niveltämistä muuhun opistojen tehtävään määrittämälle varattava edellytykset opistojen tavoitteellisten opintojen ja pohjan luomiseen jatkuvasti kehittyvän vapaa-ajan muodostamisen ongelman tulisi opistojen entistä tehokkaammin ohjata kansalaisia käyttämään vapaa-aikansa kasvatuksellisiin tarkoituksiin sekä tarjota tähän riittävästi tilaisuuksia myös vuorotyön ja muut erikoiset olosuhteet huomioon ottaen. Varsinaisen koulukasvatuksen tehostuminen edellyttää myös kansalais- ja työväenopistojen opetustason nostamista, mihin olisi luotava riittävät mahdollisuudet.

Nykyinen laki takaa kansalais- ja työväenopistoille vain 50 % valtionavun laissa erikseen säädetyistä menoista. Yli puolet opistojen kokonaismenoista jää täten niiden ylläpitäjien kannettavaksi. Kun opistojen ajankohtaiset tehtävät ja niiden toiminnan yleinen tehostaminen lisäävät kustannuksia, edellyttää kansalais- ja työväenopistojen aseman taloudellinen turvaaminen niiden rinnastamista kansanopistoihin, minkä vuoksi esitetään, että opistojen todellisista menoista suoritettaisiin valtionavustusta 70 %. Samoin olisi taloudellisesti heikossa asemassa olevien opistojen lisäavustus korotettava 10 %:sta 15 %:iin.

Edellä esitetyn perusteella ehdotamme, että Eduskunta hyväksyisi seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

kansalais- ja työväenopistojen valtionavusta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §.

Työväenopistolla tarkoitetaan opistoa, jonka tarkoituksena on kasvatusta opettamalla kansalais- ja työväenopistoina sellaisia tie-

laiselämässä, antavat pohjan jatko-opiskelulle sekä edistävät itseopiskelua ja henkistä itsensä kehittämistä, jona ohjata kansalaisia vapaa-ajan oikeaan käyttöön sekä järjestää siihen tilaisuutta.

2 §.

Kansalais- ja työväenopisto saa valtiolta vuotuista perusavustusta 70 prosenttia 3 §:ssä luetelluista todellisista menoistaan. Jos opisto toimii syrjäseudulla tai vähävaraisella paikkakunnalla tahi sen taloudellinen asema muista syistä on heikko, voidaan sille myöntää lisäavustusta enintään 15 prosenttia näistä menoista.

Edellä 1 momentissa mainitun valtionavustuksen lisäksi kansalais- ja työväenopisto saa valtiolta suorittamiaan lapsilisämaksuja vastaavan avustuksen.

3 §.

Kansalais- ja työväenopistojen valtionapuun oikeuttaviin todellisiin menoihin luetetaan:

1) opiston rehtorin ja opettajien sekä muun opistotyöhön tarvittavan henkilökunnan rahana maksettavat palkat ja eläkkeet, luennoitsijoiden palkkiot, opiston työnantajana näiden perusteella suorittamat sosiaalimenot 2 §:n 2 momentissa mainittuja lapsilisämaksuja lukuun ottamatta sekä opettajien ja luennoitsijain matkakustannukset ja päivärahat;

2) opiston omien rakennusten ja huoneistojen vuokra-arvo määrättyinä valtioneuvoston vahvistamien perusteiden mukaan;

3) vuokramaksut vuokratuista huoneistoista, jotka ovat välttämättömiä opiston toiminnalle ja joiden vuokran maksamiseen tahi kunnossapitoon omistaja ei muutoin saa valtionavustusta; sekä

4) lämmitys-, vedenhankkimis-, valo- ja voimavirtamenot sekä opetusvälineiden, kirjaston ja opistokaluston hankkimisesta ja kunnossapidosta, kirjastosta ja yleisestä terveydenhoidosta sekä opiston toimintaa koskevista ilmoituksista ja painatustöistä aiheutuvat menot.

Milloin 1 momentissa tarkoitettut opiston menot ovat kohtuullista suuremmat, alköön valtionapua suoritettako tarpeettomiksi katsottavien menojen osalta.

4 §.

Valtionavun saamisen edellytyksenä on,

1) että opisto on toiminut vähintään kaksi vuotta;

2) että opisto on katsottava yleisen sivistystarpeen vaatimaksi ja että sillä on opetusministeriön vahvistama työohjelma ja kouluhallituksen vahvistama ohjesääntö;

3) että opiston huoneisto on ja että uusien rakennusten ja muutostöiden piirustukset ovat tuksen vahvistamat;

4) että opistolla on tarpeelliset työvälineet sekä laitteet;

5) että opiston omaisuus on asianmukaisesti ja huolellisesti omistussuhteet ja hallinto ovat ne ovat takeena opiston valtion hankitun omaisuuden käyttämiseksi tukseensa tai muussa tapauksessa tyjen varojen palauttamisesta.

6) että kutakin työkautta valtiolle hyväksytty toiminta- ja teltma;

7) että opistossa annetaan opetusta ja harjoituksin opiskelijat soveltuvien kasvatusopillisten mukaisesti ilman puoluekiihoitusta.

8) että opiston työkausi kestää 26 työviikkoa ja työtuntien määrä on vähintään 10, sekä jos opisto on vähintään 6 viikkoa kestävä kausi, että työtunteja sen aikaa vähintään 6;

9) että opiston opiskelijat ovat oppivelvollisuutensa tai muuten täyttäneet kuusitoista vuotta toryhmän opiskelijamäärä on vähintään kahden perättäisen vuorokauden keskiarvo on vähintään 6;

10) että opiston rehtorin ja opettajien palkkauksensa kohtuullinen;

11) että opistoa ei ylläpidetä edun tavoittelemiseksi.

5 §.

Alkavalle opistolle, joka on valtionavustusta saanut, myönnetään valtionapua kahden toimintavuotena puolet senä toimintavuotena puolet senä vuotta toimineelle opistolle senä suoritetaan. Kuitenkin opistolle joka toimii syrjäseudulla paikkakunnalla tai muuten heikolla asemalla muista sen kaltaista heikko, myöntää avustusta täysi määrä.

6 §.

Kansalais- ja työväenopistorakennusten ja huoneistojen perusparannuksiin val-

tionneuvoston harkinnan mukaan ja enintään 40 prosenttia hyönteis- ja rakennuskustan-

7 §.

Valtionapua nauttivan kansalais- tai työväenopiskelijamäärä kahtena vuotena on 4 §:n 9 kohdassa säädetty, alistettakoon valtioneuvoston, onko opistolle edelleenkin myönnettävä valtionapua.

Valtionapua saavan opiston syytä muistuttamiseksi toimintaa vastaan, eikä opisto saatuun poista epäkohtaa sille myönnetty valtionapua lakkauttaa.

8 §.

Opisto on velvollinen, jos opistusta on lakkautettu tai opisto

27 päivänä helmikuuta 1962.

Partanen.
Kalavainen.
Sirén.
Käkelä.
Aalto.
Flinck.

Valdemar Sandelin.
Elis Manninen.
Tyyne Paasivuori.
Georg Eriksson.
Viljo Virtanen.
Antero Väyrynen.

Ulf Mäkelä.
Impi Lukkarinen.
E. J. Paavola.
Olavi Lähteenmäki.
Irma Rosnell.
Sulo Hostila.

on lopettanut toimintansa, suorittamaan valtiolle opiston omaisuudesta palautusta valtion sen hankintakustannuksiin opistolle annettua valtionavustusta vastaavan määrän.

9 §.

Rehtorin ja opettajain kelpoisuusehdot säädetään asetuksella. Valtioneuvosto voi erityisestä syystä myöntää niistä erivapauden.

10 §.

Tarkemmat säännökset tämän lain soveltamisesta annetaan asetuksella.

11 §.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1962, ja sillä kumotaan työväenopistojen valtionavusta 28 päivänä huhtikuuta 1938 annettu laki (167/38) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Pitsinki ym.: *Ehdotus laiksi talouselämässä esiintyvien kilpailunrajoitusten valvonnasta annetun lain muuttamisesta.*

Eduskunnalle.

elämässä esiintyvien kilpailunvalvonnasta on nyt sovellettu vuoden ajan ja kartellirekisterilain nojalla voi muodostamamme liike-elämässä vallitsevan rajoituksista sekä siitä, mikä laki täyttää tehtävänsä edistäjänä.

Valvotusten tähänastinen rekisteröinti on osoittanut, että yrittäjien piirissä kilpailua säätelevät ja rajoittavat sekä järjestelyt paljon aikaisemmin yleensä uskotun on ilmennyt, että kilpailunvalvotuksissa saaneet kuluttajien edun ja yleisen kannalta on pidettävä arvoisena käynyt ilmeiseksi, että kartellinvalvonta ja lainsäädäntöä si-

inä voimassa olevaa kartellilain voimassa kertyneiden selvitysten valvonnassa, on lainsäädännön ensimmäisenä edellytyksenä, rajoituksia koskeva tietoaaineisto valvotuille tähänastista paremman lainsäädäntöä noudattaen meillä valvontajärjestys, jonka mukaan elinkeinovalvonnallinen kartellivirasto on tälle ilmoittamaan kartellinvalvontaan samanluonteisen kilpailunvalvontajärjestelyn, jossa hän on esitetään kartellien osalta valvontajärjestys kuin vastaava lainvalvontajärjestys monopolilaisissa, jonka valvonnallinen kuuluu elinkeinovalvonnallisen kartelliviraston eri-

valvonnallisuutta koskevien sääntöjen esitetään myös säädettäväksi valvonnallisessa järjestyksessä il-

moitettu ja rekisteröity sopimus tai järjestely on oikeusvoimainen.

Kartellivirastossa tähän asti suoritetuista tutkimuksista voidaan tehdä johtopäätös, että meidän maassamme sovelletaan hyvin yleisesti määrähintajärjestelmää eli sellaista menettelyä, että jokin aikaisempi myyntiporras ennalta määrää, mihin kiinteään hintaan vähittäiskauppiaan on myytävä tavara lopulliselle kuluttajalle. Vähittäishinnat ovat useissa tapauksissa sen vuoksi nousseet ja jääneet tasolle, jota tuotanto-, jakelu- ym. kustannuksiin nähden on pidettävä aiheettoman korkeana. Terve kilpailu on myös estynyt ja samalla pyrkimys jakelun rationalisointiin hidastunut. Näistä syistä voimassa olevaan lakiin esitetään sellainen muutos, että määrähinnat ovat sallittuja vain kartelliviraston erityisluvalla.

Kartellirekisteristä ilmenee edelleen, että useiden kartellien keskuudessa ovat yleisiä järjestelyt, jotka voivat johtaa esimerkiksi jonkin ostajan boikottiin tai sopimusta rikkovan kartellin jäsenen boikottiin. Jotta kukaan kartellin jäsen ei sopimuksesta poikkeaisi, ovatkin kartellit usein panneet toimeen erityisen sopimussakkojärjestelmän esim. sellaisessa muodossa, että kukin jäsen tallettaa kartellin asiamiehen huostaan velkakirjan, joka erääntyy maksettavaksi siinä tapauksessa, että jäsen rikkoo tehtyjä sopimuksia. Boikotti voidaan panna toimeen täysin mielivaltaisain perustein, ja tällöin tulee elinkeinonharjoittajan laillinen oikeus liike-toimintansa tai yleensä elinkeinonsa harjoittamiseen estetyksi tai vaikeutetuksi tavalla, joka ei ole yleisten oikeudenmukaisuusperiaatteiden mukaan hyväksyttävää. Niin ikään ovat yksityisten järjestöjen tai yhteenliittymien pystyttämät sakkosysteemit ja muut rangaistukset teoista, jotka eivät riko lakia ja

hyviä tapoja, ristiriidassa kansalaisvapauden ja yleisen oikeustajunnan kanssa. Näistä syistä kartellilakiin esitetään määräys, että boikotti ja yksityiset pakotejärjestelmät ovat sallittuja vain kartelliviranomaisten erikoisluvalla.

Kartellilain tehostamiseksi ja kilpailunvapauden edistämiseksi on edelleen harkittava menettelytapoja todettujen, seurauksiltaan kuluttajia ja yleistä etua vahingoittavien kilpailunrajoitusten poistamiseksi.

Tällaisina keinoina sekä Ruotsin että Tanskan lainsäädäntö edellyttävät neuvotteluja, joihin kartelli- tai monopoliviranomaiset ryhtyvät asianomaisen yrittäjän tai yrittäjäjärjestön kanssa.

Mikäli tällaiset neuvottelut eivät johda kilpailunrajoituksen poistamiseen, antaa Tanskan laki monopoliviranomaisille oikeuden osittain tai kokonaan kieltää sellaisen järjestelyn, jonka se katsoo yleiseltä kannalta haitalliseksi.

Myös Suomen kartelliviranomaisilla tulisi ainakin olla mahdollisuus pyrkiä neuvotte- luteitse poistamaan havaittuja epäkohtia ja lakia esitetään tätä silmällä pitäen muutet- tavaksi.

Laki

talouselämässä esiintyvien kilpailunrajoitusten valvonnasta annetun lain

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan talouselämässä esiintyvien rajoitusten valvonnasta 18 päivänä tammikuuta 1957 annetun lain (47/57) 3 §:n 1 momentti sekä lisätään lain 13 §:ään uusi 2 momentti ja lakiin seuraavasti:

3 §.

Elinkeinonharjoittaja on velvollinen kartellivirastolle ilmoittamaan kilpailua rajoittavan sopimuksen tai järjestelyn, jossa hän on osallisena. Tällöin elinkeinonharjoittaja on erityisesti velvollinen ilmoittamaan

1) tekemänsä sopimukset, jotka velvoittavat supistamaan tai rajoittamaan elinkeino- toimintaa tahi noudattamaan määrättyjä hintoja tai menettelytapoja taikka jotka muulla sellaisella tavalla rajoittavat tai ovat tarkoitetut rajoittamaan sopijapuolten kilpailuvapautta; ja

2) muut kilpailunrajoitukset, joita hän to- siasiallisesti elinkeinotoiminnassaan noudat- taa yhdenmukaisesti muiden saman alan elin- keinonharjoittajain kanssa.

Kartelliviraston yhteydessä ole- vassa neuvottelukunnan nyky- noa ei voi pitää tyydyttävänä. vottelukunnan enemmistö edus- elinkeinonharjoittajia tai niiden joita kartellilaki koskee. Halli- tään toivomus mainitun epäko- miseksi siten, että kartelliasetu- momentti muutetaan näin kuul-

Kartelliviraston yhteydessä asiain neuvottelukunta, johon kutsuu kolmeksi vuodeksi kerran johtajan ja 8 jäsentä, joiden talouselämän monipuolista tu- joista vähintään kolmen jäsenen sesti edustaa kuluttajajäsen- enemmistön tulee olla riippu- sesta elinkeinon harjoittamisesta talouselämän järjestöistä, joita elämässä esiintyvien kilpailun- vonnasta koskee.

Edellä esitetyn perusteella ei- noittaen,

että Eduskunta hyväksyy
van lakiehdotuksen:

Vain lain säätämässä järje- tettu ja rekisteröity sopimu- on oikeusvoimainen, mikäli se- tainen tai mikäli ei kartelli- jonkin kohdan nojalla kiellä

7 §.

Joka on osallisena 3 §:ssä so- pimuksessa tai muussa järje- vollinen kartellivirastolle an- on 4 §:ssä tarkoitettu eriko- vollinen kartelliviraston keh- tolle antamaan kaikki kil- sisällön ja tarkoituksen sel- peelliset tiedot siitä osasta jota kilpailunrajoitus koske- omainen on, milloin kartelli-

sen tarpeelliseksi, velvollinen joja muistakin liiketoimintaansa koista, kuten yrityksen omis- suhteista, mikäli ne ovat kil- sen sisällön ja tarkoituksen sel-虞peen. Kartellivirasto voi kui- tää erivapautuksia ilmoitusvel- mikäli se harkitsee siihen ole-

12 §.

elliviraston erityistä lupaa äl- onharjoittaja vaatiko seuraa- ortaalta, että kotimaassa myy- den kaupassa ei saa alittaa tai sille asettako hinnoittelu- hintaa, ellei nimenomaan il- hinnan saa alittaa.

13 §.

elliviraston erityistä lupaa äl- onharjoittajat myöskään tehkö tumaisten tavaroiden kaupassa

sellaista sopimusta, jonka tarkoituksena on kieltäytyminen myymästä tietyllä ostajalle tai kieltäytyminen ostamasta tietyltä myy- jältä.

14 §.

Lupa, joka mainitaan 12 ja 13 §:ssä, myönnettäköön vain, jos kartellivirasto har- kitsee kilpailunrajoituksen aiheuttavan kus- tannusten säästöä, joka pääosaltaan tulee kuluttajien hyväksi, tai jos siten muulla ta- voin edistetään yleiseltä kannalta tarkoituk- senmukaista järjestelyä taikka jos muita eri- tyisiä syitä on olemassa.

14 a §.

Mikäli kartellivirasto harkitsee, että kil- pailua rajoittavat sopimukset tai järjestelyt eivät yleiseltä kannalta ole tarkoituksenmu- kaisia taikka vaikuttavat kuluttajien vahin- goksi, virasto on velvollinen käymään neu- votteluja elinkeinonharjoittajien kanssa epä- kohtien poistamiseksi.

28 päivänä helmikuuta 1962.

Pitsinki.
Pesonen.
Virtanen.

Väinö Leskinen.
Olavi Lindblom.
Tyyne Paasivuori.

Valdemar Sandelin.

Sylvi Siltanen.
Kustaa Alanko.
Artturi Koskinen.

Sulo Hostila.

Pitsinki ym.: Ehdotus laiksi kansaneläkelain muuttamisesta.

Eduskunnalle.

toimeentulomahdollisuuksia heikentäen jatkuvasti kohoavat elin-
hinnat ja asumiskustannukset.
vuokra-asunnon varassa elävien
tämä on entisestäänkin vaikeutu-
nen jatkuvan ja tämän vuoden
sestikin entistään jyrkemmän
si. Kun tapahtunut ja edessä-
täten rasittaa kohtuuttomalla
ennukaisella tavalla vanhusten
mahdollisuuksia siten, ettei elin-

kustannusindeksiin perustuva kansaneläkkei-
den korottaminen voi antaa heille kohtuul-
lista tasoitusta, olisi välttämätöntä korottaa
kansaneläkkeiden tukiosia 1 000 markalla
kuukaudessa.

Edellä sanotun perusteella ehdotamme kun-
nioittaen,

että Eduskunta hyväksyisi seuraava-
van lakiehdotuksen:

Laki

kansaneläkelain muuttamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun kan-
(347/56) 27 §:n 1 momentti näin kuuluvaksi:

27 §.	toisessa kuntaryhmässä 104 400 markkaa ja
Eduskunnan elinkustannusten kalleu- den ryhmään, joissa eläk- keen tukiosa on vuodessa:	kolmannessa kuntaryh- mässä 91 200 markkaa
Eduskunnan eli kal- kuntaryh- 117 600 markkaa	

12 päivänä maaliskuuta 1962.

Kaarlo Pitsinki.
Veikko Helle.

Tyyne Paasivuori.

Ilmari Linna.
G. Henriksson.

Raunio ym.: Ehdotus laiksi eräiden talletusten veronhuojennuksista.

Eduskunnalle.

mansodan jälkeen on useissa edistämään talletustoimintaa muodostumista myöntämällä etuisuuksia verotuksessa annettiin ensimmäisen kerran talletusten ja obligaatioiden annettavasta veronhuojennuksesta elokuuta 1943 (666/43). Ennen talletukset ja valtion niistä saadut korkotulot oli- man ja seurakunnan verotuk- sia määrättyihin rajoihin arvon aletessa näitä rajoja ja lopulta, 27 päivänä loka- kuuta 1950 (526/50) tal- le- tiot sekä niiden korot tehtiin omiksi. Verottomuus koski 55 toimitettavia verotuksia, joulukuuta 1954 annetulla sitä jatkettiin sovellettavaksi 1960 toimitettavissa vero- sa oleva laki talletusten ve- on 30 päivästä joulukuuta säykset 525/60 ja 581/61). otomuus on ulotettu vuosilta tettavaan verotuksiin. ottomuus on tuntuvasti li- mintaa maassamme. Yleisen an verottomuuden merkitys on ollut suurempi kuin esi-

merkiksi koron. Talletustoiminnan jatkuvuu- den turvaamiseksi kysymyksessä olevia veron- huojennuksia on käytettävä vielä senkin jäl- keen, kun nykyisen lain voimassa olo päät- tyy. Tähän on sitäkin suurempi syy, kun tällä hetkellä on havaittavissa merkkejä tal- letusten kasvun heikkenemisestä. Yleisön var- sinaiset talletukset rahalaitoksissa tosin li- sääntyivät v. 1961 markkamääräisesti suun- nilleen saman verran kuin edellisenä vuonna (lisäys v. 1961 86.5 mrd. ja v. 1960 86.3 mrd. mk), mutta lisäysprosentti oli v. 1961 vain 16, kun se v. 1960 oli 19.

Jotta tallettajien keskuudessa ei pääsisi leviämään epätietoisuus siitä, tullaanko ve- ronhuojennuksia v:n 1962 jälkeen jatkamaan vai ei, olisi hyvissä ajoin saatava säädetyksi uusi laki veronhuojennusten jatkamiseksi esi- merkiksi kolmella vuodella. Uuden lain si- sällys voisi asiallisesti olla sama kuin voi- massa olevan. Enintään 50 %:sella indeksi- ehdolla varustetuista talletuksista suoritetta- van indeksihyvityksen verottomuudesta on säädetty vuodeksi kerrallaan. Kuitenkin on nyt syytä sisällyttää sitä koskeva, kolmena vuonna sovellettava säännös tässä ehdotetta- vaan lakiin.

Edellä esitetyn perusteella ehdotamme,

että Eduskunta hyväksyisi seuraa- van lakiehdotuksen:

Laki

eräiden talletusten veronhuojennuksista.

päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §.
1966 toimitettavissa tulo- ja
sa sekä kunnallisverotuk-

sisä ei luonnollisen henkilön tai jakamatto- man kuolinpesän veronalaiseksi tuloksi kat- sota korkoa, mikä on saatu kotimaiseen pank-

kiin, säästöpankkiin, osuuskassaan, postisäästöpankkiin tai osuuskaupan säästökassaan kertyneille talletustilille, säästötillille tai talletustodistuksella vähintään kuudeksi kuukaudeksi sijoitetusta talletuksesta, jota ei ole sidottu indeksiin.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja talletuksia ei myöskään pidetä vuosilta 1964—1966 toimitettavissa tulo- ja omaisuusverotuksissa luonnollisen henkilön tai jakamattoman kuolinpesän veronalaisena omaisuutena.

2 §.

Vuosilta 1964—1966 toimitettavissa, 1 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa verotuksissa ei luonnollisen henkilön tai jakamattoman kuolinpesän veronalaiseksi tuloksi katsota indeksin nousuun perustuvaa hyvitystä, mikä on saatu sellaisesta 1 §:ssä tarkoitettusta talle-

tuksesta, joka on tehty vuosien 1964—1966 aikana ja sidottu indeksiin, josta indeksin nousun puoleen määrään.

3 §.

Työntekijällä on oikeus työnsä jatkamiseen huoltokonttoriin varoista saamistaan korkotuloista verottomana vuosilta 1964—1966, jolloin tulo- ja omaisuusverotuksessa enintään 15 prosenttia tuloista ja omaisuudesta sekä sanotuilla vuosilta omaisuudesta toimitettavissa verotuksissa talletuksensa arvosta enintään 15 prosenttia.

4 §.

Valtiovarainministeriö antaa tarkempia määräyksiä tämän lain no-
panosta ja soveltamisesta.

Helsingissä 9 päivänä maaliskuuta 1962.

Eino Raunio.

Jaakko Kemppainen.

Veikko Hakola.

Raunio ym.: Ehdotus laiksi työllisyyslain muuttamisesta.

Eduskunnalle.

menpiteitä työtilaisuuksien järkeväksi tekemiseksi ja vaihtamiseksi. Kun myöskään siirtomäärä-
telemänsä nykyisen korkean tasoisissa ei varsinkaan vähä-
villien jaksoittelu, jolle viime-
tullut uusi työllisyyslakikin
tuntuu, jäänyt käytännössä vai-
kuttavaksi. Saamiemme tietojen
mukaan odotettavissa, että kuntien
tulojen tällä vuoden aikana,
tanteen vallitessa, tulevat nou-
stavasti suuremmiksi kuin pa-
nen aikana.

etusta syystä kunnille olisi
tarvittava käytännölliset mah-
dollisuudet investoinneissaan työl-
lisyyslakia muuttamalla. Niin ikään olisi
työllisyyslailla vahvistettava valtion budjetti-
varoista myönnettävien työllisyyslainojen eh-
dot, niin etteivät toimeenpanoviranomaiset
mielivaltaisesti voisi niistä määrätä.

taa edellä mainittu jaksoittelu. Tähän men-
nessä on työllisyyslainoja kunnille myön-
netty mitättömän vähän, esimerkiksi työl-
lisyysvuonna 1959—60 vain 272 milj. mark-
kaa. Kunnatkaan eivät ole olleet kiinnos-
tuneita näistä lainoista niihin sisältyvien
rajoittavien ehtojen tähden. Kunnat eivät
nimittäin saa laskea hyväkseen, täyttäessään
työhönsijoitusvelvollisuuttaan, sitä määrää
työntekijöitä, mikä vastaa työllisyyslainan
rahoitusosuutta.

Maalaiskuntien keskusjärjestön taholta on
äskettäin ehdotettu, että postisäästöpankille
ja kansaneläkelaitokselle olisi voitava myön-
tää työllisyysvaroista hyvitystä siinä tapauk-
sessa, jos ne antavat kunnille luottoa valtion
työllisyyslainojen ehdoin. Tämä järjestely
olisi käsityksemme mukaan toteutettava työl-
lisyyslakia muuttamalla. Niin ikään olisi
työllisyyslailla vahvistettava valtion budjetti-
varoista myönnettävien työllisyyslainojen eh-
dot, niin etteivät toimeenpanoviranomaiset
mielivaltaisesti voisi niistä määrätä.

Edellä olevan perusteella kunnioittaen esi-
tämme,

että Eduskunta hyväksyisi seuraava-
van lakiehdotuksen:

Laki

työllisyyslain muuttamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan kesäkuun 20 päivänä 1960 annetun työl-
lisyyslain 3 § seuraavasti:

3 §.

työllisyyslain muuttamisesta
maksuaika on enintään 25 vuotta ja korko
2 % alle rahalaitosten yleisen antolainaus-
koron. Avustusten perusteet ja ehdot on
valtionneuvoston vahvistettava.

työllisyyslain muuttamisesta
maksuaika on enintään 25 vuotta ja korko
2 % alle rahalaitosten yleisen antolainaus-
koron. Avustusten perusteet ja ehdot on
valtionneuvoston vahvistettava.

Myönnettäessä valtion varoista muita kuin 1 momentissa tarkoitettuja lainoja ja avustuksia investointiluontoisten töiden kustannuksia varten on kiinnitettävä huomiota näkökohtiin, jotka liittyvät työllisyyden turvaamiseen ja siinä tarkoituksessa mahdollistuksien mukaan asetettava, valtioneuvoston vahvistamia perusteita noudattaen, lainan tai avustuksen käytölle tarpeellisia ehtoja.

Helsingissä 28 päivänä helmikuuta 1962.

Eino Raunio.
Viljo Virtanen.

Väinö Tikkaaja.

Anni Flinck.
G. Henriksson.

Valtion tulo- ja menoarvioon
seen osoitetuista varoista suorit-
tystä kansaneläkelaitokselle ja
pankille niiden myöntäessä kullekin
yleisten töiden ministeriön esity-
nille lainoja edellä 1 momentin
tuilla ehdoilla. Hyvityksestä sää-
kemmin asetuksella.

Sandelin ym.: Ehdotus laiksi kansakoululain muuttamisesta.

Eduskunnalle.

En jo kaksi kertaa hyväksynyt
2 §:ään sellaisen muutoksen,
josi oikeus järjestää kansakou-
luvuotiseksi lisäämällä kansa-
koulun vuosiluokka. Kummalla-
savallan Presidentti on jättä-
nyt. Hallitus on kuitenkin
kerralla, viimeksi tä-
m 2 päivänä, antanut edus-
kunnan uuden lakiesityksen, joka
kunnan hyväksymästä muo-
tamin siinä, että puheenaole-
van perustamiseen kunnan olisi
saatava valtion viran-
omista vuoksi lakiin esitetään
nös, että perustamishdoista
sella. Vähemmän merkinne-
lakiin esittämät pari muuta

udessa esityksessä perustel-
hyväksymän lain vahvista-
myös sillä, että sen voi-
raty tapahtuvaksi kuluva
Eduskunnan vastaus halli-
n saapui valtioneuvostoon
lukuun 19 päivänä ja asia
naisemmin eduskunnan päät-
nnettu, että pitempi aika vah-
vustamiseen tuskin olisi ollut
siirtyminen lakiin merki-
päivän jälkeen ei myöskään
syy lain vahvistamatta
takautuvat oikeusvaiku-
rajoittuneet vain siihen,
jotka jo olivat järjestäneet
luokat, olisivat saaneet nii-
mukaisen valtionavun ku-
sta lukien, mitä eduskunta
ntkin. Siitä syystä ja kun
nännös ei aiheuta mitään
hankaluuksia ei vielääkään
hyväksyä ja vahvistaa

puheenaoleva lainmuutos tulemaan voimaan
takautuvasti kuluva vuoden alusta lukien.

Hallitus vetoaa uuden esityksensä perus-
teluissa siihen, että periaatteellisista syistä
ja valtion talouden hoitamisen kannalta olisi
kunnan hankittava puheenaolevien kunnan
harkintaan perustuvien luokkien perustami-
selle valtion viranomaisen lupa. Jos tällaista
periaatetta noudatettaisiin, pitäisi myös vaa-
tia, että jokaisen maalaiskunnan olisi saatava
valtion viranomaisen lupa, ennenkuin se en-
nen vuotta 1970 voisi perustaa päiväkoulu-
toimivan kansalaiskoulun. Sama järjestelmä
olisi silloin sovellettava myös kaikkiin niihin
tapauksiin, joissa kunta perustaa kansakou-
lun, minkä perustamiseen sillä ei ole velvolli-
suutta. Hallituksen suosittelemaa lupajärjes-
telmää ei tarvita, koska tarvittava valvonta
ja tarkistus tapahtuu jo kansakoulun ohje-
säännön vahvistuksen yhteydessä. Kansakou-
lulainsäädäntö rakentuu periaatteessa kun-
tien varsin laajan itsehallinto-oikeuden va-
raan, vaikka valtio on suojannut taloudelli-
set velvoitteensa säännöksillä, jotka rajoitta-
vat valtionavun antamista niin kouluraken-
nuksiin kuin opettajanvirkojen ylläpitämi-
seen ja irtaimiston hankkimiseen. Nimen-
omaan on säädetty, ettei tarpeettomien kus-
tannusten peittämiseen saada antaa valtion-
avustusta. Asetuksella voidaan sitäpaitsi kan-
sakoululain 91 §:n nojalla antaa lähempiä
määräyksiä myös siitä, mitkä kustannukset
on katsottava tarpeettomiksi.

Tämän vuoksi on tarpeetonta, jopa koulu-
laitoksen kehittämisen kannalta vahingollista,
säätää kuntien suunnittelutoimintaa vaikeut-
tavaa lupajärjestelmää.

Hallitus esittää uuden esityksensä peruste-
luissa vielä, että kunnille olisi lailla varat-
tava mahdollisuus liittää puheenaoleva lisä-
luokka johonkin kansalaiskoulun linjaan, jol-
loin kansalaiskoulu tulisi vain osittain kolmi-

vuotiseksi. Siihen kunnalla on oikeus myös eduskunnan hyväksymän lain pohjalla, koska lisäluokka on vapaaehtoinen ja koska kansakoulu- ja kansalaiskoulunimityksiä tässä lainkohdassa käytetään abstraktisessa merkityksessä. Vaikka saman pykälän mukaan kansakoulu jakautuu varsinaiseen kansakouluun ja kansalaiskouluun, ei silti jokaisessa kansakoulussa ole kumpaakin koulumuotoa, vaan kansakoulun ohjesäännössä määrätään, millainen koulu on kussakin piirissä oleva. Mikään järjestelykysymys ei myöskään vaadi lakiin otettavaksi säännöstä, että kyydityksestä ja majoituksesta ja kouluateriasta voidaan säätää asetuksella, ellei tahdota tehdä mahdolliseksi näiden etujen poisottamista op-

pilailta. Tarkempia säännöksiä sakoululain 91 §:n mukaan on otettava asiasta asetuksella. Lisäksi on otettava lailla yhdessä kohdassa keusmääräys johtaa siihen, että edussa, joissa määräystä ei ole, kua tulkitsemaan kohtuuttoman Kuntien valtionapukin voi silloin seenalaiseksi.

Edellä esitetyistä syistä katsotaan heenaoleva laki olisi hyväksyttävä sena kuin eduskunnan 1 päivänä 1961 hyväksymä laki. Sen tähteen esitämme,

että Eduskunta hyväksy van lakiehdotuksen:

Laki

kansakoululain muuttamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 1 päivänä heinäkuuta 1957 kansakoululain (247/57) 2 §:n 2 momentti, 41 §:n 3 momentti ja 91 § näin:

2 §.

Varsinainen kansakoulu on kuusivuotinen ja kansalaiskoulu kaksivuotinen. Kansalaiskoulu voi kuitenkin, milloin olosuhteet niin vaativat, olla yksivuotinen, jolloin varsinainen kansakoulu on seitsenvuotinen. Kunta voi järjestää kansakoulun yhdeksänvuotiseksi lisäämällä kansalaiskouluun kolmannen vuosiluokan.

41 §.

Oppivelvollisuus on täytetty, kun lapsi on käynyt kansakoulun kahdeksan luokkaa tai muutoin suorittanut vastaavat oppimäärät. Ilmoittautuminen 2 §:n 2 momentissa tar-

Helsingissä 13 päivänä maaliskuuta 1962.

Valdemar Sandelin.

Sylvi Siltanen.

Meeri Kalavainen.

Siltanen ym.: Ehdotus laiksi kodinperustamislain lain muuttamisesta.

Eduskunnalle.

on jo useana vuotena peräkkäin jätettiin määrärahan kodinperustamisen, sekä lausunut käsityksiä lainoja tulisi nuorille avio-

edelleen jakaa. Kuitenkaan, eduskunnan taholta, ole esittänyt ko. määrätettäväksi, eikä kodinperustamisen ole voitu jakaa, tai edes

ma kun lainoja on myönnetty, on ollut hyvin vilkasta, ja sen markan avulla, mikä tähän kaikkiaan on käytetty, on voitu nuorten kotien perustamis-

pulmia. Kun varat suhteellisen nopeasti palautuvat takaisin valtion kassaan, niiden myöntäminen ei koidu valtiontalouden raskautukseksi.

Nyt kun sotiemme jälkeiset ns. suuret ikäluokat ovat tulossa avioliittoikään, tulee kodinperustamislainojen tarve yhä vain kasvamaan ja eduskunnan päätös kodinperustamislainojen myöntämisestä olisi sen vuoksi toteutettava.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että Eduskunta hyväksyisi seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

kodinperustamislain lain muuttamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 29 päivänä marraskuuta 1945 annetun kodinperustamislain (1177/45) 1 § näin kuuluvaksi:

1 §.

amislainoja varten otetaan valtion varoista korotonta kodinperustamislainaa oman kodin perustamiseen tarpeellisen asunto- ja muun irtaimiston hankkimista varten, sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

28 päivänä helmikuuta 1962.

Siltanen.
Aalto.
Rästö.
Kalavainen.
Rikkaoja.
Mätiläinen.
Lindblom.
Kokkola.
Vilponiemi.
Hellesten.

Arvo Ahonen.
Eino Raunio.
Antero Väyrynen.
Anni Flinck.
Valdemar Sandelin.
Uljas Mäkelä.
Uno Voutilainen.
Edvard Pesonen.
Rafael Paasio.
Veikko Helle.

Valto Käkeli.
Elis Manninen.
Tyyne Paasivuori.
Georg Eriksson.
Ilmari Linna.
Artturi Koskinen.
G. Henriksson.
Lars Lindeman.
K. F. Haapasalo.
Eino Sirén.

Siltanen ym.: Ehdotus laiksi lastenseimien valtionavusta.

Eduskunnalle.

17 päivänä 1936 annetun lastenseimien valtionavustuksen 52/36/7 §:ssä säädetään, että sen mukaan joko itse perustettava kotikasvatusta tukevia laitoksia sekä ryhdyttävä hoitaviin toimenpiteisiin, tahi yksinyksityisten järjestöjen perustamia laitoksia tai järjestöjä, joiden katsotaan vastaavasti hoitaviksi. Säännöksen tarkoituksena on lähinnä lastentarhat ja

mutta ovatkin taloudellisen suhteen mukaan perustaneet kyseisiä lastentarhoja. Kuitenkin lastentarhat ovat niiden saaman vuotuisen valtionavustuksen. Lastenseimillä sen sijaan annettua oikeutta valtionapuna, niiden perustaminen on jäänyt. Kuitenkin kyseiset kotikasvatustyyppit suorittavat pääasiallisesti yhteisen johdon ja sen ja useasti tarkoituksen mukaisesti vielä samassa rakennuksessa sillä erolla, että lastentarhat ja kasvatetaan kolmen ja

seitsemän ikävuoden välillä olevia lapsia kun taas lastenseimissä hoidetaan ja kasvatetaan alle kolmen ikävuoden olevia lapsia. Lähinnä valtionapusuunnitelmista johtuen on hoitopaikkavajaus lastenseimissä muodostunut niin suureksi, että sellaisten yksinäisten äitienkin, joilla on lapsi tai lapsia huollettavanaan, on vaikeuksia saada lapsia päivähoitoon työssäolon ajaksi. Edelleen elantokustannusten jatkuvasta noususta johtuen ovat etenkin asutusköyhyydessä yhä useampien perheiden molemmat vanhemmat olleet pakotettuja ryhtymään ansiotyöhön saadakseen perheelle edes välttävän toimeentulon. Viimeksi mainittujen kohdalta lasten päivähoitoon toimittaminen tuottaa aivan ylipääsemättömiä vaikeuksia.

Lastenseimissä vallitsevan hoitopaikkavajauksen poistamiseksi olisikin välttämätöntä, että säädettäisiin erityinen laki, jossa lastenseimille taattaisiin yhtäläinen valtionapuna kuin lastentarhoillekin.

Edellä lausutun perusteella esitämme,

että Eduskunta hyväksyisi seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

lastenseimien valtionavusta.

1. päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §.
Yksityinen lastenseimi, jossa lasten hoidettavaksi ja kasvatettavaksi otetaan kymmenen alle kolmevuotiaa lasta, voi saada val-

tionapua sen mukaan, kuin tässä laissa säädetään, jos sosiaaliministeriö on havainnut lastenseimen tarpeelliseksi ja tarkoitustaan vastaavaksi ja jos se muuten täyttää sitä varten asetetut vaatimukset.

2 §.

Lastenseimi saa valtionapua kolmanneksen sen kohtuullisiksi harkituista vuosimenoista, joihin saadaan lukea:

1. lastenhoitajan ja muun lastenseimen toimintaa varten tarpeellisen toimihenkilön palkkaus;

2. lasten hoitoa ja kasvatusta varten välttämättömien huonekalujen ja taloustarpeiden sekä muiden välineiden hankinta- ja korjauskustannukset;

3. vähävaraisten lasten ruokkimisen ja vaatetuksen aiheuttamat menot; sekä

Helsingissä 28 päivänä helmikuuta 1962.

Sylvi Siltanen.
Lyyli Aalto.
Edit Terästö.
Meeri Kalavainen.

4. huoneiston vuokra-, lämmitys- ja puhtaanapitomenot.

3 §.

Valtionapua saa lastenseimi myönnetty, jatkuvasti ehdolla, seimi täyttää valtionavun saamisessa olevat määräykset.

4 §.

Tarkemmat määräykset tähtämisestä annetaan asetuksella.

Väinö Leskinen.
Kalle Matilainen.
Tyyne Paasivuori.
Anni Flinck.

Sirén ym.: Ehdotus laiksi oikeudenkäymiskaaren 30 luvun muuttamisesta.

Eduskunnalle.

on ilmennyt, että voimassa olevassa oikeudessa noudatettavien oikeudenkäyntijärjestyksessä on ollut epäselvyyksiä. Kaikkialla oikeusvalvonnassa on noudatettava oikeusjärjestykseen periaate, josta saa tuomita syytetyksi rikok-
sias-aineiston perusteella, josta on annettu tietoa ja jonka koh-
te on varattu tilaisuutta lau-
suaan. Kun oikeudenkäyntijär-
jestelmän vuoden 1955 lainsäädännöllä
muutoksenhakulupajärjestelmä,
huolta siitä, että riitajuttu-
telyssä vastapuolelle varataan
oikeudessa aina tilaisuus an-
nettua muutoksenhakukirjelmän joh-
della rikosasiain osalta on säädetty,
on kuultava rikosasioissa
korkein oikeus katsoo sen tar-
peita koskevat valituksia sellaisissa
tapauksissa, joissa on ratkaissut muu-
tostenhakijana tai ensimmäisenä
tuomari, valtiollisia rikoksia koske-
vat valitusasiat saattavat talou-
sasiain osalta olla yhtä merkityksellisiä
muutoksenhakulupajärjestelmän
sasiain osalta on säädetty,
on kuultava rikosasioissa
korkein oikeus katsoo sen tar-
peita koskevat valituksia sellaisissa
tapauksissa, joissa on ratkaissut muu-
tostenhakijana tai ensimmäisenä
tuomari, valtiollisia rikoksia koske-
vat valitusasiat saattavat talou-
sasiain osalta olla yhtä merkityksellisiä
muutoksenhakulupajärjestelmän
sasiain osalta on säädetty,

osoittanut korkeimman oikeu-
den mainittua säännöstä siten, että
ei ole yleensä harkinnut tar-
peita syytetyille tilaisuutta lausua
muutoksenhakijan — viralli-
sen asianomistajan — esittä-
mä. Tämä on osittain voinut
johtaa ko. säännöksen tulkin-
nassa epäselvyyksiä, joiden
voimalla oikeudella edes olisi

velvollisuutta harkita, onko vastapuolta kuul-
tava.

Tämän johdosta on herännyt kysymys, eikö mainittu käytäntö ole jyrkästi risti-
riidassa oikeusjärjestykseen vanhaan si-
sältyvän periaatteen kanssa vastapuolen
kuulemisesta, mikä periaate on saanut yleis-
maailmallisen vahvistuksen Yhdistyneet Kan-
sakunnat-järjestön yleiskokouksen 10 p:nä
joulukuuta 1948 hyväksymän ihmisoikeuksien
yleismaailmallisen julistuksen 11 artiklassa,
jonka mukaan syytetyille on turvattava
kaikki hänen puolustustaan varten tarpeelli-
set takeet. Edellä mainittua käytäntöä syy-
tetyin kuulematta jättämisestä korkeimmassa
oikeudessa on epäilemättä pidettävä virheelli-
senä, mutta siihen on antanut mahdollisuu-
den rikosasiain oikeudenkäyntijärjestystä
korkeimmassa oikeudessa koskevan säännök-
sen muodollinen väljyys. Oikeusturvan kan-
nalta on mainittu lainkäyttöä pidet-
tävää arveluttavana, ja se voi johtaa koko-
naan tai osaksi epäoikeudenmukaisiin ran-
gaistustuomioihin. Tämä vakava epäkohta,
josta myös valtioneuvoston oikeuskansleri on
lausunut kantansa erään korkeimmassa oi-
keudessa vireillä olleen, julkisuudessa huo-
miota herättäneen asian yhteydessä, on syytä
mitä pikimmin poistaa ja siten luoda uusia
takeita siitä, että vain todella syyllinen tu-
lee rangaistukseen tuomituksi.

Edellä esitetyn perusteella esitämme kun-
nioittavasti,

että Eduskunta hyväksyisi seuraa-
van lakiehdotuksen:

Laki

oikeudenkäymiskaaren 30 luvun muuttamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan oikeudenkäymiskaaren 30 luvun 4 momentti, sellaisena kuin se on 7 päivänä tammikuuta 1955 annetussa laissa, näin kuuluvaksi:

30 luku.

Muutoksen hakemisesta hovioikeuden tuomioon tai päätökseen sekä hovioikeuden päätöksen alistamisesta.

13 §.

Jos lupahakemus koskee hovioikeudelta siteltävänä ollutta rikosjuttua eikä hakemuksesta ole heti jätettävä tutkintamatta tai hylättävä, on vastapuo vaadittava virkateitse.

Helsingissä 28 päivänä helmikuuta 1962.

Eino Sirén.
Sylvi Siltanen.
Arvo Ahonen.

Ensio Partanen.
G. Henriksson.
Voitto Hellsten.

Antero Väyrynen.
Meeri Kalvainen.
Veikko Helle.

Sirén ym.: Ehdotus laiksi tulo- ja omaisuusverolain muuttamisesta.

Eduskunnalle.

Ennen vuosikymmenien ajan ovat osuustoiminnalliset järjestöt, eräät muut liikkeenharjoittajat ja osakaskunnalleen ilmaiseksi tai maksissa myös osittaisesta maksettavista aikakautisia painotuotteita, Pellervo, Kuluttajain Lehti, Talous ja Koti jne., jotka kysyvät liikkeenharjoittajilta liikkeen perusteella havainneet muutosten edullisiksi liiketoimintavälineiksi. Kun näillä on edellä mainitun mainosohjelmalla ollut, yleiseltäkin kannattavuudeltaan, myöskin hyödyllinen sisältö, ovat ne sadoin tuhansien väestön keskuuteen levinneet huomattavaksi sivistysvälineiksi. Tällaisilla on edellä mainitun mainosohjelmalla ollut, yleiseltäkin kannattavuudeltaan, myöskin hyödyllinen sisältö, ovat ne sadoin tuhansien väestön keskuuteen levinneet huomattavaksi sivistysvälineiksi. Tällaisilla on edellä mainitun mainosohjelmalla ollut, yleiseltäkin kannattavuudeltaan, myöskin hyödyllinen sisältö, ovat ne sadoin tuhansien väestön keskuuteen levinneet huomattavaksi sivistysvälineiksi.

tuotteiden jakamisesta johtuen on alusta alkaen ja usean ajan saatu vähentää niiden harjoittavien yhteisöjen ja yksilöharjoittajien verotettavasta kustannuksella jakaminen on ollut korkein hallinto-oikeus tällaisilla täysi-istunnossaan päätöksellä asettui sille kannalle, jota ei tunnusteta verotettavaksi. Tätä korkeimman oikeuden uutta tulkintaa on vahvistettu. Se on kuitenkin vahvistusta sitäkin enemmän, kun on sallittu verotettavasta kustannuksista painotuotteista, jotka on itse julkaissut ja jotka on ja asiakkailleen. Kor-

keimman hallinto-oikeuden omaksuma uusi tulkinta ei perustukaan mihinkään erikoiseen säännökseen verolaeissa, vaan yksinomaan yksilölliseen käsitykseen siitä, mitkä kulut ovat tarpeellisia verotettavan tulon hankkimiseksi ja säilyttämiseksi.

Niiden verotettavien taholla, joita asia lähinnä koskee, on oltu siinä käsityksessä, että mainitunlaiset kulut ovat asianomaisten liikkeenharjoittajien selviä mainoskuluja ja että mainoskulut on saatava vähentää verotettavasta tulosta, kunhan ne pysyvät kohtuullisuuden rajoissa.

Niin ikään on tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä johtuneina kustannuksina pidettävä eräitä liike-elämässä esiintyviä ja nykyisenkin käytännön mukaan vähennettäviksi hyväksytyjä jäsen- ja kannatusmaksuja. Tällaisia ovat jäsen- ja kannatusmaksut sellaisille yhteisöille, jotka harjoittavat liikettä ja joiden liiketuloina niille suoritettuja jäsen- ja kannatusmaksuja pidetään, samoin kuin jäsen- ja kannatusmaksut sellaisille yhteisöille, jotka toimittavat jäsenilleen näiden liike- tai ammattitarkoituksia varten tarpeellisia hyödykkeitä, tietoja tai selvityksiä, valvovat asianomaisen liike- tai ammattialan yleisiä etuja, hoitavat sen neuvontaa, koulutusta ja yleistä kehittämistä taikka muulla tavoin edistävät jäsentensä liiketoimintaa. Näissä tapauksissa on jäsen- ja kannatusmaksuja pidettävä korvauksena niistä palveluksista, joita yhteisö suorittaa jäsenilleen ja kannattajalleen tulon hankkimisessa. Ottamalla lakiin nimenomainen säännös tästä asiasta voitaneen helpottaa kysymyksen ratkaisua kulloinkin esille tulevissa tapauksissa.

Asiantilan korjaamiseksi ja tämän kysymyksen saattamiseksi myös lainsäädännöllisesti kestävämmälle pohjalle esittivät edellä mainittuja aikakautisia painotuotteita julkai-

sevat keskusjärjestöt Pellervo-Seura r.y., Kulutusosuuskuntien Keskusliitto (KK) r.y., Yleinen Osuuskauppojen Liitto r.y. ja Yksityisryhtäjäin Liitto r.y. jo vuonna 1951 valtiovarainministeriölle anomuksen, jossa pyydettiin silloin valmisteilla olevan verolaki-esityksen täydentämistä sillä tavoin, että mainittujen kulujen vähentämisoikeuteen nähden ei lain kannalta jäisi mitään epäilyksiä ja että eräiden muidenkin liikekultajien vähentämisoikeudesta otettaisiin lakiin nimenomainen säännös. Eduskunnalle sittemmin jätetyssä verolakiesityksessä ei kuitenkaan näkynyt minkäänlaisia jälkiä aloitteesta, mutta verolakiesityksen ollessa valtiovarainvaliokunnan lisätyn verojaoston käsiteltävänä täydensi mainittu jaosto lakiehdotuksen 4 §:ää siten, että tulon hankkimisesta johtuneiksi kustannuksiksi oli katsottava muun muassa:

„9) liikkeen tai ammatin harjoittajan kulut ilmoittelusta, näyttelyiden tai muiden mainostilaisuuksien järjestämisestä alan aikakautisten tai tilapäisten painotuotteiden jakamisesta tai muusta sellaisesta;

10) liikkeen tai ammatin harjoittajan jäsen- ja kannatusmaksut sellaisille yhteisöille,

jotka toimittavat jäsenilleen näiden ammattitarkoituksia varten tarpeita tai selvityksiä, valvovat liike- tai ammattialan yleisiä etujen neuvontaa, koulutusta ja yleisesti taikka muulla tavoin edistävät liike- tai ammattitoimintaa.

Kun verojaosto hyväksyi tämän lakiehdotuksen, saattoi odotettua, että olisi tullut hyväksytyksi myös jos lakiehdotus olisi tullut sen laatuun. Niin ei kuitenkaan vaalikauden johdosta ehtinyt käydä, vaan lakiesitys raukesi.

Koskei eduskunta ole vielä uutta hallituksen esitystä verolain valmistuminen saattaa paljon, että uusi verolaki, vaikkakin lähivuosina saataisiin aikaan noudatettavaksi ainakaan ensi vuoteen, parin vuoden kuluttua kosketeltua kysymystä näyttää syytä jättää avoimeksi, ehkä nioittaen,

että Eduskunta hyökkäsi van lakiehdotuksen:

Laki

tulo- ja omaisuusverolain muuttamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään 19 päivänä marraskuuta 1943 ja omaisuusverolain 26 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on 21 päivänä 1946 annetussa laissa (147/46), uudet näin kuuluvat 10 ja 11 kohta:

26 §.

10) liikkeen tai ammatin harjoittajan kulut ilmoittelusta, näyttelyiden tai muiden mainostilaisuuksien järjestämisestä, alan aikakautisten tai tilapäisten painotuotteiden jakamisesta tai muusta sellaisesta; sekä

11) liikkeen tai ammatin harjoittajan jäsen- ja kannatusmaksut sellaisille yhteisöille, jotka toimittavat jäsenilleen näiden

liike- tai ammattitarkoituksia varten tarpeita tai selvityksiä, valvovat omaisen liike- tai ammattialan etujen neuvontaa, koulutusta ja yleisesti taikka muulla tavoin edistävät liike- tai ammattitoimintaa.

Tämä laki tulee voimaan kuuta 196 .

Helsingissä 1 päivänä maaliskuuta 1962.

Eino Sirén.
Voitto Hellsten.
Antero Väyrynen.

Ensio Partanen.
Meeri Kalavainen.
Veikko Helle.

Terästä ym.: Ehdotukset laeiksi tulo- ja omaisuusverolain sekä kunnallishallituksesta kaupungissa ja maalaiskuntain kunnallishallinnosta annettujen asetusten muuttamisesta.

Eduskunnalle.

eri tapaturmavakuutuslakien korvausten verotusta säännöksiltä on puuttunut tarpeellisuus ja pysyväisyys. Korvausten osittainen verovapaus siinä, jo v. 1943 annettuun omaisuusverolakiin. Sittemmin v. 1952 tämä säännös poistettiin ja sisällytettiin lakiin eräistä väliaikaisista poikkeus- ja omaisuusverolaista. Tämän tapaturmakorvaukset verotetaan v. 1961 saakka. Joulukuun 1960 eduskunta sisällytti lakiin väliaikaisista poikkeus- ja omaisuusverolakeihin säännöksen, jonka mukaan korvaukset olivat verotettaviksi saakka vapaat verotuksesta ja kunnallisverosta. Tämän 1962 annetussa verovapaus ulotettiin korvausten osittain ja sisällytettiin lakiin myös liikennevakuutus- ja tapaturmakorvaukset. So- nojalla suoritettavat kor- vaukset jatkuvasti verovapaat. Tapaturmakorvaukset, sotilasvammalain mukaiset samoin kuin yleensä ruu- tissa sairauten aiheuttaman työ- tuen perusteella suoritettavat osakorvauksia. Työtatur- man korvausten jälkeä 60 % korvausten vähimmäismää- rän ja enimmäismäärän

1 000 000 mk. 60 %:n korvaus suoritetaan 100 %:n haitta-asteen omaavalle, vaikka ky- symyksessä saattaisi olla huomattavasti vai- kealaatuisempikin vamma, jota haitta-asteessa ei enää voida ottaa huomioon. Aikaisemmin voimassa olleiden säännösten mukaan kor- vausmäärät, joiden mukaan valtaosa kor- vauksista maksetaan, olivat vuosituloon näh- den paljon pienemmät. Kun lisäksi otetaan huomioon se, että v. 1958 annetussa laissa tapaturmakorvausten korottamisesta ei kat- sottu voitavan antaa kaikille aikaisemmin vahingoittuneille täyttä korotusta, ei tapa- turmakorvaus keskivertona täyttä minimitoi- meentulon asettamaa vaatimusta.

Tapaturmakorvauksen samoin kuin muiden- kin vamma tai sairauten perusteella suo- ritettavien korvausten tulisi korvata, paitsi ennen kaikkea tietysti ansiotulon pysyvä pie- nentyminen, myös ne normaalia suuremmat kustannukset, jotka vammautuminen aina tuo mukanaan. Näinä kustannuksina voitaneen mainita invaliditeetin usein aiheutta- mista komplikaatioista aiheutuneet sairaus- kustannukset, tällaisten sairauksien aiheut- tamat työpalkkamenetykset, apuvälineiden korjaus- ja hankintakustannukset, lisäänty- vät työmatkakustannukset jne. Tällaisten lisäkustannusten aiheuttamaa taloudellisen aseman huononemista ei tapaturmakorvausta määrättäessä millään tavalla oteta huomioon eikä niistä suoriteta erillisiä korvauksia. Apuvälineiden osalta vakuutuslaitokset ovat velvollisia hankkimaan ensimmäisen apuväli- neen, mutta niiden korjaaminen ja uusimi- nen on harkintaan perustuva. Menettely tässä harkinnassa on kovin kirjava ja näyt- tää siltä, ettei korvausta suoriteta, jos asian- omainen voi ne jotenkuten itse suorittaa.

ajaksi tai elinkaudeksi pidätettyä etuutta (syytinkiä), sikäli kuin se suoritetaan rahana, luonnontuotteina, muuna tavarana tai palveluksina, eikä vahingonkorvausta, luokkuun ottamatta liikkeeseen kuuluvan vaihtomaisuuden vakuutuksesta saatua korvausta, mikäli omaisuuden hinta, jos omaisuus olisi myyty, olisi ollut veronalaista liike tuloa. Vahingonkorvaukseksi luetaan myös, mitä on saatu sairaanhoitokustannusten ja niihin verrattavien kulujen korvauksena taikka valtiolta, vakuutuslaitokselta, eläkesäätiöltä tai muulta eläkelaitokselta kertakaikkisena korvauksena sairauden tai vamman johdosta. Samoin ei tuloksi katsota sairauden tai muun vakuutustapahtuman johdosta saatua päivärahaa, eläkettä tai elinkorkoa kahdelta ensimmäiseltä vuodelta, jos se perustuu muuhun henkilövakuutukseen kuin kansaneläkevakuutukseen, työttömyysvakuutukseen tai 8 d kohdassa tarkoitettuun eläkevakuutukseen ja vakuutuksen maksut kokonaan tai osittain on suorittanut vakuutettu itse tai hänen puolisonsa tai vanhempansa. Tuloksi ei myöskään lueta korvausta, mikä on kertakaikkisena tahi jatkuvana suoritettu

Helsingissä 8 päivänä maaliskuuta 1962.

Edit Terästä.
Uno Voutilainen.

Antero Väyrynen.
Meeri Kalavainen.

Sylvi Siltanen.
Tyyne Paasivaara.

sotapalveluksesta taikka muuten tahi työntekijälle työstä tai liikemans kautta aiheutuneen ruumiin sairauden tahi kuolemantapauksen joko valtion tai yleishyödyllisten varoista taikka työntekijän taikka vakuutuksen tai liikennetapaturmasta annettujen säännösten vahingoittuneelle tai sairastuneelle taikka hänen omaisilleen. Niin loksiksi luetaan henki- tai pääomanojalla saatua pääomaa, mikäli vakuutetulle itselleen, hänen suoraan ylenevässä tai alavessa olevalle perilliselleen, o tai kuolinpesälleen. Milloin tahi oma maksetaan useammassa k erässä, pidetään kuitenkin verolona sitä määrää, minkä verran ensimmäinen erä on suurempi kettuna viittä sadalta vastaavan mukaan ja ottaen huomioon det vuodet, olisi ollut, jos se o yhtä aikaa kuin ensimmäinen

Tikkaoja ym.: Ehdotukset oppisopimuslaiksi ja laiksi ammatillisista pätevyystutkinnoista.

Eduskunnalle.

Valvonnan alaisen työpaikkakoulutuksen suhteellisen vähäinen merkitys aiheutuu olennaiselta osalta vanhentuneesta, nykyoihin soveltumattomasta oppisopimuslaista. Voimassa olevan lain pahimpina puutteina mainittakoon, ettei siinä ole säädöksiä oppilaita pitävien yritysten laadulle ja laajuudelle asetettavista vaatimuksista, enempää kuin kouluttajien pätevyyssehdostakaan, laki ei koske pieniä kuntia lainkaan, eikä lain noudattamisen valvontaa ole järjestetty riittävän tehokkaaksi.

Valvonnan alaisen työpaikkakoulutuksen suhteellisen vähäinen merkitys aiheutuu olennaiselta osalta vanhentuneesta, nykyoihin soveltumattomasta oppisopimuslaista. Voimassa olevan lain pahimpina puutteina mainittakoon, ettei siinä ole säädöksiä oppilaita pitävien yritysten laadulle ja laajuudelle asetettavista vaatimuksista, enempää kuin kouluttajien pätevyyssehdostakaan, laki ei koske pieniä kuntia lainkaan, eikä lain noudattamisen valvontaa ole järjestetty riittävän tehokkaaksi.

Valtionvalta on todennut jo kauan aikaa lain uudistamisen välttämättömäksi. Siinä tarkoituksessa on asetettu useitakin komiteoita, mutta niiden työ ei ole tähän mennessä johtanut lainsäädäntötoimenpiteisiin. Viimeisin kysymystä käsitellyt komitea valmisti ehdotuksen, jonka mukaisesti uudistettuna oppisopimusjärjestelmä mielestämme voisi kehittyä mahdollisuuksiaan vastaavaksi. Komitean ehdotus sisältää mm. alueellisten rajoitusten poistamisen, lakia sovellettaisiin siis kaikissa kunnissa. Oppisopimusten solminen tulisi vapaaehtoiseksi, mutta tehtyjen sopimusten tosiasiallinen merkitys vahvistuisi. Opetuksen pätevyyden tulisi täyttää tietyt vaatimukset ja osa koulutuskustannuksista korvattaisiin valtion ja kuntien varoista. Voimassa olevan lain säätämä pakollinen ammattikoe esitetään poistettavaksi, sensijaan tulisi vapaaehtoisesta ammatillisesta pätevyystutkinnosta säätää erillinen laki.

Kun oppisopimuslain uudistaminen edellä mainitun komitean esittämällä tavalla on ammatikoulutuksen edistämiseksi välttämätön ja mielestämme kiireellinen tehtävä, ehdotamme kunnioittaen,

että Eduskunta hyväksyisi seuraavat lakiehdotukset:

Oppisopimuslaki.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku.

Yleiset säännökset.

1 §.

Oppisopimuksella tarkoitetaan tämän lain säännöksiä noudattaen tehtyä työsopimusta, jossa toinen sopimuspuoli, oppilas, sitoutuu tekemään toiselle, työnantajalle, työtä tämän johdon ja valvonnan alaisena korvausta vastaan saadakseen oppiaikana tarpeellisen käytännöllisen ja tietopuolisen opin siinä ammatissa, jota sopimus koskee.

Asetuksella säädetään, minkä elinkeinoalan ammateissa oppisopimus voidaan tehdä. Ammattia varten, jossa oppisopimus tehdään, tulee olla vahvistettu oppiohjelma.

2 §.

Oppisopimuksen voi tehdä työnantaja, joka on hyväksytty kouluttamaan oppilaita.

Työnantaja voi asettaa oppilaan koulutusta johtamaan ja valvomaan tähän tarkoitukseen pätevän henkilön.

3 §.

Oppilaana voi olla henkilö, joka sopimusta tehtäessä on täyttänyt viisitoista, mutta ei kahtakymmentäneljää vuotta.

Milloin erityiset syyt antavat siihen aiheutta, voidaan oppilaaksi hyväksyä henkilö, joka on täyttänyt kaksikymmentäneljä vuotta.

4 §.

Alaikäinen, joka on täyttänyt kahdeksantoista vuotta, saa itse tehdä oppisopimuksensa. Sama oikeus on alaikäisellä, joka on täyttänyt viisitoista, mutta ei kahdeksantoista vuotta ja joka omalla työllään elättää itsensä. Holhojalla tai uskotulla miehellä ei ole oikeutta ilman holhottavan suostumusta tehdä oppisopimusta, jos oppiaika sen mukaan päättyisi vasta holhottavan täytettyä kahdeksantoista vuotta.

5 §.

Oppisopimus on tehtävä kirjallisesti kolmin kappalein kauppa- ja teollisuusministeriön vahvistamaa lomaketta käyttäen. Sopimuksessa on mainittava:

1. oppiohjelma, jota koulutetaan;
2. oppiajan alkamis- ja päättymisaika; sekä
3. tietopuoliseen koulutukseen otettavien oppilaiden lukumäärä; ja
4. oppilaan palkkauksen perusteet.

6 §.

Kauppa- ja teollisuusministeriön eri ammattien oppiohjelmat, joissa on määrätty oppiajan pituus, on otettava huomioon, kun tehdään oppisopimus. Oppiohjelmissa on otettava huomioon myös oppilaiden koulutuksen edellyttämät opin siinä ammatissa, jota sopimus koskee. Oppiohjelmissa on otettava huomioon myös oppilaiden koulutuksen edellyttämät opin siinä ammatissa, jota sopimus koskee.

Oppisopimus on yleensä tehtävä oppiohjelman mukaisesti oppilaitoksen, ammattioppilaitoksen tai oppilaitoksen, josta on otettu oppilaita, oppiohjelman edellyttämää koulutusta varten. Oppisopimus on tehtävä oppiohjelman mukaisesti oppilaitoksen, ammattioppilaitoksen tai oppilaitoksen, josta on otettu oppilaita, oppiohjelman edellyttämää koulutusta varten.

Jos oppilaaksi hyväksytään henkilö, joka on täyttänyt kahdeksantoista vuotta, saa itse tehdä oppisopimuksensa. Sama oikeus on alaikäisellä, joka on täyttänyt viisitoista, mutta ei kahdeksantoista vuotta ja joka omalla työllään elättää itsensä. Holhojalla tai uskotulla miehellä ei ole oikeutta ilman holhottavan suostumusta tehdä oppisopimusta, jos oppiaika sen mukaan päättyisi vasta holhottavan täytettyä kahdeksantoista vuotta.

Työnantajaa kuultuaan on oppilaitoksen, ammattioppilaitoksen tai oppilaitoksen, josta on otettu oppilaita, oppiohjelman edellyttämää koulutusta varten. Oppisopimus on tehtävä oppiohjelman mukaisesti oppilaitoksen, ammattioppilaitoksen tai oppilaitoksen, josta on otettu oppilaita, oppiohjelman edellyttämää koulutusta varten.

purkaa sopimuksen. Milloin oppisopimus on tehtävä, on se tehtävä 3 momentissa tarkoitetuissa ta-lyhyempi kuin kaksi vuotta, josta lausautakunta voi hyväksyä ly- vähintään kuitenkin kuukau- koeajan.

7 §.

Oppisopimus on toimitettava oppisopimus lausautakunnalle hyväksyttäväksi. Oppisopimus on toimitettava ammattioppilas- kuukauden kuluessa sen alle- sta, on se, mikäli ammattioppi- sen hyväksyy, voimassa alle- tävistä lukien. Jos sopimus toi- kunnalle edellä mainitun ajan- en, on se voimassa, mikäli se siitä päivästä alkaen, jona se lausautakunnalle.

8 §.

Oppisopimus on tehtävä oppiohjelman mukaisesti oppilaitoksen, ammattioppilaitoksen tai oppilaitoksen, josta on otettu oppilaita, oppiohjelman edellyttämää koulutusta varten.

Oppisopimus on tehtävä oppiohjelman mukaisesti oppilaitoksen, ammattioppilaitoksen tai oppilaitoksen, josta on otettu oppilaita, oppiohjelman edellyttämää koulutusta varten.

Oppisopimus on tehtävä oppiohjelman mukaisesti oppilaitoksen, ammattioppilaitoksen tai oppilaitoksen, josta on otettu oppilaita, oppiohjelman edellyttämää koulutusta varten.

Oppisopimus on tehtävä oppiohjelman mukaisesti oppilaitoksen, ammattioppilaitoksen tai oppilaitoksen, josta on otettu oppilaita, oppiohjelman edellyttämää koulutusta varten.

Oppisopimus on tehtävä oppiohjelman mukaisesti oppilaitoksen, ammattioppilaitoksen tai oppilaitoksen, josta on otettu oppilaita, oppiohjelman edellyttämää koulutusta varten.

Oppisopimus on tehtävä oppiohjelman mukaisesti oppilaitoksen, ammattioppilaitoksen tai oppilaitoksen, josta on otettu oppilaita, oppiohjelman edellyttämää koulutusta varten.

Oppisopimus on tehtävä oppiohjelman mukaisesti oppilaitoksen, ammattioppilaitoksen tai oppilaitoksen, josta on otettu oppilaita, oppiohjelman edellyttämää koulutusta varten.

Oppisopimus on tehtävä oppiohjelman mukaisesti oppilaitoksen, ammattioppilaitoksen tai oppilaitoksen, josta on otettu oppilaita, oppiohjelman edellyttämää koulutusta varten.

Oppisopimus on tehtävä oppiohjelman mukaisesti oppilaitoksen, ammattioppilaitoksen tai oppilaitoksen, josta on otettu oppilaita, oppiohjelman edellyttämää koulutusta varten.

Oppisopimus on tehtävä oppiohjelman mukaisesti oppilaitoksen, ammattioppilaitoksen tai oppilaitoksen, josta on otettu oppilaita, oppiohjelman edellyttämää koulutusta varten.

Oppisopimus on tehtävä oppiohjelman mukaisesti oppilaitoksen, ammattioppilaitoksen tai oppilaitoksen, josta on otettu oppilaita, oppiohjelman edellyttämää koulutusta varten.

Oppisopimus on tehtävä oppiohjelman mukaisesti oppilaitoksen, ammattioppilaitoksen tai oppilaitoksen, josta on otettu oppilaita, oppiohjelman edellyttämää koulutusta varten.

Oppisopimus on tehtävä oppiohjelman mukaisesti oppilaitoksen, ammattioppilaitoksen tai oppilaitoksen, josta on otettu oppilaita, oppiohjelman edellyttämää koulutusta varten.

Oppisopimus on tehtävä oppiohjelman mukaisesti oppilaitoksen, ammattioppilaitoksen tai oppilaitoksen, josta on otettu oppilaita, oppiohjelman edellyttämää koulutusta varten.

Oppisopimus on tehtävä oppiohjelman mukaisesti oppilaitoksen, ammattioppilaitoksen tai oppilaitoksen, josta on otettu oppilaita, oppiohjelman edellyttämää koulutusta varten.

Oppisopimus on tehtävä oppiohjelman mukaisesti oppilaitoksen, ammattioppilaitoksen tai oppilaitoksen, josta on otettu oppilaita, oppiohjelman edellyttämää koulutusta varten.

2 luku.

Toimeenpano- ja valvontaviranomaiset.

9 §.

Oppisopimukseen perustuvan koulutuksen ylin johto ja valvonta kuuluu kauppa- ja teollisuusministeriölle.

Kauppa- ja teollisuusministeriön apuna tätä tarkoitusta varten ovat ministeriön asettamat eri ammattialojen keskustoimikunnat.

Periaatteellista laatua olevissa kysymyksissä ministeriö voi hankkia ammattikasvatuseuvoston lausunnon.

10 §.

Ammattialan keskustoimikunnan tehtävänä on valmistaa ehdotukset ammattialansa oppiohjelmiin, seurata alallaan vaadittavan ammattitaidon kehitystä sekä tehdä ministeriölle tarpeelliseksi katsomiaan esityksiä ja antaa sen pyytämät lausunnot.

Keskustoimikunnassa on kuusi jäsentä ja kullakin jäsenellä varajäsen. Kauppa- ja teollisuusministeriö määrää jäsenet neljäksi vuodeksi kerrallaan ottaen huomioon, että yhden jäsenen tulee olla ministeriön ammatikasvatusosaston tarkastaja, yhden edustaa ministeriön valvonnan alaisia ammattioppilaitoksia ja kahden työnantajia sekä kahden työntekijöitä. Ministeriö määrää puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan keskustoimikuntaa kuultuaan sen jäsenistä ja työnantajien sekä työntekijöiden edustajat asianomaisten keskusjärjestöjen ehdotuksesta. Varajäsenet määrätään samalla tavalla kuin jäsenet.

11 §.

Oppisopimukseen perustuvan koulutuksen alueellinen hoitaminen on kunnallinen tehtävä, joka on kunnan hoidettava, jos kunta yksin muodostaa yleisen ammattikoulun piirin. Milloin ammattikoulun piiriin kuuluu useampia kuntia, siitä huolehtii piirin kuntien muodostama kuntainliitto.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamista varten kunta tai kuntainliitto asettaa ammattioppilaitoksen. Ammattioppilaitoksen kunnalla tulee olla kunnallisvaltuuston tai kuntainliiton liittovaltuuston hyväksymä ohjesääntö, joka on alistettava kauppa- ja teollisuusministeriön vahvistettavaksi.

12 &

Ammattioppilaslautakunnassa on puheenjohtaja ja hänen varamiehenään varapuheenjohtaja, joiden tulee olla ammatillisten oppilaitosten opettajakuntaan kuuluvia, sekä vähintään neljä jäsentä ja yhtä monta varajäsentä, jotka kaikki valitaan neljäksi vuodeksi kerrallaan. Jäseniksi ja varajäseniksi on valittava yhtä monta työnantajiin ja yhtä monta työntekijöihin kuuluvaa tai heitä edustavaa henkilöä siten, että he edustavat lähinnä niitä aloja, joilla lautakunnan toimintapiirissä on eniten ammattioppilaita.

13 §.

Ammattioppilaslautakunta pitää rekisteriä kouluttajiksi hyväksytyistä työnantajista sekä voimassa olevista oppisopimuksista.

14 §.

Ammattioppilaslautakunnalla on apunaan koulutustarkastaja, joka, ellei kauppa- ja teollisuusministeriö toisin määrää, hoitaa tehtävänsä päätoimena.

Asianomaisten valtion ja kunnan viranomaisten tulee, niinkuin asetuksella säädetään, avustaa ammattioppilaslautakuntaa sen tehtävissä.

15 §.

Tämän lain noudattamista valvovalla viranomaisella on oikeus päästä työpaikalle, jossa oppilas työskentelee, ja saada sopimuspuolilta ne tiedot sekä toimittaa ne tutkimukset, jotka ovat hänen virkansa tai tehtävänsä hoitamista varten tarpeelliset.

Edellä 1 momentissa mainittu viranomai-
nen älköön sivulliselle ilmaisko älköönkä
hyödykseen käyttäkö, mitä hän valvontatol-
messaan on työnantajan liike- tai ammatti-
salaisuuksista saanut tietoonsa.

3 luku.

Oppisopimuksesta johtuvat oikeudet ja velvollisuudet.

16 §.

Työnantajan velvollisuutena on huolehtia siitä, että oppilas saa suorittaa ammattiin kuuluvia tehtäviä asianmukaisen ohjauksen

Työnantaja ei ole, ellei siitä ole kysymys. Työ on vaitta, velvollinen suorittamaan palkkaa siltä ajalta, jonka oppilaitoksen työstä tietopuolisen koulutuksen

17 §.

Oppilaan velvollisuutena on tehdä työtä ja tunnollisesti antajan hänelle antamat tehtävät harjaantumaan ammattiin täynnölliseen toimintaan sekä opiskella ammatissa tarvittavaksi hankkimiseksi.

Oppilas on velvollinen alista
tioppilaslautakunnan tai työ-
räämään lääkärintarkastukseen
viranomaisen toimeenpanemaan
kokeeseen.

18 §.

Mitä työsopimuslain (141/22) mentissa on säädetty työntekijän palkkaa ollessaan esillä työssä, on koeajan palkkasettämistä myös oppilaitokseen, josta hän on oikeutettu saamaan kuukauden ajalta.

19 §.

Oppisopimusajan päätyttyä velvollinen viipymättä antamaan oppitodistuksen käyttäen keuhkusministeriön vahvistamaa Jäljennös todistuksesta on mitettava ammattioppilaslait-

20 §.

Oppisopimussuhteeseen on
sopimuksesta, työajasta, vu
turvallisuudesta ja työntekij
jelusta voimassa olevia sää
tässä laissa ei toisin säädetä

Kauppa- ja teollisuusministeriö, jos oppilaan ammatillisen koulutuksen saattuaan työneuvoston lausuntoon määräämillään ehdoilla pöytäkirjaan työtunteja koskevista säännöistä.

4 luku.

isopimuksen lakkaaminen.

21 §.

us lakkaa, kun sopimusaika on
ei kun sopimus on purettu.

22 §.

Yksipuoliset yksimielisesti ovat pur-
kauksen, tulee työnantajan ilmoit-
taminen päivä kuluessa am-
matikunnalle.

23 §.

on työsopimuslain 30 §:ssä
saman lain 31 §:ssä maini-
lla oikeus purkaa oppisopimus-
in 31 §:n 4 kohdassa tarkoite-
ssa työnantajalla on kuitenkin
sopimus vasta kun este yhtä-
kestänyt vähintään kuukauden.
Päätöksen purkamisesta tulee työn-
antajan päätöksen päivän kuluessa tehdä
työministeriön lausuntakunnalle, jonka
päättämiseksi syytä olevan, suoritus-
sopimuspuolten kesken. Milloin
työsopimuksen jatkamiseen, am-
matilliseen koulutukseen voi
pitentää oppisopimusta
työsuhteessa olevaa enintään sitä ai-
ka, jonka oppilas on ollut poissa
työstä. Työministeriön
sovittelu johda tulokseen, on
työsopimus lopetettava
työsopimus lakaneeksi
jona se on purettu.

24 §.

ni, joka koeajan päätyttyä
ellä 23 §:ssä mainitulla perus-
purkaa oppisopimuksen, esittä-
sensa ammattioppilaslautakun-
ta osapuolta kuultuaan ratkai-
muksen purkaminen sallittava.
tioppilaslautakunta hyväksyy
skevan vaatimuksen, on oppi-
tava puretuksi sinä päivänä,
nan päätös on saatettu sopi-
toon, ellei lautakunta määrää
isaiakaa.

5 luku.

musten jakaantuminen.

25 §.

sta suoritetaan niin kuin siitä
emmin säädetään:

1. ammattialojen keskustoimikuntien me-
not;
2. kurssien aikana oppilaiden kohtuulliset
muonituskustannukset ja välttämättömät
koulutarvehankinnat;
3. oppilaiden, joiden koti ei ole kurssi-
paikkakunnalla, kohtuulliset majoituskustan-
nukset; sekä
4. etäällä asuvien oppilaiden matkakulut
kurssipaikkakunnalle ja takaisin kotipaikka-
kunnalle.

26 §.

20 §.

Ammattioppilaitokselle, jonka toimesta järjestetään kurseja tässä laissa tarkoitetuille oppilaille, suoritetaan kurseista aiheutuneista menoista valtionavustusta niin kuin ammattioppilaitoksista annetussa laissa (184/58) on säädetty, mikäli ammattioppilaitos ei näihin menoihin saa muuta avustusta tai korvausta valtiolta. Valtionavustusta voidaan kuitenkin suorittaa edellä tarkoitettujen menojen kokonaismäärään saakka, milloin vähintään kolmasosa oppilaista on sellaisia, jotka eivät asu ammattikoulupiiriin kuuluvissa kunnissa.

27 §.

27 §.
Ammattioppilaslautakunnan koulutustar-
kastajan palkkaeduista ja matkakuluista
suoritetaan kunnalle tai kuntainliitolle val-
tionavustusta kuusikymmentäviisi sadalta
kauppa- ja teollisuusministeriön vahvista-
mien perusteiden mukaisesti.

28 §.

Työnantajalle suoritetaan, niin kuin siitä asetuksella tarkemmin säädetään, valtion varoista korvausta kouluttamisesta aiheutu-neista menoista oppilasta kohti ensimmäiseltä oppilaalta kymmenen sadalta ja jokaiselta seuraavalta viisi sadalta laskettuna valtion keskusammattikoulun työnohjaajan peruspalkasta.

Työnantajan, joka haluaa saada 1 momentissa tarkoitetun korvauksen, tulee hakea sitä kauppa- ja teollisuusministeriöltä. Hakemus on korvauksen menettämisen uhalla toimitettava ammattioppilaslautakunnalle kuukauden kuluessa kalenterivuoden sen puoliskon päättymisestä, jolta korvausta haetaan. Hakemukseen on liitettävä kertomus kunkin oppilaan koulutuksesta edellä tarkoitettuna aikana.

29 §.

Oppilaan osallistuminen ammattioppilaslautakunnan järjestämiin kursseihin on hänelle maksuton.

6 luku.

Erinäiset säännökset.

30 §.

Työnantajan tämän lain 28 §:n perusteella saama korvaus ja oppilaan 25 §:n perusteella saamat taloudelliset edut ovat vapaat veroista.

31 §.

Ammattioppilaslautakunnan päätökseen voidaan hakea muutosta kauppa- ja teollisuusministeriöltä kirjallisella valituksella viimeistään kolmantenakymmenentenä päivänä sen päivän jälkeen, jona valittaja sai päätöksestä tiedon.

32 §.

Ammattioppilaslautakunta voi antaa työnantajalle, joka laiminlyö hänelle tämän lain tai oppisopimuksen mukaan kuuluvien velvollisuuksien täyttämisen taikka joka väärinkäyttää asemaansa oppilaaseen nähden, varoituksen tai peruuttaa häneltä oikeuden kouluttaa oppilaita joko määrääjäksi, enintään kolmeksi vuodeksi, tai toistaiseksi. Ennen asian ratkaisemista ammattioppilaslautakunnan on varattava työnantajalle tilaisuus selityksen antamiseen ja, mikäli asia koskee voimassa olevaa oppisopimusta, kuultava myös oppilasta.

Peruuttaessaan työnantajalta oikeuden kouluttaa oppilaita ammattioppilaslautakunta voi kuitenkin sallia silloin voimassa olevan oppisopimuksen jatkumisen.

Ammattioppilaslautakunta voi, milloin olosuhteet päätöksen antamisen jälkeen ovat olennaisesti muuttuneet, palauttaa työnantajalle oikeuden kouluttaa oppilaita ennen vahvistamansa määrääjän päättymistä.

33 §.

Jos oppilas laiminlyö hänelle tämän lain tai oppisopimuksen mukaan kuuluvien velvollisuuksien täyttämisen taikka jos hän luvatta poistuu työnantajan palveluksesta, ammatti-

oppilaslautakunta voi varoittaa määrätä, että siihen asti kuluva aika tai osa siitä jätetään oppilamatta.

Milloin oppilas muun syyn takia poissa työstä niin pitkän ajan, ettei haittaa oppiohjelman toteuttamista, ammattioppilaslautakunta voi suositella kuultuaan pitentää oppisopimuksen massaoloaikaa enintään tätä vastaavaa oppiohjelman suorittamiseen.

34 §.

Joka rikkoo 15 §:n 2 momentin kiellon, rangaistakoon, jollei muualla säädetty ankarampaa sakolla tai enintään kuuden kuukaudella.

35 §.

Työnantaja, joka ilman laillista syytä täytyy antamasta 19 §:n 1 momentin tarkoittua oppitodistusta tai laittomasti haltuunsa saamiaan oppitodistuksia, rangaistakoon sakolla.

Edellä 1 momentissa mainitusta rikoksesta alkoon virallinen syytettä, ellei asianomistaja ole ilmoitusta.

36 §.

Tarkemmat säännökset tämän lain nojalla annetaan asetuksella.

37 §.

Tämä laki tulee voimaan kuuta 19 ja sillä päivänä huhtikuuta 1923 annettua lakia (125/23) siihen myöskin muutoksineen. Ennen lakia syntyneeseen oppisopimukseen sovellettaava aikaisempaa lakia siten, että aikaisemman lain perusteella annettujen ammattioppilaslautakuntien päätökset siirtyvät vastaaville, tässä laissa asetetuille lautakunnille.

Ennen lain voimaantuloa voimassa olleiden oppisopimusten täytäntöönpanon edellytykset säilytetään.

Milloin jossakin laissa on annettu toisenlaisia säännöksiä oppisopimuksesta, sovellettaava.

Laki ammattillisista pätevyystutkinnoista.

Ennen päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §.

Ennen osoittamiseksi sellaisessa ammatillisessa koulutuksessa voidaan tehdä oppisopimuslain mukaisesti pätevyystutkintoja. Aikaisemmin tutkinnon suorittaneella vastaavaa ammattiarvoa osoittavan pätevyystutkinnon.

Tutkinnot ja niiden yleiset tutkintomäärät määrää valtioneuvosto. Näihin kuuluvat elinkeinoista annetun lain mukaisesti ja pakollisten elinkeinon lakkauttamisesta marraskuun 15 päivänä 1952 annetussa laissa määrättyjä koulutusta ja mestarintut-

2 §.

Ennen pätevyystutkintoon on osallistuttava:

1. koulun käynyt ja siinä tai muualla työkokemuksen saanut; 2. laissa määrättyä vastaavaa ammattiarvoa osoittavan nimityksen käyttäminen.

Tämä laki tulee voimaan kuuta 19 ja sillä päivänä huhtikuuta 1923 annettua lakia (125/23) siihen myöskin muutoksineen.

Ennen lakia syntyneeseen oppisopimukseen sovellettaava aikaisempaa lakia siten, että aikaisemman lain perusteella annettujen ammattioppilaslautakuntien päätökset siirtyvät vastaaville, tässä laissa asetetuille lautakunnille.

Ennen lain voimaantuloa voimassa olleiden oppisopimusten täytäntöönpanon edellytykset säilytetään.

Tikkaoja.

Kaunio.

Käkelä.

Kalle Matilainen.
Edvard Pesonen.
Sylvi Siltanen.

Veikko Helle.
Anni Flinck.
Antero Väyrynen.

3 §.

Ammattillisia pätevyystutkintoja toimeenpanevat kauppa- ja teollisuusministeriön antamien ohjeiden mukaisesti oppisopimuslaissa tarkoitettujen eri ammattialojen keskustoimikunnat. Ammattioppilaslautakuntien ja yleisten ammattikoulujen tulee avustaa ammattialojen keskustoimikuntia näiden tutkintojen järjestämisessä.

Valtioneuvosto voi sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, määräämälläan ehdoilla myöntää valtakunnalliselle järjestölle, jolla eri ammattialoilla on riittävä asiantuntemus ja arvovallat, oikeuden toimeenpanna tiettyjä pätevyystutkintoja.

4 §.

Pätevyystutkinnon suorittaneelle antaa tutkinnon toimeenpanija kauppa- ja teollisuusministeriön hyväksymän mallin mukaisen kirjan tai todistuksen, jossa todetaan asianomaisen oikeus tutkintoa vastaavaa ammattiarvoa osoittavan nimityksen käyttämiseen.

5 §.

Tämä laki tulee voimaan kuuta 19 ja sillä päivänä huhtikuuta 1923 annettua lakia (125/23) siihen myöskin muutoksineen.

Henkilöllä, joka ennen tämän lain voimaantuloa on saanut oikeuden tässä laissa tarkoitettujen ammattiarvoa osoittavan nimityksen käyttämiseen, on oikeus käyttää sitä edelleenkin lain voimaantultua.

V. A. Virtanen ym.: Ehdotus laiksi Pohjois-Suomen teollisuuden veronhuojennuksista annetun lain muuttamisesta.

Eduskunnalle.

Eduskunta 18 päivänä huhtikuuta hyväksyi hallituksen esityksen Pohjois-Suomen teollisuuden veronhuojennuksista, oli esillä kysymys siitä, eikö Mikkelin ja Kuopion läänien aluetta olisi laajennettava myös Mikkelin ja Kuopion läänien lopputulokseen on tullut teollisuuskunta, joka 11 päivänä marraskuuta valtiopöydälle jättämässään (siv. 143) ehdottaa, että työllistämisen kannalta olisi tärkeätä Pohjois-Suomen teollisuuden veronhuojennukseen myös mm. Kuopion läänine.

Sanomattakin on selvää, että Mikkelin, Kuopion ja vastaperustettuun Pohjois-Karjalan lääneihin ei synny uutta teollisuutta tai entisen laajentamista, jos nämä alueet jatkuvasti jätetään maan muita osia huomioon ottaen asemaan. Tilastot osoittavatkin, ettei ole saatu lisää teollisuutta näille alueille, joissa sitä kipeimmin tarvittaisiin, sillä juuri näillä alueilla vajaatyöllisyys on suuri ja työvoiman siirtyminen muualle jatkuva ilmiö. Kaikkein edellä olevaan viitaten ehdotamme kunnioittaen,

että Eduskunta hyväksyisi seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

Pohjois-Suomen teollisuuden veronhuojennuksista annetun lain muuttamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan Pohjois-Suomen teollisuuden veronhuojennuksista 1958 päivänä toukokuuta 1958 annetun lain (190/58) nimike sekä 1 §, 2 §:n 1 momentti näin kuuluviksi:

Laki

Pohjois-Suomen ja eräiden muiden alueitten teollisuuden veronhuojennuksista.

1 §.

Mikkelin, Kuopion ja Pohjois-Karjalan teollisuuden edistämisen tulo- ja omaisuusverotuksessa veronhuojennuksen kuin tässä laissa sääde-

kunnan tästä teollisuuslaitoksesta saamat tulot ja siinä käyttämä omaisuus verovapaita siltä verovuodelta, jona teollisuuslaitosta varten hankittu käyttöomaisuus on otettu käyttöön sekä kolmelta seuraavalta verovuodelta.

2 §.

Kotimainen osakeyhtiö tai osuuskunta, joka vuosien 1958—1967 aikana perustaa uusia teollisuuslaitoksia tai muuten teollisuuden alueille uuden teollisuuden osakeyhtiön tai osuus-

3 §.

Kotimaisella osakeyhtiöllä tai osuuskunnalla, joka vuosien 1958—1967 aikana laajentaa tässä laissa tarkoitettua alueella olevaa teollisuuslaitostaan tai uudistaa sen ko-

neistoa tahi laitteita, niin että teollisuuslaitoksen tuotantokyky taikka tuotannon jalostusaste olennaisesti kasvaa, on oikeus siltä vuodelta, jona laajennusta tai uudistusta varten hankittu käyttöomaisuus on otettu käyttöön, sekä kolmelta seuraavalta vuodelta toimitettavissa verotuksissa vähentää veronalaisista tuloistaan muiden lainsäädännössä myönnettyjen vähennysten lisäksi summa, joka on 3 % laajennukseen tai uudistukseen

sijoitetun uuden käyttöomaisuuden arvosta.

Tätä lakia näin muutetussa sovelletaan vuosint 1962—1967 teollisuuslaitosten osalta. Vuosint 1961 perustettujen teollisuuslaitosten osalta sovelletaan aikaisempaa lakia.

Helsingissä 2 päivänä maaliskuuta 1962.

Viljo Virtanen.
Uuno Voutilainen.
Eino Sirén.
Veikko Helle.
Kaarlo Pitsinki.
Toivo H. Kinnunen.

Valdemar Sandelin.

Edvard Pesonen.
Irma Hamara.
Esu Niemelä.
Edit Terästä.
Tyyne Paasivuori.
Meeri Kalavainen.

van liikevaihtoverolain 3 §:n mukaisesti koskevat käsityöläisiä, ovat haitalliseksi ja aiheuttavat sen, jolla on merkittävä vaikutus elinkeinoelämään. Tämän toimiva pienyritteliäisyys, jolla on merkittävä vaikutus elinkeinoelämään, on tärkeä merkki siitä, että taantunut. Varsinkin kun maaseudun pienistä pajoista, puusepän työkalujen, veneveistämöistä, puusepän työkalujen vieraan työvoiman liikevaihtoveroa ei tarvitsisi, jolla on merkittävä vaikutus elinkeinoelämään.

lle pienyrittäjille, joita voisi kehittää ammattitehtäviin, voitaisiin kehittää kilpailumahdollisuudet pienyrittäjien kanssa ja samalla pienyrittäjille kohtuulliset mahdollisuudet ja huomioonottaen liikevaihtoverotus muodostu heille esteeksi, olisi mielestämme liikevaihtoveroa muutettava siten, että työvoiman vuosineljänneksittäin käyttää 5 työpäivää, mikä muutos ei vaikuttaisi kokonaistuoton kannalta merkittävästi verotuoton vähennystä, jolla on merkittävä vaikutus elinkeinoelämään. Tämän pienyrittäjien osalta parantaisi heidän toimintamahdollisuutta.

in lisäksi olisi huomioitava ammattiohjeiden mukainen ammattiopetus, jolla on merkittävä vaikutus elinkeinoelämään. Suuret ikäluokathan astumassa työelämän piiriin. Koulutusta onkin viime vuosina lisätty, on selvää, etteivät tule pääsemään ammattiopetukseen, vaan edelleenkin suuri

V. A. Virtanen ym.: Ehdotus laiksi liikevaihtoverolain muuttamisesta.

Eduskunnalle.

määrä nuoria kansalaisia joutuu astumaan työmarkkinoille vailla vähäisintäkään ammattiopetusta.

Tämä ei voi olla oikein nuorten ihmisten eikä myöskään yhteiskunnan kannalta katsottuna. Siksi olisikin kiireellisesti käytettävä kaikki keinot ammattiopetuksen hankkimiseksi mahdollisimman monelle nuorelle kansalaiselle.

Eräs ammattiopetuksen muoto on oppisopimuslain mukainen ammattiopetus. Sitä rajoittaa kuitenkin suuresti edellämainitun liikevaihtoverolain määräys siitä, että käsityöläinen, jolla on useampi kuin yksi oppisopimuslain alainen oppilas, joutuu koko toimintansa liikevaihtoveron alaiseksi. Näin moni ammatinharjoittaja joutuu kieltäytymään yhtä useamman oppisopimuslain mukaisen oppilaan ottamisesta, vaikka hän moitteetta voisi ottaa ehkä 3—5 oppilasta. Tästä säännöksestä on haittaa sekä ammatinharjoittajalle että varsinkin työikään ehtineille nuorille. Miten monta työpaikkaa kodin välittömässä läheisyydessä voitaisiinkaan aikaansaada, miten monelle nuorelle voitaisiinkaan antaa elämän taipaleella niin välttämätöntä ammattitaitoa, jos mainitun liikevaihtoverolain kohta muutettaisiin siten, että mainittuja oppisopimuslain alaisia oppilaita saa olla enintään 5 ammatinharjoittajan joutumatta tästä syystä liikevaihtoverovelvolliseksi.

Edelläolevaan viitaten kunnioittaen esitämme,

että Eduskunta hyväksyisi seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

liikevaihtoverolain muuttamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 22 päivänä joulukuuta 1960 annetun vaihtoverolain (605/50) 3 §:n 1 momentin 2. kohta näin kuuluvaksi:

3 §.
Verovelvollisia eivät ole:

2. ne käsityöläiset, jotka valmistavat tavaroita tai suorittavat tavarain muutos-, puhdistus-, korjaus-, kunnostamis- tai asentamis-

työtä käyttämättä työapulaisina neljänneksen aikana enempää kuin päivää muita kuin puolisoaan nuorempia jälkeläisiään sekä oppisopimuslaissa tarkoitettua

Helsingissä 2 päivänä maaliskuuta 1962.

Viljo A. Virtanen.
Sulo Hostila.
Ensio Partanen.

Uljas Mäkelä.
Antero Väyrynen.
Uuno Voutilainen.
Olavi Lindblom.

Sylvi Siltanen.
Anni Flinek.
Väinö Vilponen.
Edvard Pesonen.

V. A. Virtanen ym.: Ehdotus verolaiksi.

Eduskunnalle.

tuksia hallitus ei antanut eduskunnan valtiopäivilläkään esitystä oikeuden kokonaisuudistukseen verolaiksi. Asia pantiin kuitenkin eduskunnan kansanedustajien yksityisen lakialoitteen pohjalta. Lakiin otettiin vuoksi ei tämän laissa säädettyä alkua pitämistä on, olisiko niin monia asioita sisältävästä laista onnistuttu valmistaa, vaikka edellisen olisi saanut jatkaa työtään saakka. Joka tapauksessa laissa vakavaa yritystä v:n 1958 toteutetun, verotusmenettelyä laissa täydentämiseksi toimeksiantamiselta kannalta tärkeämpiä, nimittäin verorasituksen laissa aineellisen vero-oikeuden toteuttamatta jättäminen on ilmeisimpiä laiminlyöntejä. Tämä vuosikymmeninä. Nykyisten vanhentuneisuus ja monimutkaisuus yleisesti, samoin se, että verolajit joutuvat valitsemallaan enimmäin kärsimään, mutta laissa näyttää yhä olevan voimassa edessä, jotka vastustavat uudistushanketta. Jollei uutta laissa aikaan vielä nykyisenkään aikautena, usko valtiollaan todella tärkeitä asioita alkaa tulla käsitys, ettei puheella verolajien nähdä oikeusapuolisuudesta ja kohtuullisuudesta ole käytännön todellisuutta periaatteellista katetta. Tästä yhteiskuntaelämän keskeinen onnistus on yritettävä saada toimeksiantamislaiksi jälleen edustajien yksityisen lakialoit-

Lakialoitteen ehdotuksissa lähdetään siitä, että erityisesti vähävaraiset veronmaksajapiirit pääsisivät verotuksessa nykyistä parempaan asemaan ilman, että toistenkaan väestöryhmien verorasitusta silti lisättäisiin. Valtion- ja kunnallisveroa koskevien säännösten yhtenäistämiseksi on päästävää niin pitkälle kuin mahdollista, mutta samalla on pidettävä huoli siitä, ettei näillä toimenpiteillä järkytetä kuntien taloudellista asemaa ja siten niiden jo nyt tunnustusta ansaitsevaa sosiaalista suorituskkyä.

Verorasituksen lieventämiseksi ja tasoittamiseksi ehdotetaan eräitä radikaalisiakin muutoksia veroluokkajärjestelmään ja perheellisten verottamiseen. Nykyisestä kolmen veroluokan järjestelmästä ehdotetaan siirryttäväksi kahden veroluokan järjestelmään siten, että alempaan veroluokkaan luettaisiin henkilöt, jotka ovat elättäneet alaikäistä tai sitä ennen vähintään 10 vuoden ajan 17 vuotta nuorempaa lasta, ja ylempään veroluokkaan muut henkilöt. Nuoret henkilöt, joiden palkkatulo ei nouse asetuksella säädettyä määrää suuremmaksi, kuuluisivat alempaan veroluokkaan 26 vuoden ikään saakka. Yhteisverotettavien puolisoitten veron progressiivisuutta on lievennetty ehdotuksella, että heidän verokantansa määräytyy yhteenlasketun tulon ja varallisuuden puolen määrän perusteella. Nuorten avioparien taloudellisia vaikeuksia ehdotetaan tasoitettavaksi erityisellä uudistuksella, kodinperustamisvähennyksellä, joka olisi 200 000 mk avioliiton päättämistä seuraavan kahden verovuoden aikana. Alaikäisen lapsen elättäjille valtionverotuksessa myönnettävä veronvähennys eli lapsialennus on ehdotuksen mukaan korotettu 6 000 mk:aan. Vanhuusvähennys 65 ikävuodesta lukien sekä leskeysvähennys ehdotetaan kumpikin 100 000 mk:ksi. Vieraan palveluksessa oleva lapsi saisi vähentää työtulos-

taan enintään 100 000 mk, eikä veronalaiseksi tuloksi katsottaisi rekisteröitynä oppisopimuslain alaisena ammattioppilana saatua palkkaa. Lasten koulutusvähennyksen soveltamisalaa on lisätty mm. ehdottamalla, että ylimpänä ikärajana olisi 25 vuoden ikä, minkä ohella yleisen lapsivähennyksenkin ikärajaa on nykyisestäään korotettu. Yhteisverotettavien puolisoiden verokannan alentamiseen valtionverotuksessa on luotu perusteet ehdotuksella, että heidän veronalaisista varoistaan sekä vähemmän ansainneen puolison tuloista on vähennettävä asetuksella säädettävä määrä.

Uutena erityisenä vähennyksenä esitetään nyt myös ns. sosiaalinen vuokratulovähennys, johon olisivat oikeutetut vuokra-asuntojen haltijat määrätynkokoisista perhe- ja pienasunnoista siltä osin, kuin vuokramenot ylittävät 20 prosenttia verotettavasta vuositulosta, ja toisaalta uutena ryhmänä etuuksissa, joita ei katsota veronalaisiksi tuloiksi, omasta tai perheen asunnosta saatu asuntoetu asunnon lattiapinta-alan määrättyihin neliömetri-määriin saakka. Viimeksi mainitun uudistuksen merkitys olisi perhe- ja pienasuntojen omistajahaltijoille — myös asuntopoliittiselta kannalta — erittäin huomattava.

Lakialoitteessa pyritään poistamaan ne epäkohdat, jotka ovat liittyneet erilaisten yhtymien verottamiseen, ehdottamalla, ettei yhtymää olisi verotettava erikseen, vaan että sen tulo ja varallisuus olisi jaettava osakkaiden tulona ja varallisuutena verotettavaksi.

Lakialoitteen yksityiskohdista mainittakoon vielä, että asuntotontin haltijan kotipuutarhastaan omaa talouttaan varten käyttämät tuotteet eivät olisi veronalaisia sekä että ns. satunnaisen myyntivoiton verottamista koskeva säännös ehdotetaan tehtäväksi joustavammaksi mm. siten, että huomioon olisi otettava myös rahan arvossa tapahtuneet muutokset. Velkojen korot ehdotetaan kokonaisuudessaan vähennyskelpoisiksi sekä kunnallis- että valtionverotuksessa. Työttömyysvakuutusmaksujen vähennyskelpoisuus työnantajan kuluna on lakialoitteessa otettu huomioon, samoin eläke- sekä henki- ja muiden henkilövakuutusten maksujen riittävä vähennyskelpoisuus. Vähennyskelpoisena kustannuksena on ehdotuksen mukaan sekä valtion- että kunnallisverotuksessa pidettävä myös matkakustannuksia asunnosta työpaikkaan, mikäli ne ylittävät sellaiset kustannukset, joiden voi-

daan katsoa sisältyvän paikkakunnansiin elinkustannuksiin.

Kiinteistöjen ammattimaista maanviljelyn ehdotuksen mukaan ole milloinkin tapahtuneet tuloille tai seurakunnalle tahi liian pienellä pakkolunastusmenettelyllä otettavalle, jolla olisi ollut oikeus pakkolunastukseen kyseistä tuloa, tahi muutoin yleishyödylliseen taikka verovelvollisen puolisoille tai tämän jälkeläisille tahi hankkimiseksi verovelvollisen omistajalle.

Huomattavinta muutosta nykyiseen tilaan viin olosuhteisiin merkitsee lakialoitteeseen otettu uusi maatalouskiinteistöjärjestelmä, jonka johtavana tarkoituksena on pyrkimys todellisten tulojen veromaatilatalouksien osalta. Tosin oloissa on varsinaisen metsätalouden pakko luopua puhtaasta linjasta turvautua sekajärjestelmään, kompromissinkin huomioon otettavien sisältämät uudistukset merkitsevät luopumista käytännöstä, jota nykyisessä maissa ei ainakaan enää hyväksytä. Näiden uudistusten mainittakoon tässä lyhyesti seuraavasti.

Yleisesti myönnetään, että maatalouden verotus nykyisin on epätasainen ja epätasainen perusteluun keskimääräiseen tulon, niin kuin muun verotuksen asianlaita, todelliseen tulon perusteeseen. Suurtilat ovat nykyisin verotettavissa liian vähän verotettuja, ja sesti, kun taas pientilojen ja tilojen verotus on suhteellisesti Erityisesti pienviljelmien verotuksen oikeudenmukaista, kun niillä mahdollisuuksia työkustannuksiin esim. koneellistamisen avulla oleva maatalouden verotusjärjestelmä vanhentuneisuudessaan ainakin tämän vuoksi ehdotetaan, että kiinteistöjen varsinaisen maatalouden verotuksessa omaksutaan todelliset tulot, jolloin voidaan ottaa huomioon viljelyn voimaperäisyys pääoman, tuotannon erilaisuus maatalon koon ja laadun vaihtelun yksikön tuottamaan tulon suhteeseen.

Maatalouden panoksen vaikutus maatalouden tuottoon. Täten jäisi pois ns. sellainen kiistanalainen verotus kuin ns. isännänpalkka maa-

metsätalouden osalta ehdotetuksessa esiintyvien puutteellisuksiksi, että verotuksessa otetaan myös metsän myynnistä, että metsätaloustulona pidetään puhtaasta tuotosta, jonka metsän arvioidaan verovuonna kahdena sitä edeltäneenä hakkeen kantohintatason muuttamista vuotta kohti antaneen vahvistusperusteiden mukaan, sekä metsän tai markkinakäyttöön luovutuksesta saadusta puutavarasta

Verolaki.

lain päätöksen mukaisesti säädetään:

I OSASTO.

Kiinteistöjen säännöksiä.

1 §.

Verotetaan tämän lain mukaan kiinteistöjen tuloja ja varallisuuden perusteella (tulovero) sekä kunnalle tulon perusteella (kunnallisvero). Maatalouden toimittamiseen myös evankelis-kirkon ja ortodoksisen kirkon kunnille menevän kirkollis-läkelaitokselle suoritettavan kirkon maksun määrääminen eri perusteiden nojalla. Metsänhoitomaksun määrääminen tässä laissa säädettyjen perusteiden mukaan.

2 §.

Maatalouskiinteistönä pidetään tämän lain mukaan sellaista tilaa tai tilan osaa tahi muuta kiinteistöä, jolla harjoitetaan varsinaista maa- tai metsätaloutta. Jos kiinteistön jollakin osalla harjoitetaan muuta elinkeinoa, ei sitä osaa lueta maatalouskiinteistöön.

3 §.

Mitä tässä laissa säädetään kiinteistöistä, sovellettaisiin myös sellaiseen toiseen maalla olevaan rakennukseen tai muuhun laitokseen, joka hallinto-oikeuksineen maahan voidaan maanomistajaa kuulematta luovuttaa kolmannelle henkilölle.

4 §.

Maatalouskiinteistönä pidetään tämän lain mukaan sellaista tilaa tai tilan osaa tahi muuta kiinteistöä, jolla harjoitetaan varsinaista maa- tai metsätaloutta. Jos kiinteistön jollakin osalla harjoitetaan muuta elinkeinoa, ei sitä osaa lueta maatalouskiinteistöön.

5 §.

Alaikäisellä lapsella tarkoitetaan tässä laissa lasta, joka ennen verotusvuoden alkua ei ole täyttänyt 18 vuotta.

verovuonna saaduista kantohintatuloista, kuitenkin siten, että 40 000 mk pienemmät tulot jätetään tällöin lukuun ottamatta.

Lakialoite edellyttää, kuten sen loppusäännöksistä ilmenee, että verotusmenettelyä koskevat v:n 1958 verotuslain säännökset jäisivät yleensä muuttamattomina voimaan. Kuitenkin ehdotetaan, että siinä kertomuksessa eduskunnalle, jonka hallitus valtiopäiväjärjestyksen 29 §:n mukaan antaa, mainitaan erinäisten myönnettyjen veronhuojennusten lisäksi myös myönnettyt oikeudet ylimääräisten arvonvähennysten tekemiseen.

Edellä esitetyn perusteella kunnioittavasti ehdotamme,

että Eduskunta hyväksyisi seuraavan lakiehdotuksen:

Milloin lapsen vanhemmat eivät ole olleet avioliitossa tai he ovat välien rikkoutumisen vuoksi asuneet erillään, katsotaan sen vanhemmista elättäneen lasta, jonka huollettavaksi lapsi on määrätty tai, ellei tällaista määrystä ole annettu, jonka välittömässä huollossa lapsi verovuoden aikana pääasiallisesti on ollut.

Mitä tässä laissa säädetään lapsesta, olkoon vastaavasti voimassa myös ottolapsesta ja puolison lapsesta, niin myös kasvattilapsesta, niin kuin siitä asetuksella säädetään.

6 §.

Perheenjäsenenä tämän lain mukaan pidetään henkilöä, joka omaisen asemassa elää verovelvollisen taloudessa.

7 §.

Yhteisöllä tässä laissa tarkoitetaan valtiota, kuntaa, seurakuntaa ja muuta uskonnollista yhdyskuntaa, osakeyhtiötä, osuuskuntaa, säästöpankkia, keskinäistä vakuutusyhtiötä ja yhdistystä sekä säätiötä ja laitosta ynnä muuta niihin verrattavaa oikeushenkilöä tai erityiseen tarkoitukseen varattua varallisuuskokonaisuutta, niin myös sellaista ulkomaista yhteensä, joka, jos se olisi kotimainen, olisi 2 momentin mukaan katsottava yhtymäksi, samoin kuin ulkomaista kuolinpesää.

Yhtymänä tämän lain mukaan pidetään kotimaista avointa, kommandiitti- tai laivanisännistöyhtiötä sekä sellaista yhtiötä kuin perintökaaren 11 luvun 1 §:ssä tarkoitetaan, niin myös sellaista kahden tai useamman henkilön jonkin elinkeinon tai ammatin harjoittamista taikka kiinteistön viljelemistä tai hallintaa varten muodostamaa muuta kuin 1 momentissa mainittua yhteenliittymää, joka on tarkoitettu toimimaan osakkaiden yhteiseen laskuun, ei kuitenkaan jakamatonta kuolinpesää.

8 §.

Hallituksella on oikeus kaksinkertaisen verotuksen ehkäisemiseksi tai lieventämiseksi vastavuoroisuuden perusteella tehtävällä sopimuksella myöntää poikkeuksia siitä, mitä tässä laissa säädetään velvollisuudesta suorittaa veroa ulkomaalta saadusta tulosta ja siellä olevasta varallisuudesta sekä ulkomaalla asuvan tai ulkomaan kansalaisen ynnä ulko-

maisen yhteisön verovelvollisuuden sovituksen perusteella toimintansa on katsottava tapahtuneen mukaan (kaksinkertaisen verotuksen poissopimus).

II OSASTO.

Aineellinen vero-oikeus.

I osa.

Verovelvollisuus.

9 §.

Velvollinen suorittamaan valtion veroa on:

1) verovuotena valtakunnassa asunut henkilö, valtakunnassa asuneen henkilön kuolinpesä ja kotimainen yhteisö sekä muualta saamastaan tulosta (yhteisön velvollisuus); ja

2) henkilö, joka verovuotena valtakunnassa, sekä ulkomaalla henkilön kuolinpesä ja ulkomainen saamastaan tulosta, ei kuitenkaan tehdystä työstä saadusta palkasta sellaisesta korkotulosta, joka ei ole van kiinteistön eikä täällä olevan toimipaikasta harjoitetun liiketoiminnan tulosta (rajoitettu verovelvollisuus).

Henkilön katsotaan asuneen valtakunnassa, jos hänellä tai hänen perheellään on asuminen valtakunnassa ollut varsinainen asunto taikka jatkuvasti täällä oleskellut jollain kauden ajan, jolloin tilapäisestä pitämästä oleskelusta jatkuvasti oleskellut.

Valtakunnassa asuneeksi katsotaan Suomen lähetystössä tai lähetystössä tai muussa edustustossa Suomen kansalainen, hänen lapsensa, joka ennen verovuoden alkua ei ole täyttänyt 21 vuotta, ja ulkomaan kansalainen, joka ennen verovuoden alkua ei ole täyttänyt 21 vuotta.

Niin ikään pidetään valtakunnassa asuneena henkilöä, joka on palautunut ulkomasta Suomessa asumaan.

Sitä, joka ainoastaan osittain asunut valtakunnassa, verotetaan valtakunnassa, jos hän on ollut Suomessa 18 kuukautta 1 momentin 1 kohdan mukaan.

10 §.

Henkilön suorittamaan valtionveroa velvoittaa se, joka on valtakunnassa asunut vähintään 18 kuukautta 1 momentin 1 kohdan mukaan.

Henkilön suorittamaan valtionveroa velvoittaa se, joka on valtakunnassa asunut vähintään 18 kuukautta 1 momentin 1 kohdan mukaan.

Henkilön suorittamaan valtionveroa velvoittaa se, joka on valtakunnassa asunut vähintään 18 kuukautta 1 momentin 1 kohdan mukaan.

11 §.

Henkilön suorittamaan valtionveroa velvoittaa se, joka on valtakunnassa asunut vähintään 18 kuukautta 1 momentin 1 kohdan mukaan.

Henkilön suorittamaan valtionveroa velvoittaa se, joka on valtakunnassa asunut vähintään 18 kuukautta 1 momentin 1 kohdan mukaan.

Henkilön suorittamaan valtionveroa velvoittaa se, joka on valtakunnassa asunut vähintään 18 kuukautta 1 momentin 1 kohdan mukaan.

Henkilön suorittamaan valtionveroa velvoittaa se, joka on valtakunnassa asunut vähintään 18 kuukautta 1 momentin 1 kohdan mukaan.

12 §.

Henkilön suorittamaan valtionveroa velvoittaa se, joka on valtakunnassa asunut vähintään 18 kuukautta 1 momentin 1 kohdan mukaan.

Henkilön suorittamaan valtionveroa velvoittaa se, joka on valtakunnassa asunut vähintään 18 kuukautta 1 momentin 1 kohdan mukaan.

Henkilön suorittamaan valtionveroa velvoittaa se, joka on valtakunnassa asunut vähintään 18 kuukautta 1 momentin 1 kohdan mukaan.

Henkilön suorittamaan valtionveroa velvoittaa se, joka on valtakunnassa asunut vähintään 18 kuukautta 1 momentin 1 kohdan mukaan.

Henkilön suorittamaan valtionveroa velvoittaa se, joka on valtakunnassa asunut vähintään 18 kuukautta 1 momentin 1 kohdan mukaan.

Henkilön suorittamaan valtionveroa velvoittaa se, joka on valtakunnassa asunut vähintään 18 kuukautta 1 momentin 1 kohdan mukaan.

Henkilön suorittamaan valtionveroa velvoittaa se, joka on valtakunnassa asunut vähintään 18 kuukautta 1 momentin 1 kohdan mukaan.

Henkilön suorittamaan valtionveroa velvoittaa se, joka on valtakunnassa asunut vähintään 18 kuukautta 1 momentin 1 kohdan mukaan.

Henkilön suorittamaan valtionveroa velvoittaa se, joka on valtakunnassa asunut vähintään 18 kuukautta 1 momentin 1 kohdan mukaan.

Henkilön suorittamaan valtionveroa velvoittaa se, joka on valtakunnassa asunut vähintään 18 kuukautta 1 momentin 1 kohdan mukaan.

Henkilön suorittamaan valtionveroa velvoittaa se, joka on valtakunnassa asunut vähintään 18 kuukautta 1 momentin 1 kohdan mukaan.

Henkilön suorittamaan valtionveroa velvoittaa se, joka on valtakunnassa asunut vähintään 18 kuukautta 1 momentin 1 kohdan mukaan.

Henkilön suorittamaan valtionveroa velvoittaa se, joka on valtakunnassa asunut vähintään 18 kuukautta 1 momentin 1 kohdan mukaan.

Henkilön suorittamaan valtionveroa velvoittaa se, joka on valtakunnassa asunut vähintään 18 kuukautta 1 momentin 1 kohdan mukaan.

Henkilön suorittamaan valtionveroa velvoittaa se, joka on valtakunnassa asunut vähintään 18 kuukautta 1 momentin 1 kohdan mukaan.

Henkilön suorittamaan valtionveroa velvoittaa se, joka on valtakunnassa asunut vähintään 18 kuukautta 1 momentin 1 kohdan mukaan.

Henkilön suorittamaan valtionveroa velvoittaa se, joka on valtakunnassa asunut vähintään 18 kuukautta 1 momentin 1 kohdan mukaan.

Henkilön suorittamaan valtionveroa velvoittaa se, joka on valtakunnassa asunut vähintään 18 kuukautta 1 momentin 1 kohdan mukaan.

Henkilön suorittamaan valtionveroa velvoittaa se, joka on valtakunnassa asunut vähintään 18 kuukautta 1 momentin 1 kohdan mukaan.

Henkilön suorittamaan valtionveroa velvoittaa se, joka on valtakunnassa asunut vähintään 18 kuukautta 1 momentin 1 kohdan mukaan.

Henkilön suorittamaan valtionveroa velvoittaa se, joka on valtakunnassa asunut vähintään 18 kuukautta 1 momentin 1 kohdan mukaan.

Henkilön suorittamaan valtionveroa velvoittaa se, joka on valtakunnassa asunut vähintään 18 kuukautta 1 momentin 1 kohdan mukaan.

Henkilön suorittamaan valtionveroa velvoittaa se, joka on valtakunnassa asunut vähintään 18 kuukautta 1 momentin 1 kohdan mukaan.

Henkilön suorittamaan valtionveroa velvoittaa se, joka on valtakunnassa asunut vähintään 18 kuukautta 1 momentin 1 kohdan mukaan.

on siitä viisi prosenttia taikka, milloin olosuhteet antavat siihen aihetta, suurempi tai pienempikin osuus kunnallisverotuksessa verotettava siinä kunnassa, jossa pääkonttori sijaitsee (pääkonttorikunta), ja muu osa niissä kunnissa, joissa muuta kiinteätä toimipaikkaa on käytetty, jaettuna kohtuuden mukaisesti eri kunnissa valmistettujen tavaroiden arvon, liikevaihdon suuruuden, sijoitettujen varojen määrän, työntekijäin lukumäärän tai muun sellaisen perusteen mukaan, joka voi osoittaa eri kunnissa saaduksi katsottavan tulon määrää.

13 §.

Verovelvollisen henkilön kotikunnaksi katsotaan se kunta, missä hänet on verotusvuotta edeltäneen kalenterivuoden alussa ollut henkikirjoitettava. Milloin puolisoita on valtionverotuksessa yhteisverotettava, pidetään miehen kotikuntaa kuitenkin myös vaimon kotikuntana. Verotusvuotta edeltäneen kalenterivuoden aikana syntyneen lapsen kotikunta määräytyy syntymäajankohdan olosuhteiden mukaan. Verovelvollisen yhteisön kotikunta on se kunta, missä yhteisön kotipaikka verovuoden alussa oli.

Kunnallisen jaotuksen muutoksen voimaantuloa edeltäneeltä verovuodelta toimitettavassa verotuksessa on tämän pykälän säännöksiä sovellettava, niin kuin uusi jaotus olisi tullut voimaan vuotta aikaisemmin.

14 §.

Vieraan vallan Suomessa olevaan lähetystöön tai lähetetyn konsulin virastoon kuuluvat henkilöt, heidän perheensä jäsenet sekä palvelijansa ovat, jos he eivät ole Suomen kansalaisia, velvollisia suorittamaan veroa ainoastaan täällä olevan kiinteistön tai täällä harjoittamansa liikkeen tai ammatin tulosta sekä täältä muutoin kuin mainitusta toimesta saamastaan palkkauksesta ja eläkkeestä, niin myös täällä olevasta kiinteistöstään ja täällä harjoittamaansa liikkeeseen tai ammatin sijoitetuista varoista.

Samoin ovat 9 §:n 4 momentissa tarkoitettut henkilöt, jos he eivät ole Suomen kansalaisia, vapaat suorittamasta veroa muusta kuin 1 momentissa mainitusta tai suomalaisella aluksella saamastaan tulosta sekä muusta kuin sellaisella aluksella tai täällä olevasta varallisuudesta.

15 §.

Jos liikettä tai ammattia on harjoitettu valtakunnassa siten, ettei sitä voida katsoa harjoitetun erityisesti missään kunnassa, tahi jos ulkomaisella yhteisöllä tai henkilöllä, joka ei ole asunut valtakunnassa, on ollut henkilökohtaista tuloa täältä taikka jos tulosta maksettavan veron 11 §:n mukaan muutoin ei voida katsoa kuuluvan millekään tietylle kunnalle, verovelvollisen on suoritettava kunnallisvero valtiolle.

16 §.

Sekä tulon että varallisuuden perusteella suoritettavasta verosta ovat vapaat, mikäli jäljempänä ei toisin säädetä:

1) Suomen valtio ja sen laitokset, niihin luettuna Suomen Pankki ja Kansaneläkelaitos;

2) kunta, kuntayhtymä ja kuntainliitto, seurakunta ja muu uskonnollinen yhdyskunta, tiekunta, lainajyvästö, armeliaisuuslaitos, sairaus- ja hautausavustuskassa sekä yleisradiotoimintaa harjoittava kotimainen yhteisö:

3) sellainen kotimainen eläkelaitos, eläkesäätiö tai leski- ja orpokassa, joka saa avustusta yleisistä varoista tai joka on perustettu valtion, kunnallisen yhdyskunnan, seurakunnan tai muun uskonnollisen yhdyskunnan palveluksessa olevia varten, niin myös itsenäisenä oikeushenkilönä toimiva muu eläkesäätiö tai eläkekassa sen mukaisesti, kuin asetuksessa lähemmin säädetään, sekä sellainen työttömyyskassa, jolla on oikeus saada apurahaa valtion varoista;

4) sellainen opetuslaitos, aatteellinen yhdistys ja muu yhteisö, jolla, sen tarkoittamatta toiminnallaan tuottaa siihen osallisille taloudellisia etuja, on tieteellinen, taiteellinen, kansanvalistusta, maanpuolustusta tai kotimaista elinkeinoelämää edistävä taikka muu yleishyödyllinen tarkoitus, kuten työväenyhdistys, nuorisoyhteisö ja urheiluseura, maatalous-, maanviljelys- ja maamiesseura sekä yhdistys, jonka varsinaisena tarkoituksena on valtiollisiin asioihin vaikuttaminen, niin myös yhteisö, jonka toiminnan yksinomaista tarkoituksena on sanotunlaisten yhteisöjen tukeminen, ei kuitenkaan kunnallisverotuksessa liikkeen tulosta (yleishyödyllinen yhteisö);
ynmä

5) valtakunnallisista työttömien annetuissa laissa tarkoitettu työttömien keskuskassa.

Asetuksella voidaan määrätä seksi sellainen valtion laitos, teollista, kaupallista tai muuta ja jota hoidetaan liikeperiaatteella. Niin ikään voidaan asettaa tarkempia määräyksiä siitä, milloin voidaan pitää armelaisuuslain mukaisesti myös siitä, milloin opetuslaitos voidaan katsoa yleishyödylliseksi.

Väkijuomista annetussa laissa
nuttu väkijuomayhtiö on vapaa
valtionveroa. Kunnalle on
velvollinen maksamaan vero
niistä tuloista, jotka yhtiö saa
ja teollisuuslaitoksistaan sekä
taan väkijuomain anniskelusta.
toksen verotettavaa tuloa arvioidaan
köön tällöin väkijuomain valmistam
tavana tulona sitä alinta pää
yksityinen väkijuoman valmistam
valmistamistaan tai niihin ver
juomista, taikka sitä hintaan
toa, joka valmistajan voidaan
sellaisista yhtiölle myymistään

17 §.

Varallisuuden perusteella verosta ovat vapaat seuraavat teisöt:

1) säästöpankkien vakuus-
kassojen vakuusrahasto, hyp-
ja asuntohypoteekkiyhdistys;

2) sellainen kuoletuslainoja
laitos, jonka osinko saa sen y
mukaan olla enintään 5 p
maksetulle pääomalle; sekä

3) teollisuuden harjoittamiseksi perustettu yhteisö kolmelta, paikalliselta kehittämisestä tai jakelusta vastaavalta yhteisöltä ja kaivosyhteisö viideltä verovuodelta sen perustamisesta alkaen, mikäli sitä ei ole perustettu jo ennen vuotta 1994, jolloin se on ollut massalla olleen tollisuuslaitoksen toimintakamiseksi.

182

Sen estämättä, mitä 16 §:n mukaisesti kunnallinen yhdyskunta on velvollinen suorittamaan kunnallisveroa toimintansa ja liikkeen tai muuhun kuin

etyn kiinteistön tai kiinteistön
ei kuitenkaan laiva- tai ilma-
aluelevasta satamasta rakennuk-
teineen.

ovat seurakunnat ja muut us-
konnalliset laitokset sekä 16 §:n 1 mo-
dissa tarkoitettut laitokset ja
suorittamaan kunnallis-
tehtäviä ja liiketoimintaa, ei kuitenkaan
yhteistyömuotoon tarkoitetun
toiminnan tai kiinteistön osasta.

19 §.

avasti, mitä 16 §:ssä on sää-
detty, ja sen laitokset ovat verovel-
lille sellaisen maatalous- ja muun-
sitten kiinteistön osan tulosta, jota
tässä tarkoitukseen, sekä kalas-

valtio ja nekin valtion laitok-
16 §:n 2 momentin mukaisesti
verovelvollisiksi, ovat velvollisia
kunnalle veroa liikeperiaattei-
hoidetun teollisen, kaupallisen
toiminnan tuottamasta puh-
Veroa ei kuitenkaan ole mak-
jonka valtio saa pääasialli-
laitosten tarpeiden tyydyttä-
rasta tuotantolaitoksesta, tahi
autoliikenteestä, rautateistä,
mista taikka posti-, lennätin-,
laitoksista, ellei siitä 16 §:n
jalla annettulla asetuksella ole

20 §.

ovelletaan valtionverotuksessa siten, että heitä verotetaanasketun tulonsa ja varallisuusa sen mukaisesti, kuin kumpi vallitsee.

on päätetty verovuotena tai vuoden päättyessä välien rik-
oksi ovat jatkuvasti asuneet
niä verotettava erikseen niin
ollisia.

tuksessa verotetaan kumpaa-
liitsemastaan tulosta.

21 §

linen kuolee verovuoden aikajakamatonta kuolinpesäänsä koettava sekä hänellä olleesta siitä, mitä hänen kuoltuaan

kuolinpesälle on tullut; ja sovelletaan tällöin kuolinpesään, mitä hänestä tämän lain mukaan olisi ollut voimassa.

Mitä edellä tässä osassa on luonnollisen henkilön verovelvollisuudesta säädetty, olkoon voimassa myös hänen jakamattomasta kuolinpesästään, ellei pesän jakamattomana pitämisestä ole tehty sellaista sopimusta, kuin perintökaaren 11 luvun 1 §:ssä tarkoitetaan.

22 §.

Yhtymää ei veroteta erikseen, vaan jaetaan sen verotettava tulo ja varallisuus eri osakasten tuloiksi ja varoiksi sen määräisenä, mikä vastaa kunkin osuutta yhtymän tuloista ja varallisuudesta.

23 §.

Verovelvollinen, joka harjoittaa maa- tai metsätaloutta, on niin kuin omasta verostaan vastuussa sellaisen perheenjäsenensä, osakkaansa tai jäsenensä verosta, jota on verotettu verovelvollisen maa- tai metsätalouden hyväksi tehdyn työn arvosta, niin myös kansaneläkevakuutusmaksusta siltä osin, joka vastaa verovelvollisen maa- tai metsätalouden hyväksi tehdyn työn arvon osuutta perheenjäsenen, osakkaan tai jäsenen tulojen kokonaismäärästä.

Henkilölle, joka ei asu Suomessa, sekä ulkomaiselle yhteisölle, laitokselle ja säätiölle määrätyn veron suorittamisesta on niiden täällä oleva edustajakin vastuussa niin kuin omasta verostaan.

Verosta ja kansaneläkevakuutusmaksusta, joka on suoritettava kuolleen henkilön tulosta ja omaisuudesta, vastaa kuolinpesä ainoastaan pesän varoilla. Jos pesä on jaettu, vastaa osakas vain siitä, mitä hänen pesäosuudelleen verosta tai vakuutusmaksusta tulee, ja enintään pesäosuutensa määrällä.

Verotettava tulo ja varallisuus.

II OSA.

1 luku.

Tulo.

24. 6.

Veronalaisiksi tuloksi katsotaan, jäljem-
pänä mainituin rajoituksin, mitä verovel-

vollinen on verovuotena rahana tai rahanarvoisena etuutena saanut.

Verotettava tulo on se jäännös, joka saadaan, kun veronalaisesta tulosta tehdään tässä laissa sallitut vähennykset.

25 §.

Mikäli jäljempänä tässä laissa ei ole toisin säädetty, maatilatalouksiin on sovellettava todellisten tulojen mukaista verotusta. Maatalouskiinteistön varsinaisena maataloustulona on pidettävä sitä puhdasta tuottoa, jonka maanviljelys tai kotieläinhoito sivuelinkeinoineen on verovuotena antanut, jolloin tuloksi on myös katsottava:

1) se vuotuinen etu rahaksi arvioituna, joka verovelvollisella on ollut oman tai perheensä sekä palvelusväen tarpeeseen käytöstä asunnosta ottaen kuitenkin huomioon, mitä 37 §:n 3 kohdassa on sanottu;

2) vuokratulo sekä puutarha- tai muusta siihen verrattavasta viljelyksestä, kalavedestä, metsästyksmaasta ynnä muiden sellaisten etuuksien hyväksi käyttämisestä tai luovuttamisesta saatu puhdas tuotto;

3) muusta maanviljelyksen ja kotieläinhoidon sekä niiden sivuelinkeinojen tuotteiden, tarpeiston tai henkilökunnan tuloa tuottavasta hyväksi käyttämisestä tai luovutuksesta saatu puhdas tuotto;

4) sen arvo, mitä verovelvollinen on maanviljelyksen ja kotieläinhoidon sekä niiden sivuelinkeinojen tuotteista käyttänyt itseään tai perhettään varten tai verovelvollisen talouden kuulumattoman henkilökunnan palkkaamiseen taikka mitä verovelvollinen on käyttänyt edelleen jalostamiseen, liikkeensä tai ammatinsa harjoittamiseen;

5) muu maatalouskiinteistöstä saatu tuotto, kuten kaivoksen, kivilouhoksen, turvesoiden savialueiden, koneiden ja kaluston käyttö-oikeuden korvaus sekä myös muusta kiinteis-
tön käyttämisestä saatu korvaus, puhdas
tulo viljatuotteiden edelleen jalostamisesta,
sian, siipikarjan, mehiläisten ja turkiseläin-
ten hoidosta sekä hevosten ja rotukarjan kas-
vattamisesta myyntiä varten ja astutukseen
luovuttamisesta;

6) tulo sellaisesta maatalouskiinteistöllä olevasta tuotantolaitoksesta tai siellä harjoitetusta muusta toiminnasta, jota ei ole katsottava eri liikkeeksi;

7) julkisista varoista maatalouden
seksi annetut avustukset ja pa-
tus- ja perusparannuksiin annett
sia lukuun ottamatta; sekä

8) vakuutuskorvaus, sikäli k
den kauppahinta, jos omaisuus
olisi ollut katsottava maatalon
saaduksi tuloksi.

26 §.

Maatalouskiinteistön varsinainen tuloluna on pidettävä kuusi sadalta siitä puhtaasta tuotosta, laatuisten metsän verokuutiometuna arvioidaan kunnassa veroineen ja kahtena sitä edellisvuotena vallinneen kantohintatason kettuna sekä tulovuoden yleisen mukaan muunnettuna keskimääräisenä tulona. Verotusta kohti antaneen kunkin vuoden tulon vahvistettujen tuottoperustien kun paikkakunnalla tavallisten hoitokustannukset otetaan huomioon on verotettavaksi tuloksi luokiteltuna 196 ja neljän siitä seuraavaan vuoteen verotettaessa kolmekymmentä prosenttia ja sen jälkeen vuosittain kuusi sadalta myyntiin tai markkinoille otetusta, runkopuusta saadusta tuloa verovuonna saaduista kantohintatuloista siten, että tällaiset tulot eivät nouse yhteensä neljäänkymmentä prosenttia markkaan, jätetään verotuksesta pois.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua tuotto määrätään kunkin vahvistettujen tuottojen osuutta vastaavalla osuudella.

Varsinaisen metsätaloustu-
ten suoritettavan metsämaan
suhteen on voimassa, mitä
laissa (482/58) säädetty.

Milloin puutavaran myynti
hankintakaupalla, on myy-
veroa hankintakauppaan sisäl-
lön osalta, niin kuin siitä as-
taan.

27 &

Jos jollakulla on ollut ma-
hallussaan ainoastaan osan va-
koon hänen tulokseen metsästä
perusteiden mukaisesta vuosi-
osa, kuin hänen hallinta-ajan-
desta.

28 §.

intesteistä saatuna metsätalous-
ikään pidettävä sen työn
louden liiketoiminnan hoito ja
siihen luettuna, minkä vero-
varsinaisen metsätaloutensa
rt, arvioituna rahaksi siihen
siitä työstä olisi ollut palka-
te suoritettava (isännän työn
puolisot, joita on yhteisvero-
men heistä on verovuotena hal-
vussuhteista, on mainitun työn
vä ainoastaan sen puolison
jonka metsätalouden hyväksi
arvioitava suuremmaksi.

ro, minkä maa- tai metsä-
tavan verovelvollisen kotona
eruvuotta 18 vuotta täyttänyt
perheenjäsen, puolisoa lukuun
ottamatta, on ollut vähintään
viisi vuotta hänen varsinaisen maa-
talonhaltijansa hyväksi, arvioituna siten,
että hän on säädetty, katsotaan
perheenjäsenen veronalaiseksi tu-
otuksen (työn arvo).

tyhtymän omistamastaan maa-
stä saamana tulona on myös
osakkaan tai hänen perheen-
teistön varsinaisen maa- ja
hyväksi tekemän työn arvoa,
palkka pois luettuna. Kuolin-
tulona on myös pidettävä
osakkaan sen perheenjäsenen
maa- tai metsätalouden hy-
työn arvoa, jonka työn arvo
muiden työn arvoa suurem-
osakkaiden tai osakkaiden per-
tön arvo on luettava asian-
veronalaiseksi tuloksi.

momentissa tarkoitettuja työn
lässä on otettava huomioon
laadusta johtuvat rajoitukset
okkaaseen ja taloudelliseen

29 §.

teistön tulosta saadaan vä-
nkkimisestä ja säilyttämisestä
nnukset, ellei niitä ole otettu
usta varten vahvistetuissa
Tällaisiksi kustannuksiksi
muassa:

...kimiseen käytetyt palkka-,
...etudet, jotka on suoritettu

maatalouskiinteistöllä työskennelleille henkilöille;

2) korko kiinteistöön tai sen käyttöön sijoitetusta velkapääomasta;

3) kiinteistöstä ja rakennuksista suoritettu vuokramaksu;

4) kustannukset tulon hankkimisessa käytettyjen rakennusten, koneiden, kaluston ja työvälineiden sekä muiden niihin verrattavien esineiden korjaamisesta ja säilyttämisestä sekä niiden vuotuinen kohtuullinen arvon vähentäminen;

5) kaivosten, kivilouhosten, turvesoiden, savialueiden ja muun sellaisen omaisuuden käyttämisestä johtunut ainesarvon vähentyminen;

6) maatalouskiinteistön entisille työntekijöille ja heidän perheenjäsenilleen suoritettut kohtuulliset eläkkeet ja muut avustukset.

Kotona oleva lapsi, joka ennen verovuoden alkua on täyttänyt 18 vuotta ja joka on työskennellyt maatalouskiinteistöllä, katsotaan kuuluvan maatalouskiinteistöllä työskennelleisiin henkilöihin.

Asetuksella annetaan tarkempia määräyksiä
1 momentin 4 ja 5 kohdassa tarkoitettujen
vuotuisten arvonnähennysten suuruudesta.

30 §.

Poronhoidosta saatuna tulona on pidettävä sitä puhdasta tuottoa, minkä poronhoidon edellisenä poronhoitovuotena arvioidaan keskimäärin antaneen paliskunnan toimesta tuloa, vuotta vanhempaa poroa kohti. Tätä tuottoa arvioitaessa on noudatettava perusteita, joiden vahvistamisessa on sovellettava, mitä maatalouden tuottoperusteiden vahvistamisesta on säädetty, kuitenkin siten, että jos poronhoidosta saatu tulo jotakin porokarjaa kohdanneen vahingon johdosta on vähentynyt huomattavasti enemmän kuin paikakunnalla yleensä, tämä on kohtuullisessa määrässä otettava huomioon tuloa arvioitaessa.

Porotalouden hyväksi tehdyn työn arvon verottamisessa on vastaavasti naudatettava, mitä metsätalouden hyväksi tehdyn työn arvosta on säädetty.

31 §.

Muusta kiinteistöstä kuin maatalouskiinteistöstä saatuna tulona tai maatalouskiinteistöstä saatuna muuna kiinteistötulona kuin varsinaisena maataloustulona verotetaan puhtaan tulon mukaan erikseen määrättynä:

1) vuokratulo sekä puutarha- tai muusta siihen verrattavasta viljelyksestä, kalavedestä, metsästysmaasta ynnä muiden sellaisten etuuksien hyväksi käyttämisestä tai luovuttamisesta saatu puhdas tulo, ei kuitenkaan asuntotontin haltijan kotipuutarhastaan omaa talouttaan varten käyttämien tuotteiden osalta;

2) se etu rahaksi arvioituna, joka verovelvollisella on ollut omaan tai perheensä tarpeeseen käytetystä, kiinteistöllä, olevasta vapaasta asunnosta taikka sillä olevasta omasta asunnosta, jolloin viimeksi mainitun osalta on otettava huomioon, mitä 37 §:n 3 kohdassa on sanottu;

3) kaivoksen tai muun kivennäislöydöksen käyttöoikeuden korvaus, kuin myös muusta kiinteän omaisuuden käyttämisestä saatu voitto-osuuskorvaus (royalty);

4) liikkeen tai ammatin harjoittamiseen tai liikkeen henkilökunnan asutotarkoituksiin käytetystä kiinteistöstä saatu etu rahaksi arvioituna; sekä

5) kiinteistön ja sen tarkoituksiin käytetyn irtaimiston satunnaisesta luovutuksesta saatu voitto.

Yhteisön omistamastaan kiinteistöstä saamana tulona on pidettävä myös sitä etua rahaksi arvioituna, mikä sen jäsenellä tai osakkaalla ja hänen perheellään on kiinteistöllä olevasta asunnosta ollut yli siitä maksetun vuokran.

Milloin kiinteistöä käytetään pääasiallisesti 1 momentin 4 kohdassa mainittuun tarkoitukseen, on kiinteistölle sekä liikkeelle tai ammatille määrättävä yhteinen puhdas tulo ja luettava siitä kohtuullinen osa kiinteistöstä saaduksi tuloksi.

32 §.

Liike- tai ammattitulona pidetään kaikkea liike- tai ammattitoiminnan antamaa tuottoa, olipa se saatu rahana tai tavarana tahi muuna rahan arvoisena etuutena.

Veronalaista liike- tai ammattituloa on myös:

1) sen tavarain arvo, jonka verovelvollinen on itseään tai perhettään varten käyttänyt yrityksensä tuotteista tai kaupan pitämistään valmisteista;

2) liikkeeseen kuuluvasta vaihto-omaisuudesta saatu korvaus siltä osalta, kuin omai-

suuden hinta, jos omaisuus olisi ollut veronalaista liikeytuloa;

3) liikkeeseen kuuluvan käyttä
paitsi rakennusten, luovutukse
saatu, aikaisemmin verotuksessa
arvonvähennys:

4) liikkeen varsinaiseen oma-
luviksi katsottavista varoista ka-
ja osinko;

5) voitto-osuuskorvaus (royal vaismaksu patentin, mallin tai sen käyttämisestä, sikäli kuin maksua ei ole pidettävä kiinteä tulona;

6) yrityksen luovuttamisesta
täväksi saatu korvaus; sekä
7) liikkeen toiminimen ja muu-
teän käyttöomaisuuden satunnai-
sista saatu voitto.

33 §.

Kiinteistöjen ammattimaista keväa kysymystä harkittaessa mioon luovutuksia, jotka ovat valtiolle, kunnalle tai seuralla laissa järjestetyllä pakkolunastusta tai vastaanottajalle, jolla on sellaiseen pakkolunastukseen olevaa tarkoitusta varten, tahi hyödylliseen tarkoitukseen täläisen puolisolle tahi lapselle tahi lapselle tahi asuntojen hankkimallisen omille työntekijöille.

34 §.

Henkilökohtaisena tulona va

1) palkka, palkkio, osapalkki, korvaus virasta tai työstä, tehtävästä tai palveluksesta tai palkan saaja korvaus työn tai tehtävän antajalle suoraan tai välillisesti, jos se saatu rahana tai tavarana tai muuten, esimerkiksi toisetuina, ei kuitenkaan millään tavalla ole korvaus- tai joittamisesta saatuna tulona;

2) pääomatulo, niin kuin sista, lainoista ja obligaatioista tulo, sikäli kuin ne eivät ole

3) rahaksi arvioitu etu sel-
tosta, joka verovelvollisella on
maksua pienemmästä vastikke-
antajaltaan taikka yhteisön

seurakunnan jäsenenä tahi muulla
tutusteella;

akkeestä, elinkorosta ja muusta tavasta etuudesta, mikäli muusta ei muuta johdu, niin myös elästä saatu maksunpalautus ja moritus, sikäli kuin jäljempänä sanottu, sekä milloin tällainen vakuutettu henkivakuutukseksi, se luettu vakuutuksenottajan hyönteiseksi viimeksi mainitusta vakuutuk-

illa tai lahjana saadun elin-
vakuutuksen, eläkkeen tai muun
määrävuosiksi jollekulle tule-
tuuslain tuotto, ei kuitenkaan,
saatu kiinteistön tai liikkeen
esta:

en rikkoutumisen vuoksi jatku-
suva tai avioerossa elävä puo-
livoitteen perusteella saa ela-
sta puolisolta itselleen tai hoi-
le lapselleen;

rahana tai tavarana saatu vapaaehtoisen sitoumuksen tai sen nojalla määräajoin suorittamaan, jos avustuksen saaja elää samassa kuin avustuksen antaja, ei avustus, joka ei ole vahingonkorvaus annettu kasvatusta tai koulutusta vastaan (tutustuvasavustus);

nen voitto, sellaiseksi luettuna
arkoitettu, muun kuin 31 §:n
kohdassa ja 32 §:n 2 momen-
mainitun omaisuuden, satun-
ksesta saatu voitto.

tusmaksu, jonka verovelvollinen suorittanut hänen työnantajalleen, kun se ylittää kohtuullista vastaavan määrän.
Lain 1 kohdassa tarkoitettua tuloa on myös päivärahaa ja tahi muussa sellaisessa laissa etuus siltä osin kuin se on laissa säädetty.

seksi veronalaiseksi tuloksi
llisverotuksessa myös varalli-
ta on saatu lahjan, perinnön
kautta, milloin se on tullut
olisolle tai suoraan ylenevää
rea olevalle perilliselle.
keestä ja elinkorosta saadun
sa maksut vakuutettu itse tai

hänen puolisonsa tai vanhempansa on suorittanut, katsotaan veronalaiseksi tuloksi vain seuraavat määrät:

jos eläkkeeseen tai elinkorkoon oikeutettu henkilö on verovuoden päättyessä iältään

alle 36 vuotta	80	sadalta
35—45 ”	70	”
46—55 ”	60	”
56—65 ”	45	”
66—75 ”	30	”
76—80 ”	15	”
81 vuotta tai vanhempi	10	”
eläkkeen tai elinkoron määrästä.		”

35 §.

Veronalaista tuloa on myös omaisuuden satunnaisen luovutuksen tuottama voitto (satunnainen myyntivoitto), jos omaisuus on saatu ostamalla tai vaihtamalla tahi muulla niihin verrattavalla saannolla vastiketta vastaan ja ollut luovuttajan omassa irtain viittä vuotta ja kiinteä kymmentä vuotta lyhyemmän ajan, kuitenkin siten, että jos kiinteä omaisuus on ollut luovuttajan omistuksessa vähintään viisi vuotta, satunnaisen luovutuksen tuottama veronalainen tulo lasketaan seuraavan asteikon mukaan:

Omistusaika		Veronalaisten tulon määrä voitosta
5 vuotta, mutta alle 7 vuoden	...	80 %
7 ” ” ” ” 8 ”	...	60 ”
8 ” ” ” ” 9 ”	...	40 ”
9 ” ” ” ” 10 ”	...	20 ”

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna voittona pidetään luovutetun omaisuuden luovutushinnan ja alkuperäisen hankintahinnan välistä eroa, kun hankintahinnasta on vähennetty luovuttajan omistusaikana verotuksissa hyväksytyt arvovähennykset ja siihen on lisätty luovuttajan omaisuuteen panemien sellaisten parannusten arvo, joita hän ei ole saanut vuotuisissa verotuksissaan vähentää. Niin ikään on luovutushintaan lisättävä luovuttajan omistusaikana, ei kuitenkaan pittemmältä ajalta kuin verovuodelta ja sitä edeltäneiden viiden vuoden ajalta, kiinteistöltä erikseen luovutettavaksi hakattujen metsäntuotteiden sekä luovutuksessa pidätetyn hakkuuoikeuden kantoarvo, vähennettynä samoilta vuosilta verotetulla metsäntuotolla.

10) mitä säästöpankin tai osuuskassan on suoritettava säästöpankkien tai osuuskassojen vakuutusrahastolle;

11) apteekkimaksu;

12) työttömyysvakuutusmaksu sekä lapsilisä- ja kansaneläkemaksu, jotka verovelvollinen on elinkeinotoiminnassaan pitämiensä työntekijäin puolesta suorittanut;

13) matkakustannukset asunnosta työpaikkaan, mikäli ne ylittävät sellaiset kustannukset, joiden voidaan katsoa sisältyvän paikkakunnalla tavallisiin elinkustannuksiin.

14) tutkimusmatkoista, tutkimusvälineiden ja tieteellisen tai ammattikirjallisuuden hankkimisesta ynnä tieteellisestä työstä muutoin johtuneet taikka taiteen harjoittamisesta aiheutuneet kohtuullisiksi katsottavat kustannukset, mikäli niitä ei ole suoritettu 37 §:n 6 kohdassa mainitulla stipendillä tai muulla apurahalla;

15) siirtyvät vuosiloma-ajan palkat ja lomakorvaukset;

16) aluksen arvioidusta luokituskustannuksesta verovuoteen kohdistuva osa;

17) edellä 31 §:n 1 momentin 5 kohdassa, 32 §:n 2 momentin 7 kohdassa ja 34 §:n 1 momentin 8 kohdassa tarkoitettujen tulojen hankkimisesta olleet menot, ei kuitenkaan tulojen määrän ylittävältä osalta;

18) omaisuuden satunnaisesta luovutuksesta saadun voiton osalta muusta satunnaisesta luovutuksesta verovuotena aiheutunut tappio, ei kuitenkaan kunnallisverotuksessa muussa kuin siinä kunnassa, jossa samasta luovutuksesta saatu voitto olisi ollut verotettava;

19) ulkomaan rahan kurssin muuttumisen johdosta ulkomaan rahasta tahi ulkomaan rahan määräisestä saamisesta tai velasta ansiotoiminnan yhteydessä verovuotena syntynyt kurssitappio, kuitenkin siten, että mikäli kurssitappio on yli 50 000 markan, se vähennetään vuotuisin poistoin, jotka saavat olla enintään viisitoista sadalta kurssitappion määrästä ja joista annetaan tarkemmat määräykset asetuksella;

20) ulkomaalta saadusta täällä veronalaisesta tulosta ulkomaalla maksettu vero;

21) metsänhoitoyhdistyksistä annetun lain (558/50) mukainen metsänhoitomaksu;

22) liikkeen tai ammatin harjoittajan kulu ilmoittelusta, näyttelyiden tai muiden mainostilaisuuksien järjestämisestä, alan aikakautisten tai tilapäisten painotuotteiden

jakamisesta tai muusta sellaisesta annista, kuten synnytystavustuksesta;

23) liikkeen tai ammatin harjoittajan sen- ja kannatusmaksut sellaisiin joihin toimittavat jäsenilleen näitä ammattitarkoituksia varten tarjottuja tai selvityksiä, hoitavat ammattialan neuvontaa, koulutusta kehittämistä taikka muulla tavalla jäsentensä liike- tai ammattitarkoituksien suorittamiseksi.

24) verovelvollisen luonnolliselle rekisteröidylle ammatilliselle suorittama jäsenmaksu.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuna korkona pidetään myös kahta veronmaksun laiminlyömisestä johtuvasta veronlisäyksestä.

Milloin liikettä perustettaessa järjestettäessä tai laajennettaessa hankkimisesta johtuneita liikkeen uudelleen järjestämiseen tai liittyviä kustannuksia ei ole syntymisvuonna vähentää tulotulon tulojen tai vähäisyyden vuoksi sanottu kustannukset liikkeen mukaisesti poistoin vähentää vuoden kuluessa niiden syntymisen.

41 §.

Luonnollisina vähennyksinä alaisesta tulosta tehdä myös sellaiset vähennykset:

1) muun veronalaisen tulon hankkimisen metsätaloustulon hankkimisen rakennusten, alustusten, kalustuksen ja työvälineiden sekä verrattavien esineiden ynnä hankittuun patentti- ja oikeuden vuotuinen kulumisen siihen verrattavasta syystä veron vähentyminen; sekä

2) kaivosten, kivilouhosten, savialueiden ja muun sellaisen käyttämisestä johtunut aineiden kulumisen.

Asetuksella annetaan tarkemmin 1 momentissa tarkoitettujen kinta-arvon perusteella tehtävien hennysten suuruudesta omaisuuden arvona kestämisaikana, niin selvitä verovelvollisen on alennuksia varten.

yleinen etu sitä vaatii, valtiosta asettamallaan ehdoilla myönnettäville oikeuden lukea määrääseen valtionverotuksessa 1 momentissa tarkoitettua omaisuutta suuremmat arvot.

42 §.

hankkimisesta johtuneina kustannuksina, muun muassa:

1) hänen ja hänen perheensä eläminen, joihin luetaan myös asunon verovelvollisen itseään varten maksavan palkkaus ja elatus tulo on niihin verrattavaa; 2) oman pääoman korkoa tai tavarana suoritettua kiinnitystä;

3) verovelvollinen on sijoittanut tulojaan, uudisviljelyksiin, perustamiseen tai liikkeen perustamiseen tai oman liikkeen huomioon, momentissa ja 41 §:ssä on

arvoa, jonka verovelvollisen on suorittanut verovelvollispuolisonsa, kotona oleva lapsetäyttänyt 16 vuotta, tai joka on täyttänyt 16 vuotta, jota ja jonka ei katsota kuuluvaksi.

43 §.

koko verovuoden ajan asunut henkilöillä sekä kotimaisilla kuolinpesällä ja yhtymällä enää vähennyksenä tulostaan

ot, mikäli kuin ne eivät ole 40 §:n 1 momentin 2 kohdassa mainittuina, josta saatua tuloa vähennetään, josta saatua tuloa vähennetään, josta saatua tuloa vähennetään.

40 §:n 1 momentin 2 kohdassa mainittuina, josta saatua tuloa vähennetään, josta saatua tuloa vähennetään, josta saatua tuloa vähennetään.

40 §:n 1 momentin 2 kohdassa mainittuina, josta saatua tuloa vähennetään, josta saatua tuloa vähennetään, josta saatua tuloa vähennetään.

40 §:n 1 momentin 2 kohdassa mainittuina, josta saatua tuloa vähennetään, josta saatua tuloa vähennetään, josta saatua tuloa vähennetään.

kohtuullinen toistuvaisavustus, joka on annettu sellaisen avustuksen tarpeessa olevalle henkilölle, mikäli kuin näitä avustuksia ei ole pidettävä luonnollisina vähennyksinä;

4) lahjoitukset sellaiseen yleishyödylliseen tarkoitukseen, kuin asetuksella tarkemmin säädetään;

5) 20 sadalta palkkatulojen sekä aikaisemman virka- tai työsuhteen perusteella saadun eläkkeen kokonaismäärästä sekä metsätaloutta harjoittavan verovelvollisen tai hänen lapsensa tai muun perheenjäsenensä metsätalouden hyväksi tekemän työn arvosta, kuitenkin niin, että miljoonan markan ylittävältä osalta on mainittu vähennys 15 sadalta, ei kuitenkaan enempää kuin 350 000 markkaa, niin myös 10 sadalta sellaisesta osasta ammatti- ja liike-tuloa, jota on pidettävä kohtuullisena korvauksena verovelvollisen ammatissaan ja liikkeessään suorittamasta työstä, ei kuitenkaan enempää kuin 100 000 markkaa (työtulovähennys); sekä

6) milloin kummallakin puolisoilla on ollut ansiotuloa tai aikaisemman virka- tai työsuhteen perusteella saatua eläketuloa, sen puolison ansio- tai eläketulosta, joka on saanut sellaista tuloa vähemmän, määrä, josta säädetään erikseen (aviopuolisovähennys);

Mitä 1 momentin 2, 4 ja 6 kohdassa on sanottu, ei kuitenkaan koske kunnallisverotusta. Vähennykset, joita tarkoitetaan 1 ja 3 kohdassa, saadaan kunnallisverotuksessa tehdä vain kotikunnalle verotettavista tuloista.

Luonnollisella henkilöllä, joka ei ole koko verovuotta asunut valtakunnassa, on oikeus tehdä 1 momentin 3, 4 ja 5 kohdassa mainitut, sekä myös ulkomaisella yhteisöllä 1 momentin 4 kohdassa mainitut vähennykset, mikäli kuin ne kohdistuvat tuloon, josta täällä on suoritettava veroa.

44 §.

Luonnollinen henkilö, joka koko verovuoden on asunut valtakunnassa, on oikeutettu vähentämään sen lisäksi, mitä 39, 40, 41 ja 43 §:ssä on säädetty, erityisenä vähennyksenä:

1) maksut, jotka hän on suorittanut omasta taikka puolisonsa tai lastensa eläkevakuutuksesta sekä henki- ja muusta henkilövakuutuksesta, kuitenkin yhteensä enintään määrän, joka on ansiotulosta 12 sadalta lisättynä kahdella sadalla kutakin perheeseen

kuuluvaa henkilöä kohti, mihin yhteismäärään henkivakuutusten ja yhdistelmävakuutusten henkilövakuutukseksi katsottavien osien maksua saa sisältyä enintään 10 000 markkaa kutakin perheeseen kuuluvaa henkilöä kohden, sekä kansaneläkevakuutusmaksu;

2) työttömyysvakuutusmaksun sekä lapsilisä- ja kansaneläkemaksun, jonka verovelvollinen on työnantajana suorittanut, sikäli kuin sitä ei ole vähennetty 40 §:n 1 momentin 12 kohdan nojalla;

3) omat ja perheenjäsenensä lääkärin- ja lääkekulut sekä sairaalamaksut ynnä niihin verrattavat sairaudesta johtuneet kustannukset, kuitenkin enintään 60 000 markkaa, milloin kysymyksessä on naimaton henkilö, eronnut tai leski taikka puoliset, joita ei ole yhteisverotettava, sekä enintään 80 000 markkaa, milloin kysymyksessä ovat yhteisverotettavat puoliset, minkä lisäksi mainittuja enimmäismääriä on korotettava 10 000 markalla jokaisen sellaisen alaikäisen lapsen kohdalta, jota verovelvollinen on verovuotena elättänyt (sairausvähennys);

4) invalidi, jonka sairaudesta, viasta tai vammasta aiheutunut jatkuva haitta-aste on 100 prosenttia, 200 000 markkaa, tai jos saannut haitta-aste on pienempi mutta kuitenkin vähintään 20 prosenttia, prosenttimäärää vastaavan osan sanotusta määrästä, kuitenkin siten, että jos verovelvollinen on verovuonna saanut kansaneläkelain mukaista työkyvyttömyyseläkettä, hänen haitta-asteensa on katsottava olevan vähintään 80 prosenttia (invaliditeettivähennys);

5) ennen verovuoden päättymistä 65 vuotta täyttänyt luonnollinen henkilö 100 000 markkaa (vanhuusvähennys), samoin luonnollinen henkilö, joka verovuotena on elättänyt alaikäistä lastaan, mutta joka ei ole avioliitossa, 100 000 markkaa (leskeysvähennys);

6) milloin verovelvollinen on elättänyt huollossaan olevaa lastaan, joka verovuotena vähintään neljän kuukauden ajan on saanut säännöllistä ja täyttä opetusta ammatti- tai oppikoulussa, korkeakoulussa tai muussa niihin verrattavassa oppilaitoksessa, jokaisesta sellaisesta 17 vaan ei 25 vuotta täyttäneestä lapsesta 40 000 markkaa, jos lapsi opiskeluaikanaan on voinut asua kodissaan, mutta muutoin 80 000 markkaa, sekä 40 000 markkaa jokaisesta sellaisesta 17 vuotta nuorem-

masta lapsesta, joka edellä tar-
lutuksen takia on asunut toisella
nalla (koulutusvähennys);

7) verovelvollinen, joka on saanut sellaista opetusta kuin koulutetaan, työtulostaan 80 000 markkaa ei hänen huoltajansa ole saanut tuloissaan mainittua vähennystä (nys);

8) alaikäinen lapsi vieraan saamastaan työtulosta enintään kaa;

9) yhteisverotettavat puoliso-
liiton päättämismuuttoa seuraava
tulosta kumpanakin vuonna
kaa (kodinperustamismuutoksen)

10) milloin verovelvollisen
kyky muun läheisen kuin alai-
elättämisen taikka oman tai
lön vanhuuden, sairauden, ta-
invaliditeetin tähden, viran-
menettämisen takia taikka mu-
syystä on huomattavasti vä-
tuullisen määrän, ei kuiten-
kuin 100 000 markkaa.

45 §.

Koko verovuoden valtakun-
luonnollisen henkilön tulosta
erityisenä vähennyksenä vielä

1) valtionverotuksessa paikka elinkustannukset ovat tuntevat kuin yleensä maassa, teriön vuosittain vahvistam tään 20 000 markkaa, millä on naimaton henkilö, eronnut puoliset, joita ei ole yhteisv enintään 34 000 markkaa, m ssa on yhteisverotettavat lisäksi mainittuja enimmäisv tettava enintään 14 000 mark sellaisesta alaikäisestä lapsev vollinen on verovuotena elia paikanvähennys);

2) kunnallisverotuksessa, se kunnallisvaltuusto kunkin toimitettavaa verotusta varten pungissa vähintään 25 000 ja markkaa ja maalaiskunta 15 000 ja enintään 30 000 selta lapselta tai otolapselta tusvelvollisuutensa nojalla elättänyt ja joka ennen ei ole täyttänyt 17 vuotta

verotuksessa, sen mukaan kuin kunkin vuoden tuloista verotusta varten päättää, kunnittujen vähennysten jälkeen enintään 120 000 eikä maalaiskunnissa enintään 70 000 markkaa, ja maalaiskunnissa vähintään 80 000 markkaa, tai, jos tulo määrä on suurempi, määrää vähennettynä yhdellä prosentilla täydestä 1 000 markan tulo ylittää kaupungissa enintään 80 000 markan vähennys); sekä

non- että kunnallisverotuksessa
jotka verovelvollinen on vero-
tanut omaan tai perheensä
tetystä, enintään 37 §:n 1 mo-
lassa mainittua kokoa olevasta
ta, siltä osin kuin vuokra-
20 prosenttia verovelvollisen
hän perheensä siitä tulosta,
et verotettavaksi tuloksi muit-
n jälkeen (sosiaalinen vuokra-

avienin puolisoitten valtion-
tuloaan 1 momentin 1 kohdassa
vähennys heidän yhteenlasketusta
tuloaan lapsen omasta myönnet-
tyästä eläimestä silloinkin,
jolloin on veronalaista tuloa.
Tulotuksessa perusvähennys teh-
dään puolison tulosta. Milloin
lapsesta verotetaan, tehdään lap-
sen puolison tulosta, joka
on tai pääasiallisesti on elät-
ös, jolla itsellään on ve-
russaadaan lapsivähennys teh-
dä, kuin sanottu tulo pe-
tämisen jälkeen on val-
tion lapsivähennyksen määrää
lapsen oma tulo on palk-
vähennys kuitenkin tehdä

3 luku.

aa koskevia säännöksiä.

46 §.

sähkövoimaa kehittävä tai
puhelinlaitos tai vesijohto-
santaa liittymisestä liikkeen

tai laitoksen johtoverkostoon, pidettäköön
veronalaisena liiketulona kymmenenä vuote-
na maksun saamisesta lukien kulloinkin
10 sadalta.

Verovelvollinen, jonka ilmoittama tulo pääasiallisesti on muodostunut tekijänoikeudesta henkisiin tuotteisiin ja patenttia koskevien lakien tarkoittaman tuotteen tai keksinnön luovuttamisesta, esittämisestä, jäljentämisestä, monistamisesta ja levittämisestä tai muusta sellaisesta käyttämisestä, voi, jos hänen verovuotena saamansa tulot ovat olleet olennaisesti suuremmat kuin kahtena edellisenä vuotena, valtionverotuksessa vaatimuksestaan saada näiden kolmen vuoden yhteisen tulon jaetuksi tasan mainituilta vuosilta verotettavaksi. Vaatimus on esitettävä veroilmoituksen tekemiselle säädettyssä ajassa ja oikaisu kahden edellisen vuoden verotukseen toimitettava, niin kuin jälkiverotuksesta on säädetty. Vaatimus voidaan esittää kuitenkin vain silloin, kun verovuoden veronalainen tulo on vähintään 300 000 markkaa.

Samanlainen oikeus on 17 §:n 3 kohdassa tarkoitetuilla yhteisöillä saada kolmen ensimmäisen toimintavuotensa yhteinen tulos jaetuksi tasan näiltä vuosilta verotettavaksi.

Milloin verovelvollinen on hänestä riippumattomasta syystä saanut veronalaisen palkan, eläkkeen tai muun toistuvaissuorituksen myöhempänä vuotena kuin vastaavanlaisessa velvoitussuhteessa on tavallista, verotetaan verovelvollista, jos hän on sitä veroilmoituksen tekemiselle säädettyssä ajassa vaatinut, sanotusta tulosta valtionverotuksessa jälkiverotuksin siltä vuodelta, jona suorituksen säännönmukaisesti olisi pitänyt tapahtua. Jälkiverotusoikeutta alkoon tässä tapauksessa rajoittako verotuslain (482/58) 83 §:ssä tarkoitettu viiden vuoden määräaika.

47 \$.

Jos kunnallisverotuksessa muusta kiinteistöstä, kuin varsinaisesta maatalouskiinteistöstä, taikka liikkeestä saatu edellä määrätyn tavoin laskettu verotettava tulo tai yhtymän 22 §:n mukaisesti jaettava tulo on jäänyt niin vähäiseksi, että sitä veronalaisen kiinteistön tai liikkeen laatuun ja laajuuteen katsoen ei voida hyväksyä kunnallisveron suorittamisen perusteeksi, taikka jos tällaista tuloa ei ole jäänyt lainkaan, on verolautakunnan huolellisesti tutkittava kiinteistön

käyttötapa ja liikkeen toimiala sekä niiden muu laatu ja tuottavuus, niin myös aikaisempien ja verovuoden vuosivaihto, tuotto ja toiminnan muu laajuus sekä jatkuva toimimismahdollisuus ynnä varallisuusasema ja kaikki ne muut asianhaarat, jotka voivat olla johtona asian arvostelemiseen, sekä, annettuaan verovelvolliselle tilaisuuden tarpeellisten selvitysten esittämiseen, harkittava se kohtuullinen määrä, jonka perusteella verotus on toimitettava (harkintaverotus).

Liikettä verotettaessa alkoon harkintaverotusta käytettävä kahdelta ensimmäiseltä verovuodelta liikkeen perustamisesta lukien, mikäli sitä ei ole perustettu ennestään olemassa olleen liikkeen toiminnan jatkamiseksi.

Milloin verovelvollisen samassa kunnassa omistamista liikkeistä ja muista kiinteistöistä kuin maatalouskiinteistöistä kertynyt tulos jonkin tulolähteen osalta on ollut sellainen, että kunnallisverotus sen osalta olisi 1 momentin mukaan toimitettava harkinnan perusteella, alkoon harkintaverotusta kuitenkin käytettävä, jos näiden kunnassa sijaitsevien kaikkien liikkeiden ja kiinteistöjen yhteenlaskettu verotettava tulo on niiden laatuun ja laajuuteen nähden katsottava kaikkien niiden osalta riittäväksi.

4 luku.

Varat.

48 §.

Veronalaisiksi varoiksi katsotaan varallisuusverotuksessa jäljempänä mainituin rajoituksin verovelvollisella verovuoden päättyessä ollut rahanarvoinen omaisuus.

Verotettavat varat on se jäännös, joka saadaan, kun veronalaisista varoista tehdään tässä laissa sallitut vähennykset.

49 §.

Veronalaisiksi varoiksi luetaan varallisuusverotuksessa muun muassa:

1) rajattoman ajan voimassa oleva taikka elin- tai määräaikainen hallinta- tai nautintaoikeus kiinteistöön, metsänhakkuuoikeus ja muu oikeus käyttää hyväkseen toisen kiinteistöä;

2) oikeus elinkorkoon ja eläkkeeseen sekä oikeus kiinteistön tuottoon ja muuhun sellaiseen etuuteen, jos oikeus on tarkoitettu olemaan voimassa oikeutetun elinajan tai mää-

räajan, josta verovuoden päättyessä vähintään viisi vuotta, josta sen arvo, minkä etuuteen omistajalla on ollut, vähennettävänä on vähintään 30 000 markkaa; sekä

3) patentti- ja kustannusosakkeen ta-apteen erioikeus.

50 §.

Verovapaita varoja ovat:

1) vaatteet, huone- ja talouskoneet, muu verovelvollisen ja hänen perheensä henkilökohtaiseen käyttöön tarkoitettu, eivät kuitenkaan autot, moottorivaunut, veneet, purjevent, ratsuhäkinä, niihin verrattavat esineet eivät kuitenkaan tavanomaista suuremman arvon omaavia;

2) taideteokset sekä kirjat, jotka niihin verrattavat kokoelmat, jotka ei ole tekijä, tee niille muutoin ammattinaan hankittuja tuloja;

3) vuokra- tai muu oikeus asua;

4) oikeus kansaneläkkeeseen, eläkevakuutukseen perustuvaan sellainen eläkeoikeus tai etuuteen, joka perustuu verovelvollisen puolisensa tai vanhempiensa sempoan virka- tai työsuhteen kennevakuutukseen henkilökohtaisesti tai sotilasvammalakiin;

5) sellainen ehdollinen oikeus voimaan vasta siihen liittyvään ehdon täytyttyä, sekä sellainen verovelvollinen voi vasta tuottaa hyväkseen, kuin myös etuuteen, josta toinen toistaiseksi on saava etuuteen;

6) kotimaisen osakeyhtiön osakkeet tai osuuskunnan osakkeet tai harjoita kauppaa arvopapereita;

7) yksityisen rautatien yhtiön tarpeeseen käyttämä omaisuus;

8) kalanviljelylaitokseen liittyvä omaisuus;

9) lauttausyhdistyksen omistamat kiinteät laitteet ja laitteet lauttaussäännössä määrättyjen laitteiden ja laitteiden;

10) se osuus maatalouskannan rehusadosta, jonka voidaan tilalla tarvittavien kotieläinten tai siemeneksi tilan viljely-

annan osuusmaksusaaminen jäl-

51 §.

Arvon omaisuuden arvo määritetään jäljempänä toisin säädettyä, linnan mukaan, mikä sillä oli päättyessä omistajan kädessä ja jossa se oli.

52 §.

Arvon omaisuuden ja sellaisten obligatioille ja sellaisten osakkeille, joiden osakepääoma on vähintään 5 000 000 markkaa, ja muille arvopapereiden valtiovarainministeriö on määrännyt, otetaan varallisuusverotuksen valtiovarainministeriön vahvistaman arvon mukaan, sen määrää verotusta toimitettaessa.

1 momentissa tarkoitettujen arvojen arvoiksi valmistaa valtiovarainministeriö ennen verovuoden loppua, minkä jälkeen se, jonka etua koskee, sekä myös arvopaperin seuraavan marraskuun aikana ehdotuksen johdosta muiden valtiovarainministeriön on seurauksen loppuun mennessä toimittavien arvojen lopullinen vahvistami-

arvoa alkoon vahvistettakoon, josta mainittuun ehdotukseen

otettua arvoa suuremmaksi, ellei siihen anna aiheutta ehdotusta valmistettaessa sattunut olennainen erehdys tai olosuhteiden muuttuminen tahi muu niihin verrattava syy. Arvopaperipörssissä noteerattavien osakkeiden ja obligatioiden arvo vahvistettakoon edellä mainittua ehdotusta tekemättä.

Valtiovarainministeriön arvopaperin arvon vahvistamista koskevaan päätökseen alkoon haettakoon muutosta. Milloin arvopaperin arvo on vahvistettu sille 2 momentissa tarkoitettuun ehdotukseen otettua arvoa suuremmaksi tai verolautakunta on määrännyt arvopaperin arvon, voidaan verotukseen tältäkin osalta hakea muutosta.

53 §.

Jäljempänä mainittava omaisuus arvioidaan:

1) koroton saaminen, joka verovuoden päättyessä ei ollut erääntynyt, siihen arvoon, joka sillä, laskettuna viittä prosenttia vastavain korkokannan mukaan ja ottaen lukuun vain täydet vuodet, oli verovuoden päättyessä, sekä muu saaminen, niin myös epävarma tai suuruudeltaan epämääräinen saaminen todennäköiseen arvoonsa;

2) rajattoman ajan voimassa oleva nautintaoikeus ja oikeus tuottoon tai muuhun etuuteen vuositulon 20-kertaista määrää vastaavaksi;

3) elinkautinen nautintaoikeus, eläke ja muu elinkautinen etuus, jos siihen oikeutettu henkilö on verovuoden päättyessä ollut iältään:

alle 16 vuoden, vuositulon	17-kertaiseen määrään
16-30 vuotta	16
31-40 "	15
41-45 "	14
46-50 "	13
51-54 "	12
55-58 "	11
59-61 "	10
62-65 "	9
66-68 "	8
69-71 "	7
72-74 "	6
75-77 "	5
78-80 "	4
81-82 "	3
83 vuotta tai vanh.	2

4) määrävuosiksi jollekulle tuleva etuus siihen pääoma-arvoon, mikä sillä, laskettuna etuuden voimassaoloajasta jäljellä olevien täysien vuosien luvun ja viittä sadalta vastaavan korkokannan mukaan, on verovuoden päättyessä.

54 §.

Omistajan veroiseksi katsotaan:

1) sellainen kiinteän omaisuuden haltija, jolla on omaisuuden pysyvä hallintaoikeus;
2) ehdollisen tontin haltija, jonka hallintaoikeutta ei saa ottaa pois niin kauan kuin hän suorittaa määrätty maksut, taikka antamatta asianmukaista lunastusta;

3) eloon jäänyt puoliso, joka keskinäisen testamentin nojalla hallitsee omaisuutta, niin myös se, jolla testamentin nojalla tai muutoin on oikeus saada elinajakseen tuotto sellaisesta omaisuudesta, jonka omistusoikeus on määrätty hänen lapselleen tai tämän jälkeläiselle; sekä

4) se, jolla muutoin on oikeus nauttia tuotto toisen omaisuudesta, elleivät olosuhteet ole sellaiset, ettei häntä kohtuuden mukaan voida pitää omistajan veroisena.

5 luku.

Veronalaisista varoista tehtävät vähennykset.

55 §.

Veronalaisista varoistaan verovelvollisella on oikeus vähentää velkansa, ei kuitenkaan mikäli ne kohdistuvat verovapaisiin varoihin, muulta kuin siltä osalta, jolla velat ylittävät näiden varojen määrän. Velkana alkoon pidettävä verovelvollisen omaa pääomaa.

Varoista vähennettävään myös sellainen velvoite, jonka nojalla verovelvollisen tulee vastikkeetta tai kertakaikkiaan annetusta vastikkeesta määrääjain toimittaa toiselle rahanarvoinen suoritus tai antaa toisen jossakin suhteessa käyttää hyväkseen verovelvollisen kiinteätä omaisuutta, jos velvoitetta vastaava oikeus on veronalainen.

Edellä 1 ja 2 momentissa mainitun velan tai veloitteen arvo määrätään vastaavan oikeuden arvioimisperusteen mukaan.

56 §.

Henkilö, joka verovuoden päättyessä ei asunut valtakunnassa, niin myös ulkomainen

yhteisö saakoon vähentää niistä velan ja veloitteen, joka kohdistuu silloin olleeseen omaisuuteen.

Milloin verovelvollisen liike on suoraan tai välillisesti riippuvainen liikkeestä ei asu valtakunnassa, tahi ulkomaan maasta keestä tai yhteisöstä, alkoon varoista vähennettävä sitä osaa, joka harkinnan mukaan on pidettävä joituksena täällä olevaan liikkeeseen.

57 §.

Valtakunnassa asuvien puolison lasketuista varoista, milloin hän on verotettava, vähennettävään määrätään erikseen.

Jos verovelvollinen on asunut valtakunnassa ja verovuotena elättänyt puolisoaan, vähennettävään hänen varoistaan määrätään erikseen, jos hänellä on jostaista sellaista lasta kohti 150 markkaa.

Verovelvollisella, joka saa tuloja vanhuusvähennyksen, on oikeus vähentää varoistaan vähintään 150 markkaa.

6 luku.

Tuloa ja varallisuutta koskevat säännökset.

58 §.

Siitä poikkeavasti, mitä tässä luvussa on veronalaisista varoista säädetty, määrätään kauppalan liikkeeseen vaihto-omaisuuden verovelvollisen tilinpäätöksessä olevan kirjanpito on pidetty ja tilinpidon rehellys on huolellisesti lainaan annettujen säännösten sekä kirjanpito- ja vaihto-omaisuuden arvostuksen arvostettu olennaisesti arvoon, kuin mikä alalla aikoo tyneiden ja sillä huomioon otettujen menekki- ja hintavaihteluiden muista niihin verrattavista muista tarpeiden. Milloin vaihto-omaisuuden pettävällä rahaksi muuttamiseksi liikkeenomistajalle tai osakkeelle kuitenkin rahaksimuuttamiseksi arvostus).

Mitä 1 momentissa on säädetty, koon myös muun muassa liikkeen, osuuskassojen sekä vaihto-omaisuuden arvostuksen.

Mitä 1 momentissa on säädetty, koon myös muun muassa liikkeen, osuuskassojen sekä vaihto-omaisuuden arvostuksen.

säännökset 1 ja 2 momentin ja siitä järjestyksestä, jossa ne täytäntöön, annetaan asetuksella.

59 §.

Yhteisö ja sen määräiset saamiset niistä ansiotoiminnassa syntyneistä kurssivoitot ja -tappiot arvioi-ainministeriön kunkin verotus-kuun alussa lopullisesti vahvistettavaksi.

60 §.

Yhteisverotettavista puolisoista määrätään vähennyksiä kuin tuloja enemmän kuin varoja, otettavaksi toisen puolison verotusta tai varallisuuden vähennyksiä enemmän kuin kolmannes puolison verotettavasta tulosta.

Yhteisverotettavista puolisoista määrätään vähennyksiä enemmän kuin kolmannes puolison verotettavasta tulosta.

Yhteisverotettavista puolisoista määrätään vähennyksiä enemmän kuin kolmannes puolison verotettavasta tulosta.

61 §.

Yhteisverotettavista puolisoista määrätään vähennyksiä enemmän kuin kolmannes puolison verotettavasta tulosta.

III OSASTO.

Veron määrä.

1 luku.

Veron suuruus.

62 §.

Yhteisverotettavista puolisoista määrätään vähennyksiä enemmän kuin kolmannes puolison verotettavasta tulosta.

Jos valtionveroa määrättäessä verotettava tulo nousee yli täysien tuhansien markkojen tai verotettava omaisuus yli täysien kymmentuhansien markkojen, jätetään ylimenevä osa lukuun ottamatta. Yhteisverotettavien puolisoiden tuloa ja varallisuutta laskettaessa on näin meneteltävä kummankin puolison osalta erikseen.

63 §.

Milloin yhteisverotettaville puolisoille on määrättävä valtionveroa, on siitä verosta, joka heidän yhteenlasketusta tulostaan ja varallisuudestaan tämän lain mukaisen verokannan mukaan menisi, pantava kummallekin puolisoille se osa, joka vastaa hänen tulojaan tai varallisuutensa suhdetta yhteenlaskettuun tuloon tai varallisuuteen.

64 §.

Verovelvolliset luonnolliset henkilöt kuuluvat elatusvelvollisuutensa perusteella kahteen veroluokkaan:

alempaan veroluokkaan luetaan henkilöt, jotka verovuonna ovat elättäneet alaikäistä tai sitä ennen vähintään kymmenen vuoden ajan 17 vuotta nuorempaa lastaan, ja ylempään veroluokkaan muut kuin ne, jotka edellä sanotun mukaan luetaan alempaan veroluokkaan.

Nuori henkilö, jonka verotettava tulo verovuonna ei nouse asetuksella vuosittain säädettyä määrää suuremmaksi, luetaan elatusvelvollisuudesta riippumatta alempaan veroluokkaan sen verovuoden loppuun, jonka kuluessa hän on täyttänyt 25 vuotta.

Kuolinyuodelta toimitettavassa verotuksessa luetaan kuolinpesä siihen veroluokkaan, johon vainajan olisi katsottava kuuluneen, jos hän olisi elänyt, sekä senkin jälkeen niin kauan kuin pesässä on osakkaana vainajan leski tai 21 vuotta nuorempi lapsi, mutta muutoin ylempään veroluokkaan.

65 §.

Verovelvollisen veroluokka määrättäessä on ratkaisevana pidettävä olosuhteita, jotka valitsivat verovuoden päättyessä. Kuitenkin on, milloin lapsen elättäminen on päättynyt verovuoden aikana, verovelvollinen luettava siihen veroluokkaan, johon hän kuuluisi, jos elättäminen olisi jatkunut verovuoden loppuun.

Yhteisverotettavat puoliset on luettava siihen veroluokkaan, johon se puoliso kuuluu, jolle on määrättävä vero lievemmän asteikon mukaan.

Yhteisverotettavien puolisoiden veroa määrätessä on perusteena se osittain markkamääräisenä, osittain veroprosenttina tai -promillena ilmaistu verokanta, joka määräytyy puolisoiden yhteenlasketun tulon ja varallisuuden puolen määrän mukaan.

66 §.

Jos verovelvollinen tilikauden muuttumisen johdosta tai muusta sellaisesta syystä jää jossakin tulon perusteella toimitettavassa verotuksessa verottamatta ja tulee seuraavassa verotuksessa verotettavaksi vuotta pitimältä ajalta, määrättäköön vero tällöin sen näissä verotuksissa sovelletun veroasteikon tai verokannan mukaan, joka on ankarampi, mutta seuraten sitä sovellettavassa veroastei-

		Veroluokka		
		ylempi		
Verotettava tulo mk		Veron vakioerä tulon alarajan kohdalla mk	Vero- % alarajan yli menevästä tulon osasta	Veron vakioerä tulon alarajan kohdalla mk
200 000—	270 000	300	8	—
270 000—	340 000	5 900	11	—
340 000—	400 000	13 600	14	600
400 000—	600 000	22 000	16	6 000
600 000—	800 000	54 000	18	26 000
800 000—	1 000 000	90 000	20	50 000
1 000 000—	1 500 000	130 000	24	80 000
1 500 000—	2 000 000	250 000	28	170 000
2 000 000—	3 000 000	390 000	30	280 000
3 000 000—	4 000 000	690 000	33	540 000
4 000 000—	6 000 000	1 020 000	35	820 000
6 000 000—	10 000 000	1 720 000	37	1 440 000
10 000 000—	20 000 000	3 200 000	42	2 800 000
20 000 000 tai enemmän		7 400 000	46	7 000 000

Jos verovelvollinen on verovuotena elättänyt alaikäistä lastaan, on verosta vähennettävä jokaisesta sellaisesta lapsesta 6 000 markkaa, ei kuitenkaan enempää kuin veron koko määrä (lapsialennus).

Milloin kuolinpesän osakkaana on vainajan
 alaikäinen lapsi, joka on verovuotena saanut
 elatuksensa pesän varoista, on kuolinpesällä
 oikeus saada edellä 2 momentissa tarkoitettu
 lapsialennus. Kuolinpesällä on niin ikään
 oikeus saada lapsialennus sellaisen osakkaan

kossa olevaa verokantaa, joka vastaa hänen yhden vuoden tulon.

67 §.

Jos valtakunnassa asuva
on kaksinkertaisen verotuksen
koskevan sopimuksen perustella
tällä suorittamasta veroa sellä
tai sellaisista varoista, joista
toin ollut tämän lain mukaan
on, mikäli se sopimuksen mu
littua, häntä tällä verotettaa
sitä verokantaa, jota olisi ollut
jos tulo tai varallisuus, joiden
sopimuksella on pidätetty to
olisi myös otettu tällä vero

68 S.

Veroa tulon perusteella suori-
67 ja 70 §:ssä ei toisin säädet-
tuloveroasteikon mukaan:

Verotettava varallisuus mk	
1 250 000—	2 000 000
2 000 000—	3 000 000
3 000 000—	4 000 000
4 000 000—	6 000 000
6 000 000—	8 000 000
8 000 000—	10 000 000
10 000 000—	15 000 000
15 000 000—	20 000 000
20 000 000—	40 000 000
40 000 000	tai enemmän

70 §.

mittaa veroa tulon perusteella (yhteisön tuloverokanta) ja perusteella yhden sadalta (yhtymäverokanta).

ssä laissa säädettyjen vähen-
näkseen momentissa tarkoitettun
tulon tulo on alle 700 000 mar-
kan, ja varallisuus alle 3 000 000 markan,
jossa tapauksessa verotettavaksi
tuloon yhtä monta täyttä pro-
senttia tulosta, kuin siihen sisältyy
maksamia, ja jälkimmäisessä ta-
pauksessa verotettavaksi varallisuudeksi yhtä
prosenttia yhteisön varallisuu-
teen sisältyy 30 000 markan

71 §.

tyhtiön, asunto-osuuskunnan tai
toista 5 päivänä helmikuuta
lain (30/26) 25 §:ssä tarkoi-
tettua, jonka omistaman raken-
nusröhmän kaikkien huone-
alasta oli verovuoden päät-
teen tai jäsenten omassa käy-
töisöinä enemmän kuin nel-
jän perusteella 70 §:n mu-
nna veroa on alennettava yhtä
tulla, kuin osakkaiden tai jä-
käytössä asuinhuoneistöinä
tojen pinta-ala on rakennuk-
sryhmän kaikkien huoneistö-

72 §.

luonnollisen henkilön eikä
verotettavasta tulosta eikä va-
erovelvollisen verotettava
uus on pienempi kuin 68 tai

Veron vakioerä varallisuuden ala- rajan kohdalla	Vero-0/00 alarajan yli menevältä varalli- suuden osalta
500	4
3 500	5.5
9 999	7
16 000	8.5
33 000	10.5
54 000	13
80 000	14
150 000	16
230 000	17.5
580 000	20

69 §:ssä olevien asteikkojen osoittama vähin tulo- tai verallisuusmäärä.

73 &

Veroasteikon mukaan tulon ja varallisuuden perusteella määrättävät verot sekä verotuslaissa (482/58) säädetty veronkorotus on kukin vahvistettava täysin kymmenin markoin siten, että niiden yli menevä erä jätetään lukuun ottamatta.

2 luku.

Kunnallis- ja kirkollisveron veroäyrit.

74 §.

Verotettavan tulon suuruuden mukaan määrätään kunnallisverotusta varten kullekin verovelvolliselle veroäyriä siten, että verotettavasta tulosta 100 markan määrä vastaa yhtä veroäyriä. Se tulon osa, joka ei vastaa täyttä 10 veroäyriä, jätetään kunkin tulolähteen osalta huomioon ottamatta.

75 §.

Veroäyrit määrätään erikseen

- 1) kiinteistötuloista;
- 2) liike- ja ammattituloista; sekä
- 3) henkilökohtaisista tuloista.

76 §.

Kunnallishallituksen asiana on, saatuaan verolautakunnalta ilmoituksen verotuksessa kertyväksi laskettujen veroäyrien kokonaismäärästä, vahvistaa kunnallisen veroäyrien hinta. Samoin on kirkollisten viranomaisten, saatuaan tiedon kertyväksi laskettujen veroäyrien kokonaismäärästä, vahvistettava kirkollisten veroäyrien hinta.

Kun veroäyryn hinta on 1 momentissa mainituin tavoin vahvistettu, tulee verolautakunnan määrätä kunkin verovelvollisen maksettavan kunnallisveron ja, mikäli hän on verovelvollinen evankelisluterilaisen kirkon tai ortodoksisen kirkkokunnan seurakunnalle, kirkollisveron lopullinen suuruus kertomalla veroäyryn hinta hänelle määrättyjen veroäyrien lukumäärällä.

Edellä 15 §:ssä mainituissa tapauksissa määrätään kunnallisvero Helsingin kaupungille vahvistetun veroäyryn hinnan mukaan.

IV OSASTO.

Erityisiä säännöksiä.

77 §.

Jos verovelvollisen luonnollisen henkilön veronmaksukyky oman tai läheisen henkilön sairauden, tapaturman tai muun sellaisen syyn tähden on olennaisesti vähentynyt taikka jos verovelvollinen on kuollut ja häneltä on jäänyt leski, turvattomia lapsia tai muita perillisiä, joiden elatus on ollut hänen ansionsa varassa, voi valtionveron osalta lopullisesti valtiovarainministeriö sekä kunnallisveron osalta kunnallisvaltuusto taikka ohjesäännössä olevan valtuutuksen nojalla kunnallishallitus harkintansa mukaan hakemuksesta myöntää veron suorittamisen lykkäystä taikka, jollei asiaa ole verotuksen yhteydessä tutkittu, osittaisen tai täydellisen vapautuksen verosta.

78 §.

Jos 9 §:n 1 momentin 1 kohdassa mainittu verovelvollinen on joutunut ulkomaalla suorittamaan veroa sellaisista ulkomaalla saaduista tuloista tai siellä olleista varoista, joista häntä on myös täällä verotettu, voi valtiovarainministeriö, milloin olosuhteet ovat sääliittävät tai siihen muutoin on erityistä syytä, kaksinkertaisen verotuksen ehkäisemiseksi tai lieventämiseksi myöntää valtionverosta ja, asianomaista kuntaa ja seurakuntaa kuultuaan, myös kunnallis- ja kirkollisverosta, sikäli kuin ne kohdistuvat sanottuun tuloon tai varallisuuteen, osittaisen tai täydellisen vapautuksen. Tähän päätökseen ei kukaan haettako muutosta.

79 §.

Sille, joka kauppamatkustajan suorittanut leimaverolaissa säädettyä veroa, valtiovarainministeriö voi määrätä maksettavaksi taikka veroa vastaavan osan valtionveron.

80 §.

Siinä kertomuksessa, jonka kunnallishallitus on jättänyt valtiovarainministeriön käsiteltäväksi, on myös luetteltava 77 §:n mukaisesti valtionverosta myönnettyt veronmaksu- ja verovapautukset, jotka ovat ristiriidassa lain säännösten kanssa, samoin joulukuuta 1958 annetun (305/58) 3 §:n 2 ja 3 momentit, 61 §, 62 §:n 1 momentti sekä 41 §:n 3 momentin nojalla myönnettyjä ylimääräisten arvonvähennyksiä.

81 §.

Veronkorotuksesta, niin myöskin veronmaksu- ja verovapautuksesta, joka on suoritettava veronmaksajan jälkeen maksettaessa, on säädetty.

82 §.

Tämän lain säännöksiä kunnallisverosta sekä kansaneläkeverosta ei ole sovellettava Ahvenanmaalla. Valtiovarainministeriö antaa tästä johtuvat tarkemmat määräykset. Jos Ahvenanmaan maakuntalaissa annetaan tarvittavat säännökset, asetuksella määrätään, että tässä lain mukaisesti määrätään myös kunnallis- ja kirkollisverotuksen osittaisen tai täydellisen vapautuksen sanotussa maakunnassa.

83 §.

Mitä tässä laissa on säädetty kauppalan verotuksesta, sovelletaan myös kauppalan verotukseen, joka kuuluu maalaiskunnan verotukseen, on kuitenkin sovellettava, mitä on maalaiskunnasta säädetty.

84 §.

Tarkemmat määräykset täytäntöönpanosta ja soveltamisasetuksella.

85 §.

Tämä laki tulee voimaan 1. tammikuuta 1961 ja sillä kumotaan marraskuuta 1943 annettu tuloverolaki (888/43), mikäli se on voimassa, kunnallishallituksesta.

kuuta 1873 annettu asetus voimassa olevilta osiltaan, maalaiskunnallishallinnosta 15 päivänä 1958 annetun asetuksen (21/98) 3 momentti ja 80—82 §, maalaiskunnasta saatujen tulojen verotuksesta ja kauppalloissa 11 päivänä 1933 annettu laki (305/33), josta määrättyjä, jotka ovat ristiriidassa lain säännösten kanssa, samoin joulukuuta 1958 annetun (305/58) 3 §:n 2 ja 3 momentit, 61 §, 62 §:n 1 momentti sekä 41 §:n 3 momentin nojalla myönnettyjä ylimääräisten arvonvähennyksiä.

2 päivänä maaliskuuta 1962.

A. Virtanen.
Paasivuori.
Ahonen.
Raunio.
Matilainen.
Paasio.
Koskinen.
Käkelä.
Helle.
Perästä.
Kalavainen.
Sandelin.

Väinö Tikkaaja.
Sulo Hostila.
Ensio Partanen.
Uljas Mäkelä.
Antero Väyrynen.
Uuno Voutilainen.
Sylvi Siltanen.
Anni Flinck.
Väinö Vilponiemi.
K. F. Haapasalo.
Veikko Kokkola.
K. A. Fagerholm.

Olavi Lindblom.
Ilmari Linna.
Lars Lindeman.
Edvard Pesonen.
Georg Eriksson.
Voitto Hellsten.
Eino Sirén.
Elis Manninen.
G. Henriksson.
Lyyli Aalto.
Kustaa Alanko.
Olavi Kajala.

merimiesverolain (208/58), Pohjois-Suomen teollisuuden veronhuojennuksista, laivanrakennus- ja muun metalliteollisuuden tuotannon ja viennin edistämiseksi myönnettyistä veronhuojennuksista, merenkulun edistämiseksi myönnettyistä veronhuojennuksista, eräisiin suhdanne- ja investointivarauksiin liittyvistä veronhuojennuksista, asuntotuotannon veronhuojennuksista, eräiden talletusten ja obligaatioiden veronhuojennuksista ja eräistä väliaikaisista poikkeussäännöksistä verolakeihin annettujen säännösten nojalla, maataloustuotannon sekä jälleenrakennuksen tukemiseksi annettuja veronhuojennuksia koskevat säännökset niihin luettuina.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

V. A. Virtanen ym.: Ehdotus laiksi lapsiperheiden asumistuesta annetun lain muuttamisesta.

Eduskunnalle.

En joulukuun 28 päivänä 1961 perheiden asumistuesta eduskunta on päättänyt seurata 6-lapsisten perheiden vähävaraisten perheiden päästä osalliseksi lain tar-
mumistuesta, ja jos aihetta il-
mään pikaisesti epäkohtien kor-
vittavat muutosesitykset edus-

onkin huomattavasti edeltä-
on jo nyt — lain oltua voi-
ri kuukautta — voitu havaita
epäkohtia, joiden korjaami-
ti olisi tarpeellista. Lain si-
tarkoittava pyrkimys päästä
rkeaan asumistasoon lain pii-
kesken uhkaa jäädä kuolleeksi
uriperheiden kohdalla siitä
syystä, että riittävän suuria,
huonetta ja keittiön käsittä-
ei ole lain piiriin kuuluvien
n olisi kohtuutonta ja sosiaali-
jättää suurimmassa avun tar-
uurimmat perheet lain ulko-
aan edelleenkin täysin epä-
issa, olisi käsityksemme mu-
tään tehtävä tätä tarkoittava
mainitun lain 5 §:n mu-

kaan „Huoneistossa, jossa on vähintään kuusi huonetta, voi asukasluku olla suurem-
pikin kuin kaksi henkilöä huonetta kohti”,
tulisi luku kuusi muuttaa neljäksi. Tällöin
voisivat 6-lapsiset ja sitä suuremmat perheet
nykyistä tehokkaammin päästä lain suomasta
asumistuesta osalliseksi ja samalla kohottaisi
se ko. phreeiden nykyistä varsin heikkoa
asumistasoa huomattavasti.

Kun mainitun 5 §:n säännökset asukas-
luvusta huonetta kohti ovat ehdottomia ja
varsinkin kun lain voimaantultua olisi pai-
kallaan „ylimenokaudeksi” antaa Aravalle
erityisten syitten niin vaatiessa rajoitettu
harkintaoikeus myöntää asumistuki siitä
huolimatta, vaikka asukasluku huonetta kohti
ylittäisikin laissa mainitun asumistiheyden,
ehdotetaan lain 5 §:ään otetavaksi uusi toi-
nen momentti. Tällainen harkintavalta on
täysin verrattavissa 8 §:ssä olevaan harkinta-
oikeuteen tulo-rajoiden kohdalla ja on käsit-
tääksemme yhtä tarpeellinen.

Kaikkeen edelläolevaan viitaten ehdotam-
mekin kunnioittaen,

että Eduskunta hyväksyisi seura-
van lakiehdotuksen:

Laki

lapsiperheiden asumistuesta annetun lain muuttamisesta.

En päätöksen mukaisesti muutetaan lapsiperheiden asumistuesta 28 päivänä
annetun lain 5 § näin kuuluvaksi:

5 §.

huoneistossa olla vä-
henkilöä huonetta kohti,

keittiö huoneeksi luettuna. Jos kahta huo-
netta ja keittiötä vastaavan tilan käsittävän
huoneiston ala on vähintään viisikymmentä
neliömetriä sekä kolme huonetta käsittävän

huoneiston ala vähintään viisikymmentäviisi neliömetriä, saa asukasluku kuitenkin olla kaksi henkilöä huonetta kohden. Huoneistossa, jossa on vähintään neljä huonetta, voi asukasluku olla suurempikin kuin kaksi henkilöä huonetta kohden.

Milloin erityiset syyt niin vaativat, voidaan vuosina 1962—1965 asumistukea edellä

Helsingissä 2 päivänä maaliskuuta 1962.

Viljo Virtanen.
Sulo Hostila.
Lyyli Aalto.
Uno Voutilainen.
Eino Sirén.
Veikko Helle.
Sylvi Siltanen.
Kaarlo Pitsinki.

Eino Raunio.
Artturi Koskinen.
Valto Käkeli.
Edit Terästä.
Tyyne Paasivuori.
Meeri Kalavainen.
Rafael Paasio.
Valdemar Sandelin.
Väinö Tikkaaja.

Ensio Partanen.
Uljas Mäkelä.
Antero Väyrynen.
Sylvi Siltanen.
Anni Flinck.
Väinö Vilponen.
Edvard Pesonen.
Voitto Hellsten.

1 momentin nojalla annettujen määräysten mukaisesti myöntää, vaikka asukasluku olisi 1—2 hengellä mainitussa asunnossa olevat rajoitukset.

Vuoden 1965 jälkeen valmistuneissa asunnoissa, jossa on vain kolme henkilöä, asua enintään neljä henkilöä.

274.

Voutilainen ym.: Ehdotus laiksi kansaneläkelain muuttamisesta.

Eduskunnalle.

olevassa kansaneläkelaisissa, sen eräitä rajoituksia hautausavustamisesta. Sen mukaan ei sellaisiin eläkkeensaajan jälkeen, joka on kuollut vuoden pituisen ajan vähenneen kuolemaansa, makseta hautausavustusta, ja jos hän on saanut lähemmäs kuin vuoden, vähennettyä avustuksen määrästä jo maksettuja eläkkeen perusosia, joihin edesmenneen kansaneläkeläisten osuus usein ovat vaikeassa

taloudellisessa asemassa ja kun yksinäisen eläkkeensaajan hautaaminen tavan vaatimin mahdollisuuksin aiheuttaa hautauksesta huolehtivalle kustannuksia, olisi mainittu lainkohta muutettava sellaiseksi, että hautausavustus maksettaisiin myös kansaneläkkeensaajan jälkeen samoin perustein kuin se maksetaan muille vakuutetuille.

Edellä olevaan viitaten ehdotamme,

että Eduskunta hyväksyisi seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

kansaneläkelain muuttamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun kansaneläkelain (347/56) 33 § sellaisena kuin se on 4 päivänä marraskuuta 1960 annetussa laissa (60) näin kuuluvaksi:

33 §.

Kuoltua suoritetaan puolisolle ja nuoremmille lapsille hautausavustuksen perusosan vuotuinen määrä. Avustusta jaetaan heidän kesken, niin kuin jakamisesta on säädetty. Jos ei ole edellä sanottuja omaisia, maksetaan avustusta niille, jotka ovat vainajan hautaamisesta, ei vähempää kuin siitä aiheutuneiden menojen määrä.

Jos 1 momentissa tarkoitettu vainajan omainen on kuollut ennen hautausavustuksen myöntämistä, siirtyy hänen oikeutensa hautausavustukseen muille 1 momentissa tarkoitetuille omaisille. Jos näitä ei ole, siirtyy oikeus niille, jotka ovat pitäneet huolta vainajan hautaamisesta.

Hautausavustusta on uhalla, että oikeus sen saamiseen muuten on menetetty, haettava siten kuin asetuksella määrätään, yhden vuoden kuluessa vakuutetun kuolinpäivästä.

Helsingissä 8 päivänä maaliskuuta 1962.

Uno Voutilainen.
Artturi Koskinen.
Eino Raunio.

Rafael Paasio.
Antero Väyrynen.
Edit Terästä.

Voutilainen ym.: *Ehdotus laiksi sotilasvammalain muuttamisesta.*

Eduskunnalle.

vammalain 9 §:n 1 momentin nojalla mukainen elinkorke maksetaan sille, jonka elätettävänä on hänen ja seitsemäätoista vuotta nuorempa. Saman pykälän 2 momentin nojalla korotus voidaan maksaa sille, jonka elätettävänä ruumiinvamman tai sairauden ilmaantuessa oli enintään kuin 1 momentissa tarkoitettua. Täten ei esim. sotainvammaisena olevia vanhempia katsota oikeutettaviksi omaisiksi, jos he eivät olleet hänen elätettävinaan jo ennen sairautta tai sairauden ilmaantuessa. Sotilasvammalain mukaisen eläkkeen myöntämistä vanhemmille v. 1948 lainmuutoksella siten lieven-

netty, että vanhemmille voidaan myöntää huoltoeläke silloinkin, kun he vasta myöhemmin täyttävät huoltoeläkkeen myöntämiseksi asetetut edellytykset. Edelleen on syytä todeta, että v. 1941 annetussa sotatapaturmalaisissa elinkoron lisäysosa omaisen huoltamisen perusteella suoritettiin „siihen katsomatta onko elatusvelvollisuus alkanut ennen vamman syntymistä tai sairauden ilmaantumista vai sen jälkeen”. Näin ollen v. 1948 annettu sotilasvammalaki merkitsi tässä kohdassa takaskelta.

Edellä esitetyn perusteella ehdotamme kunnioittaen,

että Eduskunta hyväksyisi seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

sotilasvammalain muuttamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 28 päivänä toukokuuta 1948 annetun sotilasvammalain (404/48) 9 §:n 1 momentti sellaisena kuin se on 27 päivänä huhtikuuta 1951 annetun lain (262/51) näin kuuluvaksi:

9 §.
Eläke elinkorko maksetaan sille, jonka elätettävänä on hänen avioaimonsa, vaimonsa tai vanhempiensa, korotettuna seitsemäätoista vuotta nuorempa tai vanhempiensa, korotettuna kymmenellä sadalta päivärä-

hasta tai elinkorosta ensimmäiseltä ja, mikäli korvaukseen oikeutetun työkyvyttömyysaste on vähintään kolmekymmentä sadalta, kahdellakymmenellä sadalta mutta muutoin viidellatoista sadalta jokaiselta seuraavalta omaiselta.

8 päivänä maaliskuuta 1962.

Juno Voutilainen.

Urho Tenhiälä.

Juno Sääskilähti.

Ilmari Linna.

Urho Saariaho.

Sulo Hostila.

Urho Kähkönen.